

***Suvestinė redakcija nuo 2020-02-11 iki 2020-07-01***

*Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-11-14, i. k. 2018-18377*

***Nauja redakcija nuo 2018-12-12:***

*Nr. [1K-419](#), 2018-12-07, paskelbta TAR 2018-12-11, i. k. 2018-20219*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS**

**DĖL 2014–2021 M. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ  
MECHANIZMŲ ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE**

2018 m. lapkričio 12 d. Nr. 1K-389

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 867 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo Lietuvoje“ 1.1 papunkčiu,

t v i r t i n u pridedamus:

1. Institucijų, atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę Lietuvoje, funkcijų aprašą.

2. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo finansavimo ir administravimo taisyklės.

3. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšų naudojimo taisyklės.

*Papildyta punktu:*

*Nr. [1K-14](#), 2019-01-15, paskelbta TAR 2019-01-24, i. k. 2019-01060*

4. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo ir finansavimo taisyklės.

*Papildyta punktu:*

*Nr. [1K-188](#), 2019-06-12, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09713*

Finansų ministras

Vilius Šapoka

## INSTITUCIJŲ, ATSAKINGŲ UŽ 2014–2021 M. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ VALDYMĄ IR KONTROLĘ LIETUVOJE, FUNKCIJŲ APRAŠAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Institucijų, atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę Lietuvoje, funkcijų apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojamos Lietuvos Respublikos institucijų, įstaigų, kitų subjektų ar jų struktūrinių padalinių (toliau – institucija), atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) finansinio mechanizmo (toliau – EEE finansinis mechanizmas) ir 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo (toliau – Norvegijos finansinis mechanizmas) valdymą ir kontrolę, funkcijos ir teisės.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Bendrojo finansavimo lėšos** – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programoms finansuoti.

2.2. **EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų bendradarbiavimo komitetas** (toliau – bendradarbiavimo komitetas) – iš EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos operatorių ir partnerių, įskaitant partnerius iš valstybių donorų (Islandijos Respublikos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės), ir (ar) Tarptautinės partnerių organizacijos narių sudarytas komitetas, atliekantis EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programų įgyvendinimo patariamąsias ir stebėsenos funkcijas pagal 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamento, patvirtinto 2016 m. rugsėjo 8 d. EEE finansinio mechanizmo komiteto (toliau – EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamentas), ir 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamento, patvirtinto 2016 m. rugsėjo 23 d. Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos (toliau – Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamentas), 4.4 straipsnius.

2.3. **EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų lėšos** (toliau – mechanizmų lėšos) – pagal EEE ir (ar) Norvegijos finansinius mechanizmus Lietuvai skiriamos lėšos.

2.4. **EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programa** (toliau – programa) – programa, kuri nurodyta Lietuvos Respublikos ir Islandijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandume dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo (toliau – susitarimo memorandumas dėl EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo) ir Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandume dėl 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo (toliau – susitarimo memorandumas dėl Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo) (toliau kartu – susitarimo memorandumai) ir kurioje išdėstoma EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo strategija ir nuoseklus priemonių rinkinys siekiant sutartų tikslų ir rezultatų.

2.5. **EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos įgyvendinimo sutartis** (toliau – programos įgyvendinimo sutartis) – nacionalinės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucijos ir EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos operatoriaus sudaroma sutartis, kurioje nustatomos programos įgyvendinimo sąlygos ir terminai, sutartį sudariusių šalių įsipareigojimai ir teisės.

2.6. **EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos komitetas** (toliau – programos komitetas) – EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos operatoriaus įsteigtas komitetas, atliekantis programos (Aplinkosaugos, energetikos, klimato kaitos programos arba Mokslinių tyrimų programos) įgyvendinimo stebėsenos ir patariamąsias funkcijas.

**2.7. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos operatorius** (toliau – programos operatorius) – susitarimo memorandume dėl EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo ir (arba) susitarimo memorandume dėl Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo nurodyta institucija, atsakinga už programos parengimą ir įgyvendinimą ir atliekanti Aprašo VII skyriuje jai nustatytas funkcijas.

**2.8. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos partneris** (toliau – programos partneris) – susitarimo memorandume dėl EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo ir (arba) susitarimo memorandume dėl Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo nurodyta institucija, aktyviai dalyvaujanti ir efektyviai prisidedanti prie programos įgyvendinimo ir atliekanti Aprašo VIII skyriuje jai nustatytas funkcijas.

**2.9. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos sutartis** (toliau – programos sutartis) – nacionalinės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucijos, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos (kai skiriamos Norvegijos finansinio mechanizmo lėšos) ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komiteto (kai skiriamos EEE finansinio mechanizmo lėšos) sudaroma sutartis, kurioje nustatomos programos įgyvendinimo sąlygos ir terminai, sutartį sudariusių šalių įsipareigojimai ir teisės.

**2.10. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos valdymas** (toliau – programos valdymas) – programos operatoriaus ir programos partnerio (-ių) veikla, vykdoma įgyvendinant jiems priskirtas programos operatoriaus pareigas, nustatytas EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamente ir Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamente, susitarimo memorandumuose ir Apraše.

**2.11. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos valdymo ir kontrolės sistema** (toliau – programos VKS) – programos operatoriaus ir programos partnerio (-ių) atliekamų funkcijų ir procedūrų, užtikrinančių tinkamą programos įgyvendinimą, visuma.

**2.12. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos valdymo lėšos** (toliau – programos valdymo lėšos) – programos biudžete šios programos operatoriumi ir programos partneriumi (-iams) nustatyta mechanizmų lėšų dalis ir bendrojo finansavimo lėšų dalis, skiriamos programai valdyti.

**2.13. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų projektas** (toliau – projektas) – visuma ekonomiškai nedalomų nustatytoms funkcijoms atlikti skirtų veiklų, kuriomis siekiama ekonominių ir socialinių EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų tikslų ir kurioms nustatomas tam tikras biudžetas ir įgyvendinimo laikotarpis.

**2.14. EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų projekto įgyvendinimo sutartis** (toliau – projekto įgyvendinimo sutartis) – programos operatoriaus ir projekto vykdytojo sudaroma sutartis, kurioje nustatomos projekto įgyvendinimo sąlygos ir terminai, sutartį sudariusių šalių įsipareigojimai ir teisės.

**2.15. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų audito institucija** (toliau – audito institucija) – funkciškai nuo nacionalinės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucijos, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų tvirtinančiosios institucijos, programų operatorių ir partnerių nepriklausoma institucija, atsakinga už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymo ir kontrolės sistemos ir programų VKS audito atlikimą ir atliekanti Aprašo V skyriuje jai nustatytas funkcijas.

**2.16. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo administratorius** (toliau – Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratorius) – įstaiga, kuriai nacionalinė EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucija yra perdavusi EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo (toliau – Dvišalio bendradarbiavimo fondas) įgyvendinimo funkcijas, apimančias dvišalių santykių stiprinimą ir bendradarbiavimo veiklų vykdymą, kvietimų įgyvendinti Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektus organizavimą, Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų ir (arba) iniciatyvų įgyvendinimą ir kitų funkcijų, nurodytų 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo finansavimo ir administravimo taisyklėse, tvirtinamose Lietuvos Respublikos finansų ministro, vykdymą.

**2.17. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinė sistema (NORIS)** – bendra

visų programų, Dvišalio bendradarbiavimo fondo ir EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos (toliau – techninė parama) lėšų administravimo ir procesų automatizavimo informacinė sistema.

**2.18. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pažeidimų kontrolės institucija** (angl. *Irregularities Authority*) (toliau – pažeidimų kontrolės institucija) – institucija, atsakinga už pranešimų apie pažeidimus parengimą ir pateikimą Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir EEE finansinio mechanizmo komitetui ir atliekanti Aprašo VI skyriuje jai nustatytas funkcijas.

**2.19. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų tvirtinančioji institucija** (toliau – tvirtinančioji institucija) – funkciškai nuo audito institucijos, programų operatorių ir partnerių nepriklausoma institucija, atsakinga už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo finansinės informacijos patvirtinimą ir atliekanti Aprašo III skyriuje jai nustatytas funkcijas.

**2.20. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymo ir kontrolės sistema** (toliau – mechanizmų VKS) – nacionalinės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucijos, tvirtinančiosios institucijos, mokėjimo institucijos, audito institucijos, pažeidimų kontrolės institucijos ir kitų nacionalinių institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, atliekamų funkcijų ir procedūrų, užtikrinančių tinkamą EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą, visuma.

**2.21. Jungtinis EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo komitetas** (toliau – Jungtinis Dvišalio bendradarbiavimo fondo komitetas) – dvišalių interesų klausimams aptarti įsteigtas komitetas, priimančias sprendimus dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšų naudojimo ir stebintis dvišalių santykių stiprinimo pažangą.

**2.22. Nacionalinė EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucija** (toliau – koordinavimo institucija) – institucija, atsakinga už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų tikslų pasiekimą ir susitarimo memorandumų įgyvendinimą ir atliekanti Aprašo II skyriuje jai nustatytas funkcijas.

2.23. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentuose ir kituose EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

## **II SKYRIUS**

### **KOORDINAVIMO INSTITUCIJOS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

3. Koordinavimo institucija yra Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Finansų ministerija) Investicijų departamentas (toliau – Investicijų departamentas), kuris dalį koordinavimo institucijos funkcijų perduoda Finansų ministerijos Finansų politikos departamentui (toliau – Finansų politikos departamentas), Finansų ministerijos Komunikacijos skyriui (toliau – Komunikacijos skyrius) ir viešajai įstaigai Centrinei projektų valdymo agentūrai (toliau – CPVA).

4. Koordinavimo institucija atlieka šias funkcijas:

4.1. koordinuoja programų koncepcijų aprašų rengimą, prireikus – jų keitimą, teikimą, derinimą su Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetu;

4.2. rengia ir suderina su programos operatoriumi ir (ar) programos partneriu (-iais), ir (ar) kitomis suinteresuotomis institucijomis programos sutarties, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos sutarties (toliau – techninės paramos sutartis) ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų sutarties dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo (toliau – sutartis dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo) projektus;

4.3. sudaro programų sutartis, techninės paramos sutartį ir sutartį dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo, rengia jų keitimus;

4.4. koordinuoja programų įgyvendinimą ir prižiūri, kad programos būtų įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentų, susitarimo memorandumų, programų sutarčių ir programų įgyvendinimo sutarčių nuostatų, tinkamai ir laiku;

4.5. kuria mechanizmų VKS ir programų VKS, prižiūri jų veikimą ir tobulina jas:

4.5.1. rengia EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų ir programų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus ir jų pakeitimus bei teikia paaiškinimus dėl jų taikymo;

4.5.2. rengia mechanizmų VKS aprašymą ir teikia jį kartu su audito institucijos atlikto mechanizmų VKS audito ataskaita bei nuomone Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir EEE finansinio mechanizmo komitetui;

4.5.3. tvirtina programos operatoriaus kartu su programos partneriu (-iais) parengtą ir koordinavimo institucijai kartu su audito institucijos atlikto programos VKS audito ataskaita bei nuomone pateiktą programos VKS aprašymą;

4.5.4. teikia Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui jų prašomą informaciją ir dokumentus apie mechanizmų VKS ir programų VKS, jų veikimą ir pakeitimus;

4.5.5. koordinuoja ir pagal kompetenciją organizuoja mechanizmų VKS ir programų VKS trūkumų šalinimą ir šių sistemų tobulinimą, atsižvelgdama į EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų ir programų įgyvendinimo metu nustatytus trūkumus ir kompetentingų institucijų rekomendacijas;

4.5.6. vertina riziką, susijusią su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu, ir įgyvendina rizikos valdymo priemones.

*Papildyta papunkčiu:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

4.6. rengia programos įgyvendinimo sutarčių projektus ir suderina juos su programos operatoriumi bei programos partneriu (-iais);

4.7. sudaro programos įgyvendinimo sutartis ir jų keitimus ir apie tai informuoja Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministeriją arba EEE finansinio mechanizmo komitetą;

4.8. dalyvauja stebėtojo teisėmis bendradarbiavimo komitetuose ir programų komitetuose;

4.9. analizuoja mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų poreikį, jį apibendrina ir rengia Finansų ministerijos departamentui, atsakingam už Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sudarymą ir planavimą, pasiūlymus dėl mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimui finansuoti poreikio;

4.10. paskirsto programų valdymo lėšas tarp programų operatorių ir programų partnerių, atsižvelgdama į programų įgyvendinimo veiklą apimtis;

4.11. koordinuoja techninės paramos panaudojimą;

4.12. koordinuoja Dvišalio bendradarbiavimo fondo administravimą;

4.12.1. užtikrina Jungtinio Dvišalio bendradarbiavimo fondo komiteto sudarymą ir organizuoja jo veiklą;

4.12.2. užtikrina Dvišalio bendradarbiavimo fondo veiklos plano parengimą, suderinimą su suinteresuotomis institucijomis, pateikimą Jungtinio Dvišalio bendradarbiavimo fondo komitetui tvirtinti ir jo įgyvendinimą;

4.13. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant NORIS;

4.14. apie įtariamus pažeidimus praneša programos operatoriui (dėl projektų lėšų, Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, lėšų), pažeidimų kontrolės institucijai (dėl techninės paramos lėšų, programos valdymo lėšų ir dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų) ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų), o jeigu pažeidimas gali būti susijęs su nusikalstama veika, apie tai taip pat informuoja Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) arba, kai įtariama korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą (toliau – STT);

4.15. atsiskaito Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje, rengia ir teikia šioms institucijoms metines ir galutinę strategines ataskaitas;

4.16. rengia ir suderina su programų operatoriais, programų partneriais, Norvegijos Karalystės

užsienio reikalų ministerija ir EEE finansinio mechanizmo komitetu EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų komunikacijos strategiją (toliau – Komunikacijos strategija) bei koordinuoja jos įgyvendinimą;

4.17. koordinuoja ir prižiūri programų operatorių komunikacijos ir informavimo apie EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus (toliau – komunikacija ir informavimas) veiksmus;

4.18. užtikrina, kad apie EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus būtų informuojama EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų interneto svetainėje (toliau – mechanizmų svetainė);

4.19. organizuoja metinius susitikimus su Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija ir EEE finansinio mechanizmo komitetu ir apsilankymus projektų įgyvendinimo vietose;

4.20. organizuoja Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos prašymu auditus ir dalyvauja juos atliekant;

4.21. organizuoja mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;

4.22. prižiūri, kad CPVA tinkamai atliktų jai priskirtas koordinavimo institucijos funkcijas, susijusias su techninės paramos lėšų administravimu, Dvišalio bendradarbiavimo fondo administravimu, NORIS sukūrimu, jos veiklos užtikrinimu, plėtojimu ir priežiūra, mechanizmų svetainės sukūrimu, jos veiklos užtikrinimu, plėtojimu ir priežiūra;

4.23. atlieka kitas teisės aktais koordinavimo institucijai priskirtas funkcijas.

5. Koordinavimo institucija turi teisę:

5.1. prašyti programų operatoriaus ir (arba) programos partnerio (-ių), ir (arba) CPVA suderinti su koordinavimo institucija savo rengiamus dokumentus, reglamentuojančius EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą;

5.2. gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti;

5.3. tikrinti projektus jų administravimo ir įgyvendinimo vietose;

5.4. laikinai, kol bus pašalinti koordinavimo institucijos, tvirtinančiosios institucijos, pažeidimų kontrolės institucijos ar audito institucijos programos operatoriui, programos partneriui (-iams) ar projektų vykdytojams nurodyti trūkumai, imtis veiksmų, reikalingų mokėjimams programos operatoriui, programos partneriui (-iams) ir projektų vykdytojams stabdyti;

5.5. inicijuoti komisijų ir darbo grupių sudarymą.

6. Komunikacijos skyrius užtikrina EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentuose šių koordinavimo institucijai priskirtų funkcijų, susijusių su komunikacija ir informavimu, įgyvendinimą:

6.1. įgyvendina Komunikacijos strategijoje numatytas komunikacijos ir informavimo veiklas;

6.2. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant mechanizmų svetainę;

6.3. rengia ir teikia koordinavimo institucijai visą savo kompetencijos informaciją, reikalingą atsiskaitant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje;

6.4. teikia informaciją koordinavimo institucijai dėl jos perduotų funkcijų įgyvendinimo.

7. Komunikacijos skyrius, atlikdamas komunikacijos ir informavimo funkcijas, turi teisę:

7.1. gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jo funkcijoms atlikti;

7.2. inicijuoti komisijų ir darbo grupių sudarymą.

8. Finansų politikos departamentas užtikrina EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentuose šių koordinavimo institucijai priskirtų funkcijų, susijusių su vertinimu, įgyvendinimą:

8.1. dalyvauja koordinavimo institucijai rengiant EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus, mechanizmų VKS aprašymą;

8.2. rengia ir suderina su koordinavimo institucija, programų operatoriais, programų partneriais, kitomis suinteresuotomis institucijomis programų vertinimo planą bei užtikrina jo įgyvendinimą;

8.3. teikia koordinavimo institucijai programų vertinimo rezultatus, reikalingus atsiskaitant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje;

8.4. teikia informaciją koordinavimo institucijai dėl jos perduotų funkcijų įgyvendinimo;

8.5. atlieka kitas Finansų politikos departamentui teisės aktuose priskirtas funkcijas, susijusias su programų vertinimu.

9. Finansų politikos departamentas turi teisę:

9.1. gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jo funkcijoms atlikti;

9.2. inicijuoti komisijų ir darbo grupių sudarymą.

10. CPVA užtikrina šių EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentuose koordinavimo institucijai priskirtų funkcijų įgyvendinimą:

10.1. kuria mechanizmų svetainę, užtikrina jos veikimą, plėtojimą ir priežiūrą, parengia ir, suderinusi su Finansų ministerija, programų operatoriais ir programų partneriais, tvirtina 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų interneto svetainės administravimo taisykles;

10.2. kuria NORIS, užtikrina jos veikimą, plėtojimą ir priežiūrą, rengia ir, suderinusi su Finansų ministerija, programų operatoriais ir programų partneriais, tvirtina 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinės sistemos naudojimo taisykles ir 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų duomenų mainų svetainės naudojimo taisykles;

10.3. atlieka Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriaus funkcijas, numatytas 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo finansavimo ir administravimo taisyklėse, tvirtinamose finansų ministro;

10.4. atlieka 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšų naudojimo taisyklėse, tvirtinamose finansų ministro, jai nustatytas funkcijas;

10.5. suderinusi su Finansų ministerija ir programų operatoriais, nustato 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų bei Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų pirkimų priežiūros ir neperkančiųjų organizacijų bei perkančiųjų organizacijų pagal EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentus pirkimų vykdymo tvarką.

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

11. CPVA turi teisę gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti.

### **III SKYRIUS**

#### **TVIRTINANČIOSIOS INSTITUCIJOS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

12. Tvirtinančioji institucija – Finansų ministerijos Išlaidų investicijoms deklaravimo departamentas – atlieka šias funkcijas:

12.1. dalyvauja koordinavimo institucijai kuriant mechanizmų VKS ir programų VKS, rengiant EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus, mechanizmų VKS aprašymą ir teikia koordinavimo institucijai pasiūlymus dėl jų keitimo;

12.2. teikia paaiškinimus dėl EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančių teisės aktų taikymo;

12.3. tikrina ir tvirtina programos operatorių ir CPVA (dėl techninės paramos lėšų ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšų) parengtas tarpines finansines ataskaitas ir teikia jas Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui;

12.4. rengia ir teikia Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal teikiamas tarpines finansines ataskaitas sumų prognozes;

12.5. gavusi iš programos operatorių galutines programų įgyvendinimo ataskaitas ir jų finansinius priedus arba iš CPVA (dėl techninės paramos lėšų ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšų) galutinę techninės paramos įgyvendinimo ataskaitą ir jos finansinį priedą, galutinę Dvišalio bendradarbiavimo fondo finansinę ataskaitą, tikrina ir tvirtina pateiktų galutinių programų įgyvendinimo ataskaitų arba galutinės techninės paramos įgyvendinimo ataskaitos finansinius priedus ir galutinę Dvišalio bendradarbiavimo fondo finansinę ataskaitą ir teikia patvirtintas ataskaitas Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui;

12.6. EEE ir Norvegijos mechanizmų įgyvendinimo reglamentų 9.7 straipsniuose nurodyta tvarka deklaruoja mechanizmų lėšoms atidarytose valstybės išdo sąskaitose sukauptas palūkanas;

12.7. apie įtariamus pažeidimus praneša programos operatoriui (dėl projektų lėšų, Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, lėšų), pažeidimų kontrolės institucijai (dėl techninės paramos lėšų, programos valdymo lėšų ir dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų) ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų);

12.8. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant NORIS;

12.9. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos ir EEE finansinio mechanizmo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos auditus;

12.10. rengia ir teikia koordinavimo institucijai visą savo kompetencijos informaciją, reikalingą atsiskaitant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje;

12.11. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;

12.11<sup>1</sup>. vertina tvirtinančiosios institucijos funkcijų įgyvendinant EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus atlikimo riziką ir imasi priemonių šiai rizikai valdyti;

*Papildyta papunkčiu:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

12.12. atlieka kitas teisės aktais tvirtinančiajai institucijai priskirtas funkcijas.

13. Tvirtinančioji institucija turi teisę:

13.1. atlikti programų operatorių, programų partnerių, koordinavimo institucijos ir CPVA, kai ji vykdo koordinavimo institucijos priskirtas funkcijas, patikrinimus, susijusius su mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimu;

13.2. tikrinti projektus jų įgyvendinimo arba administravimo vietose;

13.3. gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti.

#### **IV SKYRIUS MOKĖJIMO INSTITUCIJOS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

14. Mokėjimo institucija – Finansų ministerijos Valstybės išdo departamentas – atlieka šias funkcijas:

14.1. dalyvauja koordinavimo institucijai kuriant mechanizmų VKS ir programų VKS, rengiant EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus, mechanizmų VKS aprašymą ir teikia koordinavimo institucijai pasiūlymus dėl jų keitimo;

14.2. atidaro atskiras valstybės išdo sąskaitas mechanizmų lėšoms ir tvarko jose esančias lėšas;

14.3. tikrina pateiktas mokėjimo paraiškas valstybės išdui dėl mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų išmokėjimo (toliau – mokėjimo paraiška valstybės išdui) ir išmoka lėšų gavėjams mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, ir Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 195 „Dėl Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių patvirtinimo“;

14.4. teikia tvirtinančiai institucijai informaciją apie gautas mechanizmų lėšas ir apie valstybės išdo sąskaitose mechanizmų lėšoms sukaupias palūkanas;

14.5. apie įtariamus pažeidimus praneša programos operatoriui (dėl projektų lėšų, Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, lėšų), pažeidimų kontrolės institucijai (dėl techninės paramos lėšų, programos valdymo lėšų ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų) ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų);

14.6. perveda Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui nepanaudotas, netinkamomis finansuoti pripažintas, išieškotas mechanizmų lėšas, jei to reikalaujama pagal teisės aktus, į jų nurodytą sąskaitą;

14.7. tvarko mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų apskaitą pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus finansų ministro, bei registruoja duomenis valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui parengti;

14.8. rengia ir teikia koordinavimo institucijai visą savo kompetencijos informaciją, reikalingą atsiskaitant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje;

14.9. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;

14.9<sup>1</sup>. vertina mokėjimo institucijos funkcijų įgyvendinant EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus atlikimo riziką ir imasi priemonių šiai rizikai valdyti;

*Papildyta papunkčiu:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

14.10. atlieka kitas teisės aktais mokėjimo institucijai priskirtas funkcijas.

15. Mokėjimo institucija turi teisę gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti.

## **V SKYRIUS**

### **AUDITO INSTITUCIJOS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

16. Audito institucija – Finansų ministerijos Vidaus audito skyrius – atlieka šias funkcijas:

16.1. užtikrina, kad būtų atliktas mechanizmų VKS ir programų VKS auditas, parengtos ir koordinavimo institucijai ir (ar) programų operatoriams pateiktos mechanizmų VKS ir programų VKS audito ataskaitos (toliau kartu – audito ataskaitos) ir nuomonės;

16.2. užtikrina, kad būtų atliktas auditas – mechanizmų VKS ir programų VKS veikimo efektyvumo ir (ar) deklaruotų tinkamų finansuoti bei įtrauktų į tarpines finansines ataskaitas ir galutinės EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos įgyvendinimo ataskaitos finansinį priedą išlaidų tikrinimai;

16.3. rengia ir teikia Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui audito strategiją ir metinius auditų planus, siekdama užtikrinti, kad būtų atliktas ne mažiau kaip vienas kiekvienos programos auditas;

16.4. užtikrina, kad būtų tinkamai audito strategijoje bei metiniuose auditų planuose nustatytais terminais atliekami auditai, atitinkantys tarptautinius audito standartus;

16.5. atlieka audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų pažangos stebėjimo priežiūrą ir teikia suinteresuotoms institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir EEE finansinio mechanizmo komitetui informaciją apie rekomendacijų įgyvendinimą;

16.6. rengia metines ir galutinę audito ataskaitas ir teikia jas suinteresuotoms institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir EEE finansinio mechanizmo komitetui;

16.7. analizuoja Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos programų ir (ar) projektų auditų bei mechanizmų VKS ir programų VKS patikrinimų, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos ir EEE finansinio mechanizmo komiteto audito ataskaitose pateiktas rekomendacijas dėl mechanizmų VKS ir programų VKS tobulinimo ir teikia koordinavimo institucijai ir (ar) programų operatoriams pasiūlymus dėl jų įgyvendinimo;

16.8. dalyvauja organizuojant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos ir EEE finansinio mechanizmo komiteto auditus, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos programų ir (ar) projektų auditus;

16.9. rengia deklaraciją, baigus teikti mechanizmų lėšas, ir teikia ją Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ar EEE finansinio mechanizmo komitetui;

16.10. teikia koordinavimo institucijai pasiūlymus dėl mechanizmų VKS ir programų VKS tobulinimo;

16.11. apie įtariamus pažeidimus praneša programos operatoriui (dėl projektų lėšų, Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, lėšų), pažeidimų kontrolės institucijai (dėl techninės paramos lėšų, programos valdymo lėšų ir dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų) ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų);

16.12. prireikus teikia informaciją, susijusią su auditų atlikimu, institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę;

16.13. rengia ir teikia koordinavimo institucijai visą savo kompetencijos informaciją, reikalingą atsiskaitant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje;

16.14. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;

16.14<sup>1</sup>. vertina audito institucijos funkcijų įgyvendinant EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus atlikimo riziką ir imasi priemonių šiai rizikai valdyti;

*Papildyta papunkčiu:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

16.15. atlieka kitas teisės aktais audito institucijai priskirtas funkcijas.

17. Audito institucija turi teisę gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti.

## **VI SKYRIUS**

### **PAŽEIDIMŲ KONTROLĖS INSTITUCIJOS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

18. Pažeidimų kontrolės institucija – Finansų ministerijos Išlaidų investicijoms deklaravimo departamentas – atlieka šias funkcijas:

18.1. dalyvauja koordinavimo institucijai kuriant mechanizmų VKS ir programų VKS, rengiant EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus, mechanizmų VKS aprašymą ir teikia koordinavimo institucijai pasiūlymus dėl jų keitimo;

18.2. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentuose nustatytais atvejais informuoja Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministeriją ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetą apie pažeidimus;

18.3. teikia paaiškinimus dėl EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančių teisės aktų taikymo;

18.4. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos auditus;

18.5. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant NORIS;

18.6. rengia ir teikia koordinavimo institucijai visą savo kompetencijos informaciją, reikalingą atsiskaitant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui už EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje;

18.7. atlieka pažeidimų, susijusių su techninės paramos, programos valdymo ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų panaudojimu ir (ar) gauta informacija iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir trečiųjų asmenų dėl kitų įtariamų pažeidimų, tyrimus, jei pažeidimų tyrimai neatlikti išorės audito paslaugų teikėjo, taip pat informacijos, susijusios su grąžintinomis lėšomis, nustatytomis išorės audito paslaugų teikėjui audituojant išlaidas, vertinimą ir priima sprendimus dėl pažeidimų ir (ar) lėšų grąžinimo, ir apie priimtus sprendimus informuoja išorės audito paslaugos teikėją ir susijusias institucijas;

18.8. jeigu pažeidimas gali būti susijęs su nusikalstama veika, apie tai informuoja FNTT arba, kai įtariama korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, – STT;

18.9. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;

18.9<sup>1</sup>. vertina pažeidimų kontrolės institucijos funkcijų įgyvendinant EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus atlikimo riziką ir imasi priemonių šiai rizikai valdyti;

*Papildyta papunkčiu:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

18.10. atlieka kitas teisės aktais pažeidimų kontrolės institucijai priskirtas funkcijas.

19. Pažeidimų kontrolės institucija turi teisę:

19.1. atlikti programos operatorių ir CPVA, kai ji vykdo koordinavimo institucijos priskirtas funkcijas, patikrinimus, susijusius su pažeidimų administravimu;

19.2. gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti.

## **VII SKYRIUS PROGRAMOS OPERATORIAUS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

20. Programos operatorius atlieka šias funkcijas:

20.1. dalyvauja koordinavimo institucijai kuriant mechanizmų VKS ir programų VKS, rengiant EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus, Komunikacijos strategiją ir teikia koordinavimo institucijai pasiūlymus dėl jų keitimo;

20.2. rengia programos VKS aprašymą, kurį kartu su audito institucijos atlikto programos VKS audito ataskaita ir nuomone teikia koordinavimo institucijai tvirtinti;

20.3. organizuoja programos koncepcijos aprašo rengimą, užtikrina programos partnerio (-ių) įtraukimą į rengimo procesą (šios funkcijos neatlieka Mokslinių tyrimų programos operatorius, kuris rengia programos koncepcijos aprašą);

20.4. iki programos sutarties pasirašymo atlieka potencialių paraiškų dėl tiesioginio finansavimo projektų pirminį vertinimą, įskaitant biudžeto pagrįstumo vertinimą (Mokslinių tyrimų programos operatorius šios funkcijos neatlieka); jei yra poreikis, konsultuojasi su programos partneriu (-iais);

20.5. užtikrina, kad atrenkami projektai atitiktų EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų tikslus, programos tikslus ir planuojamus rezultatus;

20.6. vykdo dvigubą tos pačios veiklos tų pačių išlaidų finansavimo rizikos prevenciją;

20.7. užtikrina, kad programos valdymo išlaidos ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidos, patirtos programos operatoriaus, būtų naudojamos racionaliai ir pagrindžiamos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentais, būtų įtrauktos į programos operatoriaus apskaitą, identifikuojamos (programos valdymo išlaidos ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidos, patirtos programos operatoriaus, atskiriamos bendroje įstaigos apskaitoje) ir patikrinamos;

20.8. apie įtariamus pažeidimus praneša pažeidimų kontrolės institucijai (dėl programos partnerio programos valdymo lėšų ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų) ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų);

20.9. sudaro bendradarbiavimo komitetą arba programos komitetą ir organizuoja jo darbą bei užtikrina pagal kompetenciją bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto sprendimų įgyvendinimą;

20.10. vadovaudamasis 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo finansavimo ir administravimo taisyklėmis, atlieka Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, priežiūrą. Tiesioginio finansavimo Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, priežiūros tvarką programos operatorius gali detalizuoti;

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

20.11. esant poreikiui inicijuoja ir (ar) įgyvendina dvišales santykių stiprinimo veiklas, dalyvauja bendradarbiavimo veiklose su kitų šalių programos operatoriais, panašiomis organizacijomis valstybėse donorėse, tarptautinėmis organizacijomis;

20.12. sudaro programų įgyvendinimo sutartis ir susitarimus dėl jų keitimo;

20.13. vertina programos įgyvendinimo riziką ir imasi veiksmų rizikai valdyti;

20.14. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant NORIS;

20.15. užtikrina, kad informacija apie kiekvieną projektą būtų suvesta į NORIS;

20.16. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant mechanizmų svetainę;

20.17. derina su programos partneriu (-iais) atliekamų veiksmų įgyvendinant programą terminus ir kitus su programos įgyvendinimo eiga susijusius klausimus;

20.18. planuoja ir su programos partneriu (-iais) derina kvietimus teikti paraiškas dėl konkurso būdu atrenkamų projektų finansavimo ir mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas kvietimams teikti paraiškas;

20.19. rengia ir, suderinęs su programos partneriu (-iais), tvirtina gaires pareiškėjams. Verslo plėtros, inovacijų ir MVĮ programos operatorius taip pat nustato specialiuosius projektų atrankos kriterijus;

20.20. skelbia kvietimus teikti paraiškas dėl konkurso būdu atrenkamų projektų finansavimo (prieš tai suderinęs kvietimo tekstą su koordinavimo institucija), siunčia kvietimus teikti paraiškas dėl tiesioginio finansavimo projektų ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų;

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

20.21. teikia juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims, siekiantiems gauti mechanizmų lėšų projektui įgyvendinti, informaciją, kurios reikia paraiškoms parengti ir pateikti;

20.22. atlieka paraiškų dėl konkurso būdu atrenkamų projektų finansavimo ir tiesioginio finansavimo projektų ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų vertinimą. Paraiškų dėl tiesioginio finansavimo Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų vertinimą programos operatorius atlieka savo nustatyta tvarka;

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

20.23. priima sprendimus dėl projektų finansavimo;

20.24. priėmęs sprendimus dėl projektų finansavimo, sudaro su pareiškėjais projektų įgyvendinimo sutartis ir susitarimus dėl jų keitimo;

- 20.25. atlieka projektų įgyvendinimo priežiūros ir išlaidų tinkamumo finansuoti tikrinimo funkcijas, priima sprendimus dėl projektų lėšų tinkamumo finansuoti ir dėl projektų grąžintinų lėšų;
- 20.26. kai programos projektams mokėtinos lėšos planuojamos programos operatoriaus valstybės biudžeto lėšų samatose, pagal NORIS patvirtintus ir į Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemą (toliau – VBAMS) perduotus paraiškos asignavimų valdytoji duomenis rengia, tvirtina ir teikia mokėjimo institucijai mokėjimo paraiškas valstybės išdui (išskyrus atvejus, kai mokėjimo paraiškas valstybės išdui rengia Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras);
- 20.27. įtaręs, kad esama pažeidimų, susijusių su projektų lėšų panaudojimu, ir (ar) gavęs apie tai informacijos, atlieka įtariamų pažeidimų tyrimus, nustato pažeidimus, priima sprendimus dėl tolesnių veiksmų, susijusių su nustatytu pažeidimu, ir, jeigu pažeidimas gali būti susijęs su nusikalstama veika, apie tai informuoja FNTT, koordinavimo instituciją, tvirtinančiąją instituciją, pažeidimų kontrolės instituciją, programos partnerį (-ius) arba, kai įtariama korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, – STT, koordinavimo instituciją, tvirtinančiąją instituciją, pažeidimų kontrolės instituciją ir programos partnerį (-ius);
- 20.28. teikia pažeidimų kontrolės institucijai informaciją apie įtariamus ir nustatytus pažeidimus ir įtariamas nusikalstamas veikas (išskyrus atvejus dėl programos valdymo lėšų, dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų ir dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų), kaip to reikalaujama EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentų 12.4–12.6 straipsniuose;
- 20.29. vykdo pažeidimų prevenciją;
- 20.30. rengia ir tvirtina programos operatoriaus patirtų ir apmokėtų programos valdymo ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų deklaracijas ir teikia jas išorės audito paslaugos teikėjui įvertinti, ar šios išlaidos yra tinkamos finansuoti;
- 20.31. registruoja informaciją apie projektus 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų administravimo informacinėje sistemoje (GRACE);
- 20.32. dalyvauja ataskaitų rengimo procese:
- 20.32.1. rengia metines programų įgyvendinimo ataskaitas, naudodamasis programos partnerio (-ių) pateikta informacija ir atsižvelgdamas į programos ir projektų įgyvendinimo pažangos informaciją, suderinęs jas su bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu, teikia Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir EEE finansinio mechanizmo komitetui;
- 20.32.2. rengia tarpines finansines ataskaitas ir teikia jas tvirtinančiajai institucijai;
- 20.32.3. rengia galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą, naudodamasis programos partnerio (-ių) pateikta informacija ir atsižvelgdamas į programos ir projektų ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų įgyvendinimo rezultatus, suderinęs ją su bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu, teikia suderinti koordinavimo institucijai, tvirtinančiajai institucijai ir pažeidimo kontrolės institucijai;
- 20.32.4. rengia ir tvirtina galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansinį priedą ir kartu su galutine programos įgyvendinimo ataskaita teikia tvirtinančiajai institucijai;
- 20.32.5. rengia informaciją, reikalingą tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal teikiamas tarpines finansines ataskaitas sumų prognozėms parengti, ir teikia šią informaciją tvirtinančiajai institucijai (dėl administruojamų programų lėšų) ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšų);
- 20.32.6. pagal Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriaus poreikį teikia jam informaciją, reikalingą Dvišalio bendradarbiavimo fondo tarpinėms finansinėms ataskaitoms ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo galutinei finansinei ataskaitai parengti;
- 20.32.7. pagal koordinavimo institucijos poreikį teikia jai informaciją, reikalingą metinėms ir galutinei strateginėms ataskaitoms parengti;
- 20.33. pagal poreikį planuoja biudžetą ir (arba) teikia institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, informaciją, kad būtų suplanuotos pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančius teisės aktus tam tikrų metų EEE ir Norvegijos finansiniams mechanizmams įgyvendinti reikalingos programos valdymo ir (arba) projektų lėšos;

20.34. įgyvendina Komunikacijos strategijoje numatytas komunikacijos ir informavimo veiklas, rengia ir derina su programos partneriu (-iais) programos komunikacijos planą, vadovaudamasis EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo reglamentuose nustatytais reikalavimais, užtikrina, kad informavimo ir komunikacijos priemonės būtų įgyvendinamos pagal programų komunikacijos planus;

20.35. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos auditus;

20.36. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;

20.37. prižiūri projektų testavimo išipareigojimų vykdymą, pasibaigus projektų įgyvendinimui;

20.38. atlieka kitas teisės aktais programos operatoriui priskirtas funkcijas.

21. Programos operatorius turi teisę gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su programos įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jo funkcijoms atlikti.

## **VIII SKYRIUS**

### **PROGRAMOS PARTNERIO FUNKCIJOS IR TEISĖS**

22. Programos partneris atlieka šias funkcijas:

22.1. dalyvauja koordinavimo institucijai kuriant mechanizmų VKS ir programų VKS, rengiant EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą bei mechanizmų VKS ir programų VKS reglamentuojančius teisės aktus, Komunikacijos strategiją ir teikia koordinavimo institucijai pasiūlymus dėl jų keitimo;

22.2. dalyvauja programos operatoriui rengiant programos VKS aprašymą (Mokslinių tyrimų programos partneris šios funkcijos neatlieka);

22.3. rengia jam priskirtos srities, numatytos susitarimo memorandumuose, programos koncepcijos aprašo dalis, teikia jas ir kitą programos koncepcijos aprašui reikalingą informaciją programos operatoriui, teikia pastabas ir pasiūlymus dėl programos koncepcijos aprašo projekto (šios funkcijos neatlieka Mokslinių tyrimų programos partneris, kuris teikia pastabas ir pasiūlymus dėl Mokslinių tyrimų programos koncepcijos aprašo projekto);

22.4. konsultuoja programos operatorių, atliekantį potencialių paraiškų dėl tiesioginio finansavimo projektų pirminį vertinimą (Mokslinių tyrimų programos partneris šios funkcijos neatlieka);

22.5. užtikrina, kad programos valdymo išlaidos ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidos, patirtos programos partnerio, būtų naudojamos racionaliai ir pagrįdžiamos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentais, būtų įtraukiamos į programos partnerio apskaitą, identifikuojamos (programos valdymo išlaidos ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidos, patirtos programos partnerio, atskiriamos bendroje įstaigos apskaitoje) ir patikrinamos;

22.6. apie įtariamus pažeidimus praneša programos operatoriui (dėl projektų lėšų, Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, kai jie įgyvendinami pagal programą, lėšų) ir (arba) pažeidimų kontrolės institucijai (dėl programos operatoriaus programos valdymo lėšų ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvų lėšų), ir (arba) Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų, įgyvendinamų ne pagal programą, lėšų);

22.7. skiria savo atstovus į bendradarbiavimo komitetą arba į programos komitetą ir dalyvauja komiteto veikloje narių teisėmis (šios funkcijos neatlieka Mokslinių tyrimų programos partneris, kuris skiria stebėtojus į programos komitetą ir dalyvauja komiteto veikloje stebėtojų teisėmis);

22.8. kartu su programos operatoriumi inicijuoja ir (arba) įgyvendina dvišalių santykių stiprinimo veiklas arba pritarus bendradarbiavimo komitetui ar programos komitetui be programos operatoriaus inicijuoja ir įgyvendina dvišalių santykių stiprinimo veiklas, dalyvauja bendradarbiavimo veiklose su kitų šalių programų operatoriais, panašiomis organizacijomis valstybėse donorėse, tarptautinėmis organizacijomis;

- 22.9. teikia pastabas ir pasiūlymus programos operatoriui dėl programos įgyvendinimo rizikos vertinimo ir siūlo rizikos valdymo veiksmus arba jų imasi;
- 22.10. dalyvauja CPVA kuriant ir plėtojant mechanizmų svetainę;
- 22.11. derina su programos operatoriumi atliekamų veiksmų, įgyvendinant programą, terminus ir kitus su programos įgyvendinimo eiga susijusius klausimus;
- 22.12. teikia pastabas ir pasiūlymus programos operatoriui dėl kvietimų teikti paraiškas dėl konkurso būdu atrinkamų projektų finansavimo ir mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų pagal kvietimus teikti paraiškas planavimo (Mokslinių tyrimų programos partneris šios funkcijos neatlieka);
- 22.13. teikia pastabas ir pasiūlymus dėl programos operatoriaus rengiamų gairių pareiškėjams (Mokslinių tyrimų programos partneris šios funkcijos neatlieka);
- 22.14. nustato specialiuosius projektų atrankos kriterijus (Verslo plėtros, inovacijų ir MVĮ programos partneris dalyvauja programos operatoriui nustatant specialiuosius projektų atrankos kriterijus, Mokslinių tyrimų programos partneris šios funkcijos neatlieka);
- 22.15. teikia nuomonę dėl projektų įgyvendinimo sutarčių keitimo 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo ir finansavimo taisyklėse, tvirtinamose finansų ministro, numatytais atvejais (Mokslinių tyrimų programos partneris šios funkcijos neatlieka);
- 22.16. kai programos projektams mokėtinos lėšos planuojamos programos partnerio valstybės biudžeto lėšų šaltose, pagal programos operatoriaus NORIS patvirtintus ir į VBAMS perduotus paraiškos asignavimų valdytoji duomenis rengia, tvirtina ir teikia mokėjimo institucijai mokėjimo paraiškas valstybės išdui (išskyrus atvejus, kai mokėjimo paraiškas valstybės išdui rengia Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras);
- 22.17. rengia ir tvirtina programos partnerio patirtų ir apmokėtų programos valdymo ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų deklaracijas, jas kartu su išorės audito paslaugos teikėjo pateikta audito ataskaita, kuria patvirtinama, kad šios išlaidos yra tinkamos finansuoti, teikia programos operatoriui;
- 22.18. dalyvauja ataskaitų rengimo procese:
- 22.18.1. pagal programos operatoriaus poreikį teikia jam informaciją, reikalingą programos tarpinėms finansinėms ataskaitoms, metinėms programų įgyvendinimo ataskaitoms ir galutinei programos įgyvendinimo ataskaitai parengti;
- 22.18.2. teikia programos operatoriui (dėl programos valdymo lėšų) ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriui (dėl Dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšų) informaciją, reikalingą tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal teikiamas tarpines finansines ataskaitas sumų prognozėms parengti;
- 22.18.3. pagal Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriaus poreikį teikia jam informaciją, reikalingą Dvišalio bendradarbiavimo fondo tarpinėms finansinėms ataskaitoms ir Dvišalio bendradarbiavimo fondo galutinei finansinei ataskaitai parengti;
- 22.18.4. pagal koordinavimo institucijos poreikį teikia jai informaciją, reikalingą metinėms ir galutinei strateginėms ataskaitoms parengti;
- 22.19. pagal poreikį planuoja biudžetą ir (arba) teikia institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, informaciją, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančius teisės aktus būtų suplanuotos tam tikrų metų EEE ir Norvegijos finansiniams mechanizmomis įgyvendinti reikalingos programos valdymo ir (arba) projektų lėšos;
- 22.20. įgyvendina Komunikacijos strategijoje numatytas komunikacijos ir informavimo veiklas, dalyvauja programos operatoriui rengiant ir įgyvendinant programos komunikacijos planą;
- 22.21. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos auditus;
- 22.22. dalyvauja koordinavimo institucijai organizuojant mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo procesą;
- 22.23. atlieka kitas teisės aktais programos partneriui priskirtas funkcijas.

23. Programos partneris turi teisę gauti iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir projektų vykdytojų su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimu susijusią informaciją, kurios reikia jo funkcijoms atlikti.

## **IX SKYRIUS**

### **INSTITUCIJŲ, ATSAKINGŲ UŽ EEE IR (AR) NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ VALDYMĄ IR KONTROLĘ, BENDROSIOS FUNKCIJOS IR TEISĖS**

24. Institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, atlieka šias funkcijas:

24.1. pagal 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinės sistemos naudojimo taisyklės registruoja NORIS informaciją apie atliekamus veiksmus, susijusius su funkcijų įgyvendinimu;

24.2. pagal 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų interneto svetainės administravimo taisyklės rengia ir skelbia informaciją mechanizmų svetainėje;

24.3. teikia Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, Finansinių mechanizmų valdybos, Jungtinio Dvišalio bendradarbiavimo fondo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos prašomą informaciją ir dokumentus, prireikus užtikrina kokybišką prašomų dokumentų vertimą į anglų kalbą;

24.4. teikia viena kitai, pareiškėjams ir projektų vykdytojams informaciją ir dokumentus apie EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą;

24.5. užtikrina, kad gaunami ir rengiami dokumentai, kurių reikia audito sekai užtikrinti, būtų tinkamai saugomi ir prieinami turintiems teisę juos tikrinti asmenims.

25. Kiekviena institucija, atsakinga už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, vadovaudamasi su išorės audito paslaugos teikėju, kuris atrinktas CPVA viešojo pirkimo būdu, sudaryta preliminarąja sutartimi, sudaro viešojo pirkimo sutartį dėl šios institucijos patirtų ir apmokėtų atitinkamai programos valdymo ar Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų arba techninės paramos išlaidų audito ir sumoka paslaugų teikėjui už suteiktas paslaugas.

26. Institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, turi teises, nustatytas 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

---

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos finansų  
ministro 2018 m. gruodžio 7 d.  
įsakymu Nr. 1K-419

## **2014–2021 M. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ DVIŠALIO BENDRADARBIAVIMO FONDO FINANSAVIMO IR ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS**

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo finansavimo ir administravimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo (toliau – Dvišalio bendradarbiavimo fondas), kurio tikslas yra dvišalių santykių tarp Lietuvos Respublikos ir valstybių donorų – Islandijos Respublikos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės (toliau – valstybės donorės) – stiprinimas, kaip nustatyta 2014–2021 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamento, priimto 2016 m. rugsėjo 8 d. EEE finansinio mechanizmo komiteto, ir 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamento, priimto 2016 m. rugsėjo 23 d. Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos (toliau kartu – Reglamentai), 4.1 straipsniuose, finansavimo ir administravimo bei iš Dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšų finansuojamų projektų ir (arba) iniciatyvų atrankos, finansavimo, administravimo ir įgyvendinimo tvarką.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

**2.1. Dvišalio bendradarbiavimo fondo dalyvis** (toliau – dalyvis) – Dvišalio bendradarbiavimo fondo projekto arba iniciatyvos veikloje dalyvaujantis Dvišalio bendradarbiavimo fondo projekto arba iniciatyvos vykdytojo, Dvišalio bendradarbiavimo fondo partnerio atstovas – fizinis asmuo, taip pat juridinis asmuo ar kaip juridinis asmuo registruota nevyriausybinė organizacija, jei jie yra įsteigti Lietuvos Respublikoje ir (arba) valstybėje donorėje, taip pat tarptautinė organizacija, vykdanči dvišales veiklas, susijusias su konkrečios EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos (toliau – programa) tikslais. Finansinių mechanizmų valdybos (toliau – FMV) sutikimu Dvišalio bendradarbiavimo fondo projekto arba iniciatyvos dalyviu gali būti ir kitas subjektas.

**2.2. Dvišalio bendradarbiavimo fondo veiklos planas** (toliau – Veiklos planas) – nacionalinės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucijos (toliau – koordinavimo institucija) kartu su valstybėmis donorėmis rengiamas ir Jungtinio Dvišalio bendradarbiavimo fondo komiteto (toliau – Jungtinis komitetas) tvirtinamas dokumentas, kuriame nurodomi Dvišalio bendradarbiavimo fondo tikslai, skiriamos lėšos, pagrindinės veiklos, jų tikslai, rodikliai ir biudžetas.

**2.3. Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyva** (toliau – iniciatyva) – programos operatoriaus, programos partnerio, Dvišalio bendradarbiavimo fondo administratoriaus (toliau – fondo administratorius) ar koordinavimo institucijos įgyvendinama dvišalė iniciatyva, dėl kurios finansavimo sprendimą priėmė Jungtinis komitetas ar patariamoji institucija – programos operatoriaus sudarytas EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų bendradarbiavimo komitetas arba EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos komitetas (toliau – patariamoji institucija).

**2.4. Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyvos vykdytojas** (toliau – iniciatyvos vykdytojas) – iniciatyvą įgyvendinantis programos operatorius, programos partneris, fondo administratorius ar koordinavimo institucija.

**2.5. Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų deklaracija** (toliau – išlaidų deklaracija) – programos operatoriaus, programos partnerio, koordinavimo institucijos ir fondo administratoriaus pildoma ir audito paslaugų teikėjui teikiama 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų valdymo ir kontrolės sistemos procesų sukūrimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 1K-109 „Dėl darbo grupės sudarymo“ (toliau – Procesų sukūrimo darbo grupė), nustatytos formos išlaidų deklaracija, skirta patirtų Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų tinkamumui finansuoti patvirtinti, skelbiama EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje.

**2.6. Dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšos** (toliau – fondo lėšos) – pagal EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus Lietuvos Respublikai skiriamos valstybių donorų lėšos Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektams ir (arba) iniciatyvoms finansuoti.

**2.7. Dvišalio bendradarbiavimo fondo partneris** (toliau – fondo partneris) – fizinis ar juridinis asmuo, savo veikla ir (ar) finansiniais ištekliais prisidedantis prie Dvišalio bendradarbiavimo fondo projekto arba iniciatyvos tikslų įgyvendinimo.

**2.8. Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektas** (toliau – projektas) – iš fondo lėšų finansuojamas projektas, skirtas Lietuvos Respublikos ir valstybių donorų dvišaliams santykiams stiprinti.

**2.9. Dvišalio bendradarbiavimo fondo projekto vykdytojas** (toliau – projekto vykdytojas) – projektą vykdančio juridinio asmens, įsteigto Lietuvos Respublikoje ir (arba) valstybėje donorėje.

**2.10. Tiesioginio finansavimo Dvišalio bendradarbiavimo fondo iniciatyva** (toliau – tiesioginio finansavimo iniciatyva) – iniciatyvos vykdytojo įgyvendinama dvišalė iniciatyva, dėl kurios tiesioginio finansavimo sprendimą priėmė Jungtinis komitetas arba patariamoji institucija.

**2.11. Tiesioginio finansavimo Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektas** (toliau – tiesioginio finansavimo projektas) – projekto vykdytojo įgyvendinamas dvišalis projektas, dėl kurio tiesioginio finansavimo sprendimą priėmė Jungtinis komitetas arba patariamoji institucija.

**2.12.** Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamentuose ir šiuo įsakymu patvirtintuose įgyvendinamuosiuose teisės aktuose: Institucijų, atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę Lietuvoje, funkcijų apraše (toliau – Funkcijų aprašas), 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo ir finansavimo taisyklėse (toliau – MAFT).

## **II SKYRIUS FONDO LĖŠŲ VALDYMAS**

3. Fondo lėšos valdomos taip:

3.1. dėl Lietuvos Respublikos ir Islandijos Respublikos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandumu dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo ir Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandumu dėl 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo (toliau kartu – Memorandumai) programoms numatytų fondo lėšų panaudojimo sprendžia patariamoji institucija;

3.2. dėl fondo lėšų ne pagal programas panaudojimo sprendžia Jungtinis komitetas. Jis taip pat sprendžia dėl papildomo finansavimo, tai yra fondo lėšų skyrimo papildomai programoms bei projektams ir iniciatyvoms, įgyvendinamiems ne pagal programas.

## **III SKYRIUS FINANSAVIMO PRINCIPAI**

4. Fondo lėšomis finansuojamos veiklos nurodytos Reglamentų 8.8 straipsniuose ir 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalių santykių gairėse, priimtose 2017 m. vasario 9 d. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo komiteto (toliau – Gairės). Gairės skelbiamos EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje.

5. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, kurios atitinka šiuos reikalavimus:

5.1. patirtos ir apmokėtos išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpiu:

5.1.1. kai įgyvendinamos iniciatyvos, išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios data yra Memorandumų pasirašymo data, tai yra 2018 m. balandžio 24 d.;

5.1.2. kai įgyvendinami projektai, išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios data sutampa su Jungtinio komiteto arba patariamąsios institucijos sprendimo skirti fondo lėšas data, jei sprendime ir (ar) projekto įgyvendinimo sutartyje nenustatyta kitaip;

5.1.3. išlaidų tinkamumo finansuoti pabaigos data yra 2025 m. balandžio 30 d., jei Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto ir koordinavimo institucijos pasirašytame Dvišalio bendradarbiavimo fondo susitarime, Veiklos plane, patariamąsios institucijos sprendime, paskelbtame kvietime teikti projektų paraiškas (toliau – kvietimas), projekto įgyvendinimo sutartyje nenustatyta kita išlaidų tinkamumo finansuoti pabaigos data;

5.2. tiesiogiai susijusios su projektų ir iniciatyvų įgyvendinimu ir numatytos Veiklos plane ir (arba) Jungtinio komiteto sprendime, ir (ar) patariamąsios institucijos sprendime dėl projekto ir (ar) iniciatyvos finansavimo, ir (ar) kvietimo sąlygose, ir (ar) projekto įgyvendinimo sutartyje;

5.3. proporcingos ir būtinos projektams ar iniciatyvoms įgyvendinti;

5.4. patirtos siekiant projektų ar iniciatyvų tikslų ir numatomo (-ų) rezultato (-ų) bei laikantis ekonomiškumo, efektyvumo ir našumo principų, kaip nustatyta Reglamentų 8.2 straipsnių 2 dalių d punktuose;

5.5. identifikuojamos ir patikrinamos, tai yra užregistruotos projekto arba iniciatyvos vykdytojo ir (arba) dalyvio, ir (arba) fondo partnerio apskaitos dokumentuose ir nustatomos pagal jų šalies apskaitos standartus bei bendruosius apskaitos principus;

5.6. patirtos ir apmokėtos nepažeidžiant Reglamentų, Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Lietuvos Respublikos, kitų valstybių, kuriose patiriamos projekto išlaidos, išlaidų patirimą ir apmokėjimą reglamentuojančių teisės aktų, visuotinai priimtų apskaitos reikalavimų;

5.7. patirtos atliekant pirkimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (jei pirkimus atlieka Lietuvos institucijos, kurios yra perkančiosios organizacijos pagal Viešųjų pirkimų įstatymą arba atitinka Reglamentų 8.15 straipsnių 2 dalių nuostatas), laikantis VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros nustatytos 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų bei Dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų pirkimų priežiūros ir neperkančiųjų organizacijų bei perkančiųjų organizacijų pagal Reglamentus pirkimų vykdymo tvarkos, kuri skelbiama EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje, reikalavimų (taikoma visiems pirkimams, vykdomiems Lietuvoje iš fondo lėšų) arba atitinkamų teisės aktų užsienio valstybėse (jei pirkimus atlieka valstybių donorių institucijos);

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

5.8. neapmokėtos iš nacionalinių, Europos Sąjungos ir (arba) kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų.

6. Netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos šios išlaidos:

6.1. žemės ir nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;

6.2. statybos, rekonstravimo, remonto ir kitų darbų išlaidos;

6.3. įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos;

6.4. projekto ir (arba) iniciatyvos administravimo išlaidos: darbo užmokestis ir (arba) administravimo paslaugų išlaidos (taikoma koordinavimo institucijos, fondo administratoriaus, programos operatoriaus, programos partnerio, valstybių donorių programos partnerių, projekto arba iniciatyvos dalyvio patiriamoms išlaidoms);

6.5. netiesioginės išlaidos;

6.6. išlaidos, nustatytos Reglamentų 8.7 straipsniuose;

6.7. valstybių donorių programos partnerių išlaidos, kurias apmoka FMV.

7. Jungtinio komiteto ir (ar) patariamiosios institucijos sprendimu ir (ar) kvietimo sąlygose gali būti nurodytos ir kitos netinkamos finansuoti išlaidos arba tinkamų finansuoti išlaidų apribojimai.

8. Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidas gali patirti dalyvis, fondo partneris, projekto arba iniciatyvos vykdytojas, kaip numatyta Veiklos plane ir (ar) Jungtinio komiteto ir (ar) patariamiosios institucijos sprendimuose dėl projekto ir (arba) iniciatyvos finansavimo, ir (arba) kvietimo sąlygose.

9. Tinkamos finansuoti išlaidos apmokamos 100 procentų iš fondo lėšų, išlaikant Dvišalio bendradarbiavimo fondui skiriamų lėšų santykį: 47,7485 procento iš 2014–2021 m. EEE finansinio mechanizmo ir 52,2515 procento iš 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo lėšų.

#### **IV SKYRIUS PAPILDOMAS FINANSAVIMAS**

10. Atsiradus poreikiui skirti papildomas lėšas dvišalio bendradarbiavimo veikloms įgyvendinti pagal programą, programos operatorius gali kreiptis į Jungtinį komitetą dėl papildomų fondo lėšų skyrimo tokia tvarka:

10.1. programos operatorius užpildo Gairių 4 priede nustatytos formos paraišką dėl papildomo finansavimo ir teikia ją fondo administratoriui;

10.2. fondo administratorius, gavęs paraišką dėl papildomo finansavimo, ją įvertina per 5 darbo dienas. Vertinimo metu tikrinama, ar paraiška užpildyta pagal Gairių 4 priede nustatytos formos reikalavimus ir ar pagrįsta prašoma papildomo finansavimo suma. Jei paraiškoje nustatoma trūkumų, programos operatorius juos turi ištaisyti per 5 darbo dienas nuo fondo administratoriaus prašymo patikslinti duomenis gavimo dienos;

10.3. fondo administratorius per 5 darbo dienas nuo tinkamos paraiškos dėl papildomo finansavimo gavimo dienos koordinavimo institucijai perduoda paraišką kartu pridėdamas fondo administratoriaus rekomendaciją dėl pateiktos paraiškos;

10.4. koordinavimo institucija, gavusi paraišką dėl papildomo finansavimo, organizuoja Jungtinio komiteto posėdį sprendimui priimti;

10.5. Jungtiniam komitetui priėmus sprendimą dėl papildomo finansavimo:

10.5.1. fondo administratorius apie jį ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo posėdžio protokolo kopijos iš koordinavimo institucijos gavimo dienos informuoja programos operatorių;

10.5.2. jei reikia, koordinavimo institucija koreguoja Veiklos planą.

#### **V SKYRIUS TIESIOGINIO FINANSAVIMO PROJEKTŲ IR INICIATYVŲ TEIKIMAS IR TVIRTINIMAS**

11. Tiesioginio finansavimo projektą arba iniciatyvą gali teikti Jungtinio komiteto narys arba patariamąsios institucijos narys (kai projektai ir (arba) iniciatyvos įgyvendinami pagal programą) atitinkamai Jungtinio komiteto arba patariamąsios institucijos nustatyta tvarka.

12. Jungtinio komiteto arba patariamąsios institucijos narių pateikti tiesioginio finansavimo projektai arba iniciatyvos nagrinėjami ir dėl pritarimo finansuoti projektus arba iniciatyvas sprendžiama atitinkamai Jungtinio komiteto arba patariamąsios institucijos nustatyta tvarka.

13. Jungtiniam komitetui pritarus finansuoti konkretų tiesioginio finansavimo projektą ar iniciatyvą, fondo administratorius ne vėliau nei per 3 darbo dienas nuo informacijos apie Jungtinio komiteto pritarimą iš koordinavimo institucijos gavimo dienos kreipiasi į projekto arba iniciatyvos vykdytoją, kad šis užpildytų fondo administratoriaus patvirtintos formos paraišką, kurioje detalizuojamos numatomos projekto ar iniciatyvos veiklos ir biudžetas. Paraiška turi būti užpildyta ir pateikta fondo administratoriui per nustatytą laiką, kuris negali būti trumpesnis nei 10 darbo dienų.

14. Fondo administratorius pateiktą paraišką įvertina per 10 darbo dienų nuo tinkamai užpildytos paraiškos gavimo dienos. Jei fondo administratoriui trūksta informacijos paraiškai įvertinti, jis kreipiasi į tiesioginio finansavimo projekto ar iniciatyvos vykdytoją dėl paraiškos ir (ar) informacijos patikslinimo.

15. Tiesioginio finansavimo projekto ar iniciatyvos vykdytojas paraišką turi patikslinti ir (arba) papildomą informaciją pateikti per fondo administratoriaus nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 3 darbo dienos.

16. Fondo administratorius, baigęs vertinti paraišką, priima vieną iš šių sprendimų:

16.1. patvirtinti paraišką ir tiesioginio finansavimo projektui arba iniciatyvai vykdyti tinkamų finansuoti fondo lėšų sumą, kuri negali būti didesnė nei Jungtinio komiteto sprendime finansuoti projektą arba iniciatyvą nurodyta suma;

16.2. atmesti paraišką, jeigu ji neatitinka Jungtinio komiteto sprendimo finansuoti projektą arba iniciatyvą nuostatų (viršijamas biudžetas ir tiesioginio finansavimo projekto ar iniciatyvos vykdytojas nesutinka sumažinti biudžeto, keičiasi projekte arba iniciatyvoje dalyvaujančios institucijos, partneriai, keičiamos tiesioginio finansavimo projekto arba iniciatyvos veiklos, kurioms buvo skirtos fondo lėšos, kt.).

17. Fondo administratorius apie savo priimtą sprendimą dėl paraiškos per 2 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo informuoja tiesioginio finansavimo projekto ar iniciatyvos vykdytoją ir koordinavimo instituciją.

18. Patariamoji institucija gali kreiptis į programos operatorių, prašydama per jos nustatytą terminą priimti sprendimą arba pateikti išvadą dėl patariamąsios institucijos inicijuojamo tiesioginio finansavimo projekto arba iniciatyvos biudžeto pagrįstumo ir planuojamų projekto ar iniciatyvos išlaidų tinkamumo finansuoti.

## **VI SKYRIUS**

### **PROJEKTŲ ATRANKA KONKURSO BŪDU**

19. Projektai konkurso būdu atrinkami skelbiant kvietimus. Konkurso sąlygas (kvietimo tikslą, projektų finansavimo ir išlaidų tinkamumo finansuoti sąlygas, paraiškų teikimo, vertinimo ir sprendimo dėl projektų finansavimo priėmimo tvarką) rengia, kvietimus organizuoja ir paraiškų vertinimą atlieka programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius.

20. Kvietimo sąlygos turi būti suderintos su patariamąja institucija (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba Jungtiniu komitetu ir FMV.

21. Likus dviem savaitėms iki kvietimo paskelbimo, programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius apie planuojamą skelbti kvietimą informuoja FMV.

22. Kvietimą lietuvių ir anglų kalbomis skelbia programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje. Taip pat programos operatorius arba fondo administratorius kvietimo tekstą perduoda valstybių donorų ambasadoms, kad jos kvietimą paskelbtų savo interneto svetainėse.

23. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius, vertindami projektų paraiškas ir priimdami sprendimus, vadovaujasi kvietimo sąlygomis bei gero valdymo, skaidrumo, lygiateisiškumo, efektyvumo ir netolerancijos korupcijai principais.

## **VII SKYRIUS**

### **DVIŠALIO BENDRADARBIAVIMO FONDO SUTARČIŲ SUDARYMAS**

24. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) ir fondo administratorius gali nuspręsti papildomai nesudaryti projekto įgyvendinimo sutarties su projekto vykdytoju. Toks sprendimas gali būti priimtas, kai (turi būti tenkinamos visos sąlygos):

24.1. projekto vertė yra mažesnė ar lygi 30 000 eurų;

24.2. projekto vykdytojas pateikė paraišką Dvišalio bendradarbiavimo fondo veikloms vykdyti;

24.3. paraiška Dvišalio bendradarbiavimo fondo veikloms vykdyti yra patvirtinta.

25. Kai projekto vertė yra didesnė nei 30 000 eurų, programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius su projekto vykdytoju turi sudaryti projekto įgyvendinimo sutartį.

26. Kai įgyvendinama iniciatyva, papildomai iniciatyvos įgyvendinimo sutartis su iniciatyvos vykdytoju nesudaroma. Iniciatyvos vykdytojas privalo laikytis šių reikalavimų:

26.1. turi būti gautas Jungtinio komiteto arba patariamąsios institucijos (kai iniciatyva įgyvendinama pagal programą) pritarimas iniciatyvos įgyvendinimui;

26.2. iniciatyvos vykdytojas turi raštu arba posėdžių metu informuoti Jungtinį komitetą arba patariamąją instituciją (kai iniciatyva įgyvendinama pagal programą) apie įvykusius ar numatomus nukrypimus nuo iniciatyvos įgyvendinimo sąlygų.

27. Jei projektas arba iniciatyva įgyvendinami kartu su fondo partneriu ir jei fondo partneris:

27.1. patiria išlaidas, finansuojamas fondo lėšomis, su juo turi būti sudaroma partnerystės sutartis;

27.2. išlaidų nepatiria, partnerystės sutartis su juo gali būti nesudaroma, tačiau apsikeičiama raštais dėl ketinimo bendradarbiauti.

28. Projekto įgyvendinimo ir partnerystės sutartys keičiamos sutartyse ir (ar) kvietime nustatytomis sąlygomis.

## **VIII SKYRIUS SUPAPRASTINTAS IŠLAIDŲ APMOKĖJIMAS**

29. Visais atvejais supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarka netaikoma koordinavimo institucijos, fondo administratoriaus ir programos operatoriaus patiriamoms Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidoms.

30. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius projektams gali nustatyti supaprastinto projektų išlaidų apmokėjimo būdus, kurie atitinka Reglamentų nuostatas dėl supaprastinto išlaidų apmokėjimo. Fiksuotojo išlaidų dydžio skaičiavimo metodika turi būti suderinta su koordinavimo institucija, išskyrus tuos atvejus, kai taikomos interneto svetainėje [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) (nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“) skelbiamos fiksuotųjų išlaidų dydžių skaičiavimo metodikos.

31. Kelionių (kai jų trukmė ilgesnė nei 1 diena) į užsienio valstybę išlaidos (išskyrus kelionės į užsienio valstybę ir atgal visų rūšių transporto priemonėmis išlaidas) apmokamos supaprastintai taikant aktualias Europos Komisijos dienpinigių (apima apgyvendinimo, maitinimo, vietinių kelionių ir kitas būtinas kelionės išlaidas užsienio valstybėse) normas (fiksuotuosius įkainius), skelbiamas Europos Komisijos interneto svetainėje adresu [https://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/per\\_diems/index\\_en.htm\\_en](https://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/per_diems/index_en.htm_en). Pagrįstais atvejais toks dienpinigių apskaičiavimo būdas gali būti netaikomas užsienio subjektui iš valstybės donorės arba tuomet, kai dienpinigiai yra fiksuotojo dydžio sudėtinė dalis (siekiant užtikrinti, kad fiksuotojo dydžio skaičiavimo metodika būtų taikoma visa apimtimi).

32. Jei patirtos Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidos apmokamos taikant supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdus, riziką dėl faktiškai patirtų ir apmokėtų išlaidų skirtumo, palyginti su deklaruojamomis ir iš fondo lėšų apmokamomis išlaidomis, prisiima išlaidas patyrusi institucija.

## **IX SKYRIUS PROJEKTŲ IŠLAIDŲ APMOKĖJIMAS IR DEKLARAVIMAS**

33. Projektų vykdytojų išlaidos apmokamos taikant išlaidų kompensavimo būdą, išmokant avansą arba neišmokant avanso.

34. Projektams įgyvendinti gali būti išmokamas iki 80 procentų visų projektams skirtų lėšų avansas, jei:

34.1. kvietimo sąlygose, neviršijant nustatytos 80 procentų ribos, nenustatyta kitaip;

34.2. Jungtinio komiteto arba patariamiosios institucijos (kai projektai įgyvendinami pagal programą) sprendime finansuoti tiesioginio finansavimo projektą nenumatyta kitaip.

35. Programos operatorius arba fondo administratorius projekto vykdytojui avansą perveda ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo skirti finansavimą priėmimo. Jei programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius vertindami paraiškas sumažino Jungtinio komiteto arba patariamiosios institucijos (kai projektai įgyvendinami pagal programą) skirtą finansavimo sumą ir su šia suma sutiko projekto vykdytojas, avansas pervedamas per 10 darbo dienų nuo programos operatoriaus arba fondo administratoriaus sprendimo dėl paraiškos vertinimo priėmimo dienos.

36. Projektų vykdytojai mokėjimo prašymus teikia programos operatoriumi (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriumi kartu su išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ar jų kopijomis.

37. Projekto vykdytojo išlaidos deklaruojamos rengiant mokėjimo prašymus tokia tvarka (jei programos operatorius arba fondo administratorius nenustatė kitos tvarkos):

37.1. projektų, kurių vertė yra mažesnė arba lygi 100 000 eurų ir (arba) trukmė trumpesnė nei 6 mėnesiai, išlaidoms deklaruoti teikiamas tik galutinis mokėjimo prašymas pagal programos operatoriaus (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriaus patvirtintą formą;

37.2. projektų, kurių vertė yra didesnė nei 100 000 eurų ir trukmė yra lygi arba ilgesnė nei 6 mėnesiai, išlaidoms deklaruoti teikiami tarpiniai (ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai) ir galutinis mokėjimo prašymai pagal programos operatoriaus (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriaus patvirtintą formą;

37.3. į mokėjimo prašymą turi būti įtrauktos per ataskaitinį laikotarpį, už kurį teikiamas mokėjimo prašymas, patirtos ir apmokėtos išlaidos.

38. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius projektų išlaidas tikrina, tvirtina ir apmokėjimus atlieka 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų mokėjimų administravimo proceso apraše, kuriam yra pritarusi Procesų sukūrimo darbo grupė ir kurio aktuali versija skelbiama EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje (toliau – mokėjimų administravimo proceso aprašas), nustatyta ir savo vidaus darbo tvarka.

39. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius gautą mokėjimo prašymą (kartu su išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais (jei juos pateikti privaloma) patikrina, parengia išvadą dėl išlaidų tinkamumo finansuoti ir ją pateikia projekto vykdytojui per 20 darbo dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos arba mokėjimo prašymą atmeta.

40. Kai tikrinant mokėjimo prašymą nustatoma, kad išlaidų tinkamumui finansuoti įvertinti būtina patikra vietoje, išlaidos pripažįstamos tinkamomis finansuoti tik atlikus patikrą vietoje.

41. Kai išlaidų tinkamumo finansuoti negalima įvertinti dėl to, kad pateikti ne visi dokumentai, arba nustatoma kitų trūkumų, pripažįstama tinkama finansuoti tik ta išlaidų suma, dėl kurios pateikti tinkami dokumentai ir nėra nustatyta trūkumų, ir (ar) prašoma projekto vykdytojo pašalinti trūkumus, nustatant ne ilgesnį kaip 5 darbo dienų nuo prašymo dėl trūkumų pašalinimo gavimo dienos terminą. Jeigu per nustatytą terminą trūkumai nepašalinami arba pašalinami ne visi trūkumai, tinkama finansuoti pripažįstama tik ta išlaidų suma, dėl kurios pateikti tinkami dokumentai.

42. Kai visos mokėjimo prašyme deklaruotos išlaidos pripažįstamos netinkamomis finansuoti, mokėjimo prašymas atmetamas.

43. Projektų išlaidų deklaruotinumo FMV data nustatoma analogiškai, kaip nustatyta programų projektų išlaidoms MAFT.

## **X SKYRIUS**

### **INICIATYVŲ IŠLAIDŲ APMOKĖJIMAS IR DEKLARAVIMAS**

44. Programos operatorius fondo lėšas programos partneriui turi pervesti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo patariamiosios institucijos sprendimo priėmimo. Mokėjimai atliekami vadovaujantis mokėjimų administravimo proceso aprašu ir savo vidaus darbo tvarka.

45. Iniciatyvų vykdytojų išlaidos deklaruojamos rengiant išlaidų deklaracijas, į kurias įtraukiamos per ataskaitinį laikotarpį (nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. ir nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. imtinai) patirtos ir apmokėtos Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidos.

46. Iniciatyvų vykdytojų į atitinkamo ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaraciją įtrauktų patirtų ir apmokėtų išlaidų tinkamumą finansuoti tikrina ir tvirtina audito paslaugos teikėjas.

47. Audito paslaugos teikėjo patikrintas išlaidų deklaracijas kartu su audito išvada koordinavimo institucija teikia fondo administratoriui, o programos partneris – programos operatoriui.

48. Iniciatyvų vykdytojų išlaidų deklaracijų rengimui, teikimui audito paslaugos teikėjui, audito paslaugos teikėjo išvadų dėl išlaidų deklaracijų pateikimui, išlaidų deklaracijų registravimui 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų administravimo ir procesų automatizavimo informacinėje sistemoje (toliau – NORIS) bei deklaruotinumo FMV datos nustatymui (išskyrus atvejus, kai teikiamos programos partnerių išlaidų deklaracijos) taikomos analogiškos nuostatos ir terminai, kokie nustatyti programos valdymo lėšoms MAFT. Dėl koordinavimo institucijos ir fondo administratoriaus patirtų Dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų fondo administratorius atlieka programos operatoriui numatytus veiksmus.

49. Kai teikiamos programos partnerių išlaidų deklaracijos, išlaidų deklaruotinumo FMV datos nustatymui taikomos analogiškos nuostatos, kokios nustatytos programų projektų išlaidoms MAFT.

## **XI SKYRIUS**

### **ATSISKAITYMO UŽ DVIŠALIO BENDRADARBIAVIMO FONDO IŠLAIDAS BENDROSIOS NUOSTATOS**

50. Projekto vykdytojas, teikdamas mokėjimo prašymą, arba iniciatyvos vykdytojas, teikdamas išlaidų deklaraciją, privalo:

50.1. patikrinti kiekvieno paslaugų teikėjo ar prekių tiekėjo pateiktos sąskaitos arba kito išlaidų pagrindimo dokumento atitiktį Taisyklių, projekto įgyvendinimo sutarties (kai tokia sutartis sudaryta), Jungtinio komiteto arba patariamiosios institucijos (kai projektai įgyvendinami pagal programą) sprendimo dėl fondo lėšų skyrimo sąlygoms, arba programos operatoriaus (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriaus sprendimo dėl tiesioginio finansavimo projekto arba iniciatyvos sąlygoms (kai jie priima tokį sprendimą), paslaugų teikimo ar prekių tiekimo sutarties sąlygoms (kai tokia sutartis sudaryta) ir įpareigoti tai atlikti dalyvį ir (arba) fondo partnerį (kai išlaidas patiria dalyvis ir (arba) fondo partneris) (netaikoma, kai išlaidos apmokamos supaprastintai, kaip nustatyta Taisyklių VIII skyriuje);

50.2. pridėti išlaidų pagrindimo, išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas (netaikoma dalyvio išlaidoms (šiuo atveju pateikiami atsiskaitymo su dalyviu dokumentai); išlaidoms, apmokamoms supaprastintai; išlaidoms, deklaruojamoms projekto vykdytojo ir fondo partnerio iš valstybės donorės);

50.3. pridėti (viešųjų) pirkimų dokumentų ir (viešųjų) pirkimų sutarčių kopijas (netaikomadalvyio išlaidoms; išlaidoms, apmokamoms supaprastintai; išlaidoms, deklaruojamoms

projekto vykdytojo ir fondo partnerio iš valstybės donorės). Kai (viešųjų) pirkimų sutarties vertė, finansuojama projekto ir (arba) iniciatyvos lėšomis, neviršija 10 000 eurų, dokumentai teikiami tik programos operatoriaus, fondo administratoriaus ar audito paslaugos teikėjo prašymu. Taip pat gali būti neteikiami dokumentai, kurie prieinami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) viešai arba prieinami programos operatoriui (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriui suteikus prieigos prie tam tikro pirkimo ir jo dokumentų CVP IS teisę;

50.4. pridėti veiklų įgyvendinimo įrodymo dokumentus;

50.5. į mokėjimo prašymą ar išlaidų deklaraciją įtraukti savo, dalyvio ir (arba) fondo partnerio patirtas išlaidas (jei jų yra). Jei projekto vykdytojas ir (arba) fondo partneris yra iš valstybės donorės, jų išlaidos deklaruojamos ir įtraukiamos į mokėjimo prašymą ar išlaidų deklaraciją Taisyklių 54 punkte nustatyta tvarka;

50.6. išlaidas mokėjimo prašyme arba išlaidų deklaracijoje nurodyti eurai. Išlaidos, patirtos kita valiuta nei eurai, išlaidų deklaracijoje arba mokėjimo prašyme nurodomos eurai vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu (išskyrus Taisyklių 53.4 papunktyje nustatytą atvejį).

51. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius turi teisę paprašyti projekto vykdytojo ir (arba) partnerio pateikti papildomą su (viešuoju) pirkimu susijusią informaciją ir (ar) dokumentus, reikalingus išlaidų tinkamumui finansuoti įvertinti.

52. Kai išlaidos apmokamos pagal supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką (fiksiuotuosius įkainius arba fiksuotąją sumą), projekto vykdytojas programos operatoriui (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriui išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų neteikia, tačiau atitinkamai teikia dokumentų, kuriais įrodomas projekto kiekybinio rezultato pasiekimas, kopijas.

53. Projekto vykdytojo ir fondo partnerio iš valstybės donorės išlaidos deklaruojamos ir įtraukiamos į mokėjimo prašymą ar išlaidų deklaraciją tokia tvarka:

53.1. jei projekto vykdytojas arba fondo partneris yra valstybės institucija ar įstaiga, turinti kompetentingą pareigūną, kuris turi teisę atlikti tam tikro subjekto auditą ir kurio nepriklausomumas rengiant finansines ataskaitas yra užtikrintas, toks projekto vykdytojas arba fondo partneris deklaruoja išlaidas pateikdamas kompetentingo pareigūno parengtą ir patvirtintą išvadą dėl išlaidų tinkamumo finansuoti anglų kalba (pagal formą, kuriai yra pritarusi Procesų sukūrimo darbo grupė ir kuri paskelbta EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje);

53.2. jei projekto vykdytojas arba fondo partneris nėra valstybės institucija ar įstaiga ir (arba) neturi kompetentingo pareigūno, kuris turi teisę atlikti tam tikro subjekto auditą, toks projekto vykdytojas arba fondo partneris deklaruoja išlaidas pateikdamas išlaidų deklaraciją anglų kalba (pagal Procesų sukūrimo darbo grupės nustatytą ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje paskelbtą formą). Fondo partnerio išlaidų deklaraciją papildomai turi pasirašyti projekto arba iniciatyvos vykdytojo atstovas, patvirtindamas, kad fondo partneris įvykdė veiklas, suteikė paslaugas ir projekto arba iniciatyvos vykdytoją tenkina rezultatas, o patirtos išlaidos atitinka projekto arba iniciatyvos biudžetą. Jei projekto vykdytojo arba fondo partnerio per visą projekto arba iniciatyvos įgyvendinimo laikotarpį patirtos išlaidos (išskyrus išlaidas, kurios buvo apmokėtos taikant supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką) viršija 10 000 eurų, toks projekto vykdytojas arba fondo partneris, deklaruodamas paskutines išlaidas, dėl visų projekto vykdytojo arba fondo partnerio patirtų ir deklaruotų išlaidų pateikia nepriklausomo auditoriaus pasirašytą išvadą dėl išlaidų tinkamumo finansuoti anglų kalba (pagal Procesų sukūrimo darbo grupės nustatytą ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje paskelbtą formą). Turi būti užtikrinta, kad auditą atliekantis paslaugos teikėjas būtų kompetentingas atlikti tokių išlaidų auditą ir patvirtinti, kad projekto vykdytojo arba fondo partnerio patirtos išlaidos atitinka

Reglamentų, projekto vykdytojo arba fondo partnerio valstybėje donorėje taikomų teisės aktų reikalavimus ir apskaitos principus;

53.3. kai teikiama projekto vykdytojo arba fondo partnerio iš valstybės donorės išlaidų deklaracija ir (ar) išvada dėl išlaidų tinkamumo finansuoti, išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai yra neteikiami, bet, jei reikia, teikiami dokumentai, kuriais pagrindžiamas projekto rodiklio rezultato pasiekimas ar veiklos įgyvendinimo įrodymas;

53.4. projekto vykdytojo ir fondo partnerio iš valstybės donorės išlaidų deklaracijoje ir (ar) išvadoje dėl išlaidų tinkamumo finansuoti patirtų išlaidų suma nurodoma eurai, taikant Europos Centrinio Banko nustatytą išlaidų deklaracijos ir (ar) audito išvados parengimo dienos euro ir užsienio valiutos santykį.

## **XII SKYRIUS PATIKRA VIETOJE**

54. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratorius turi teisę atlikti patikrą projekto arba iniciatyvos įgyvendinimo ir (arba) administravimo vietoje pagal savo nustatytą tvarką.

## **XIII SKYRIUS PROJEKTO AR INICIATYVOS VIEŠINIMAS IR INFORMAVIMAS APIE JUOS**

55. Projektui ar iniciatyvai viešinti turi būti naudojamas EEE ir (arba) Norvegijos finansinio mechanizmo ženklas, kurio pavyzdžiai, techninės charakteristikos ir naudojimo reikalavimai pateikti EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų viešinimo vadove (toliau – Viešinimo vadovas), kuris skelbiamas EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinėje svetainėje.

56. Projektas arba iniciatyva turi būti viešinami laikantis Viešinimo vadove nustatytų reikalavimų.

## **XIV SKYRIUS ATSISKAITYMAS UŽ DVIŠALIO BENDRADARBIAVIMO FONDO ĮGYVENDINIMĄ**

57. Koordinavimo institucijos prašymu programos operatorius ir (arba) fondo administratorius per nustatytą terminą koordinavimo institucijai teikia metinėms ir galutinei strateginėms ataskaitoms parengti reikalingą informaciją apie projektus ir (arba) iniciatyvas anglų kalba.

58. Programų operatoriai ir koordinavimo institucija kasmet iki sausio 31 d. ir iki liepos 31 d. fondo administratoriui jo nustatyta tvarka teikia informaciją, reikalingą atitinkamų ataskaitinių laikotarpių nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. ir nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. tarpinėms finansinėms ataskaitoms bei galutinei dvišalio bendradarbiavimo fondo finansinei ataskaitai parengti (toliau – finansinė ataskaita), bei užtikrina tinkamą ir savalaikį su Dvišalio bendradarbiavimo fondo patirtomis projektų ir (arba) iniciatyvų išlaidomis susijusių duomenų įvedimą į NORIS (jei NORIS informacijos teikimo metu neveikia, informacija teikiama raštu).

59. Dvišalio bendradarbiavimo fondo finansines ataskaitas rengia fondo administratorius ir teikia jas EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų tvirtinančiajai institucijai (toliau – tvirtinančioji institucija). Tvirtinančioji institucija patikrina, patvirtina ir teikia finansines ataskaitas FMV.

60. Finansinės ataskaitos rengimui, teikimui, patikrinimui, tvirtinimui ir teikimui FMV taikomos analogiškos nuostatos ir terminai, kokie nustatyti programos tarpinei finansinei ataskaitai ir galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansiniam priedui MAFT. Fondo administratorius atlieka programos operatoriumi numatytus veiksmus, o su programa susijusios nuostatos taikomos

Dvišalio bendradarbiavimo fondui, išskyrus nuostatas, kurios Dvišalio bendradarbiavimo fondui pagal Reglamentų reikalavimus ir finansinės ataskaitos formą nėra taikomos.

## **XV SKYRIUS FONDO LĖŠŲ PLANAVIMAS**

61. Fondo lėšų poreikis planuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančiais teisės aktais.

62. Programos operatorius planuoja fondo lėšų, skirtų projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti pagal programą, poreikį. Fondo administratorius kartu su koordinavimo institucija planuoja fondo lėšų poreikį ne pagal programą.

63. Tikėtinų Dvišalio bendradarbiavimo fondo tarpinių mokėjimų pagal teikiamas finansines ataskaitas sumų prognozavimui taikomos analogiškos nuostatos ir terminai, kokie nustatyti programų tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal finansines ataskaitas sumų prognozėms parengti MAFT. Fondo administratorius atlieka programos operatoriui priskirtus veiksmus, o koordinavimo institucija, programos operatorius ir programos partneris pagal kompetenciją reikalingą informaciją teikia fondo administratoriui pagal jo nustatytą formą.

## **XVI SKYRIUS PAŽEIDIMŲ ADMINISTRAVIMAS**

64. Fondo lėšų panaudojimo pažeidimą gali įtarti ir apie jį pranešti sprendimus dėl pažeidimų priimančiai institucijai bet kuris asmuo ar institucija, susiję su Dvišalio bendradarbiavimo fondu.

65. Pažeidimai administruojami MAFT nustatyta tvarka.

66. Įtariamus pažeidimus, susijusius su:

66.1. projektų vykdytojų išlaidomis, patiriamomis įgyvendinant projektus, kurių įgyvendinimo priežiūrą atlieka fondo administratorius, tiria fondo administratorius;

66.2. projektų vykdytojų išlaidomis, patiriamomis įgyvendinant projektus, kurių įgyvendinimo priežiūrą atlieka programos operatorius, tiria programos operatorius;

66.3. koordinavimo institucijos, fondo administratoriaus, programos operatoriaus, programos partnerio patiriamomis išlaidomis tiria:

66.3.1. audito paslaugos teikėjas, jei jis nagrinėdamas išlaidų deklaraciją įtaria pažeidimą, neapimančią Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b ir c punktuose numatytų atvejų, o sprendimus priima EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų pažeidimų kontrolės institucija (toliau – pažeidimų kontrolės institucija);

66.3.2. pažeidimų kontrolės institucija – kitais nei Taisyklių 66.3.1 papunktyje nurodytais atvejais.

67. Detali įtariamų pažeidimų tyrimo, sprendimų dėl pažeidimo nustatymo (nenustatymo) priėmimo, projekto arba iniciatyvos vykdytojo informavimo, naudojamų dokumentų formų, pažeidimų ištaisymo tvarka bei finansinių pataisų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta MAFT (MAFT nustatyta fondo administratoriaus kompetencija pažeidimų administravime taikoma programos operatoriumi).

68. Jei dėl fondo lėšų panaudojimo buvo nustatytas pažeidimas ir pritaikytos finansinės korekcijos, šios su finansine korekcija susijusios fondo lėšos negali būti panaudotos to paties projekto arba iniciatyvos veikloms įgyvendinti.

## **XVII SKYRIUS GRAŽINTINŲ IR GRAŽINTŲ LĖŠŲ ADMINISTRAVIMAS**

69. Sprendimu dėl projektų lėšų grąžinimo laikomas rašytinis programos operatoriaus (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriaus dokumentas:

69.1. nurodymas, kuriuo projekto vykdytoji nurodoma grąžinti lėšas;

69.2. dokumentas, kuriame fiksuojamas pažeidimas;

69.3. dokumentas, kuriame fiksuojamos projekto įgyvendinimo sutarties keitimo sąlygos arba projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo faktas, kai kartu tvirtinami ir duomenys dėl grąžintinų lėšų.

70. Sprendimo dėl grąžintinų lėšų data yra laikoma sprendimo įsigaliojimo ir grąžintinų lėšų deklaruotumo FMV data.

71. Grąžintinomis lėšomis laikomos nustatytos netinkamos finansuoti projektų išlaidos, kurios anksčiau jau buvo pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos, ir (arba) kitos pagal teisės aktus ir (arba) projekto įgyvendinimo sutartį reikalaujamos grąžinti lėšos.

72. Pagrindas projekto vykdytoji grąžinti jo gautas arba už jį sumokėtas lėšas yra programos operatoriaus (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriaus:

72.1. priimtas sprendimas dėl lėšų grąžinimo;

72.2. kitas pagrindas, nurodytas Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklės).

73. Sprendimas dėl lėšų grąžinimo priimamas ir lėšos turi būti grąžinamos vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis. Programos operatorius arba fondo administratorius atitinkamai laikomas administruojančiąja institucija, o projekto įgyvendinimo sutartis – paramos sutartimi.

74. Projektų vykdytojų grąžintinos ir grąžintos lėšos administruojamos MAFT projektų grąžintinoms ir grąžintoms lėšoms administruoti nustatyta tvarka.

75. Iniciatyvų vykdytojų grąžintinos ir grąžintos lėšos administruojamos MAFT programos operatoriaus ir (arba) programos partnerio grąžintinoms ir grąžintoms valdymo lėšoms administruoti nustatyta tvarka.

76. Visi su grąžintinomis lėšomis susiję duomenys registruojami NORIS taisyklėse nustatyta tvarka (jei NORIS neveikia, informacija laikinai kaupiama vidaus registruose, o sistemai pradėjus veikti informacija perkeliama į NORIS).

## **XVIII SKYRIUS DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS**

77. Koordinavimo institucija, tvirtinančioji institucija, pažeidimų kontrolės institucija, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų audito institucija, programos operatorius, programos partneris ir fondo administratorius turi saugoti visus su Dvišalio bendradarbiavimo fondo įgyvendinimu susijusius dokumentus ir duomenis. Projekto vykdytojas, dalyvis ir fondo partneris, jei jie yra Lietuvos Respublikos subjektai, turi saugoti su projektų ar iniciatyvų įgyvendinimu susijusius dokumentus (išskyrus Taisyklių 81 punkte nurodytą atvejį).

78. Dokumentų saugojimas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“, ir (arba) Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-152 „Dėl Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir

apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“.

79. Taisyklių 77 punkte nurodytos institucijos visus su Dvišalio bendradarbiavimo fondo veikla, projektais ar iniciatyvomis susijusius dokumentus ir duomenis, kuriuos reglamentuoja Taisyklių 78 punkte nurodyti teisės aktai, privalo saugoti minėtuose teisės aktuose nustatytais terminais, tačiau ne trumpiau, nei nustatyta Reglamentų 9.8 straipsniuose bei Dvišalio bendradarbiavimo fondo susitarime.

80. Kai rengiami ir gaunami elektroniniai dokumentai ir gali būti užtikrintas jų autentiškumas ir saugojimas, popierinės tokių dokumentų versijos neturi būti kuriamos ir saugomos.

81. Projekto vykdytojas, dalyvis, fondo partneris dokumentų ir duomenų, kurie neminimi Taisyklių 78 punkte nurodytuose teisės aktuose ir kuriuos pateikė programos operatoriui (kai projektai įgyvendinami pagal programą) arba fondo administratoriui, arba iniciatyvos vykdytojui (kai įgyvendinamos iniciatyvos), saugoti neprivalo, išskyrus įrodymus apie pasiektus projekto ar iniciatyvos rezultatus.

82. Programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) ir (arba) fondo administratorius kvietime arba projekto įgyvendinimo sutartyje gali nurodyti, kokius konkretaus projekto dokumentus (įskaitant jų saugojimo terminą) privaloma saugoti.

83. VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra privalo užtikrinti NORIS sukauptų duomenų saugojimą. Jei programos operatorius (kai projektai įgyvendinami pagal programą) naudoja kitą informacinę sistemą duomenims apie projektus kaupti, jis privalo užtikrinti tokių duomenų saugojimą.

84. Užsienio subjektas – projekto vykdytojas, dalyvis, fondo partneris – su projekto ar iniciatyvos įgyvendinimu susijusius dokumentus saugo vadovaudamasis savo šalies teisės aktais ir ne trumpiau, nei numatyta Reglamentų 9.8 straipsniuose. Dalyvis saugo dokumentus, kurių nepateikė projekto ar iniciatyvos vykdytojui ar partneriui, o fondo partneris – dokumentus, kurių nepateikė projekto ar iniciatyvos vykdytojui, taip pat projekto vykdytojas – tuos dokumentus, kurių nepateikė programos operatoriui (kai projektai įgyvendinami pagal programą) ar fondo administratoriui.

85. Dokumentai saugomi taip, kad būtų galimybė Norvegijos užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, FMV, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro, Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų audito institucijos ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atsakingiems pareigūnams susipažinti su visais dokumentais projektų arba iniciatyvų įgyvendinimo metu ir 3 metus nuo galutinės Dvišalio bendradarbiavimo fondo įgyvendinimo ataskaitos patvirtinimo dienos.

86. Pasibaigus dokumentų ir duomenų saugojimo terminui, dokumentai ir duomenys gali būti sunaikinami.

## **XIX SKYRIUS SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS**

87. Pareiškėjai ir projektų arba iniciatyvų vykdytojai programos operatoriaus (kai projektai įgyvendinami pagal programą) ar fondo administratoriaus sprendimus ar veiksmus (neveikimą) turi teisę skųsti Lietuvos administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos finansų  
ministro 2018 m. lapkričio 12 d.  
įsakymu Nr. 1K-389  
(Lietuvos Respublikos finansų  
ministro 2019 m. sausio 15 d.  
įsakymo Nr. 1K-14  
redakcija)

## **2014–2021 M. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ TECHNINĖS PARAMOS LĖŠŲ NAUDOJIMO TAISYKLĖS**

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšų naudojimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatoma 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšų (toliau – techninės paramos lėšos) planavimo ir naudojimo tvarka, tinkamos ir netinkamos finansuoti išlaidos, jų apmokėjimo, pripažinimo tinkamomis finansuoti, deklaravimo Finansinių mechanizmų valdybai (toliau – FMV) tvarka, tikėtinų tarpinių mokėjimo sumų prognozavimo, atsiskaitymo už techninės paramos lėšų panaudojimą, pažeidimų nagrinėjimo ir dokumentų saugojimo tvarka.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šiuose teisės aktuose:

2.1. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamente, priimtame 2016 m. rugsėjo 8 d. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo komiteto, ir 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamente, priimtame 2016 m. rugsėjo 23 d. Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos (toliau kartu – Reglamentai);

2.2. Lietuvos Respublikos ir Islandijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandume dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo ir Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandume dėl 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo (toliau kartu – Memorandumai);

2.3. Institucijų, atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę Lietuvoje, funkcijų apraše, tvirtinamame Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu;

2.4. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo ir finansavimo taisyklėse, tvirtinamose Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu (toliau – MAFT).

### **II SKYRIUS TECHNINĖS PARAMOS LĖŠŲ PLANAVIMAS IR NAUDOJIMAS**

3. Techninės paramos lėšos planuojamos ir naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančiais teisės aktais, Reglamentų ir Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto ir nacionalinės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucijos – Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ministerija) Investicijų departamento (toliau – koordinavimo institucija) – pasirašyto EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos susitarimo (toliau – Paramos susitarimas) nuostatomis.

4. Techninės paramos lėšas administruoja koordinavimo institucija. Techninės paramos lėšų naudotojai yra koordinavimo institucija, taip pat ministerijos administracijos padaliniai, atliekantys koordinavimo institucijos perduotas funkcijas, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų audito institucija (toliau – audito institucija), EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pažeidimų kontrolės institucija (toliau – pažeidimų kontrolės institucija) ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų tvirtinančioji institucija (toliau – tvirtinančioji institucija) (toliau kartu – ministerijos padaliniai) bei viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA).

5. Koordinavimo institucija su Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija ir EEE finansinio mechanizmo komitetu sudaro Paramos susitarimą, atlieka išlaidų tinkamumo finansuoti priežiūrą, sudaro techninės paramos biudžetą, prižiūri jo vykdymą ir, jeigu patvirtinto techninės paramos biudžeto asignavimų pokytis tarp biudžeto eilučių ir (arba) tarp ministerijos padaliniams ir (ar) CPVA skiriamų lėšų yra didesnis nei 10 procentų, kreipiasi į FMV dėl techninės paramos biudžeto pokyčio suderinimo.

6. Atsiradus poreikiui keisti techninės paramos biudžetą, ministerijos padaliniai ir (arba) CPVA apie tai informuoja koordinavimo instituciją, pateikdami patikslintą ministerijos padaliniui ir (arba) CPVA skirtą techninės paramos biudžetą ir jo keitimo argumentus. Koordinavimo institucija įvertina ministerijos padalinių ir (arba) CPVA pateiktus techninės paramos biudžeto keitimo argumentus ir per 3 darbo dienas ministerijos padalinius ir (arba) CPVA informuoja, ar keitimui pritaria.

7. Techninės paramos išlaidų apskaitą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 1K-488 „Dėl Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, tvarko Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras.

8. Ministerijos Veiklos valdymo departamentas (toliau – Veiklos valdymo departamentas) ir CPVA patirtoms techninės paramos išlaidoms patvirtinti ir už įvykdytas techninės paramos veiklas atsiskaityti rengia techninės paramos išlaidų deklaraciją (toliau – išlaidų deklaracija), kurios formai pritaria 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų valdymo ir kontrolės sistemos procesų sukūrimo darbo grupė, sudaryta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 1K-109 „Dėl darbo grupės sudarymo“, ir ją teikia audito paslaugos teikėjui. Ministerijos padaliniai Veiklos valdymo departamentui teikia išlaidų deklaracijai parengti reikalingą informaciją apie iš techninės paramos lėšų įvykdytas veiklas.

### **III SKYRIUS**

#### **TECHNINĖS PARAMOS IŠLAIDOS**

9. Tinkamos finansuoti techninės paramos išlaidos yra tos, kurios:

9.1. patirtos išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpiu, kuris yra nuo Memorandumų pasirašymo dienos iki 2025 m. rugpjūčio 31 d., išskyrus techninės paramos lėšas, skirtas pasirengti įgyvendinti 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus Lietuvoje, kaip numatyta Reglamentų 8.11 straipsnių 2 dalių i papunkčiuose. Pastarųjų išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpio pradžia nustatyta Paramos susitarime;

9.2. atitinka techninės paramos išlaidų kategorijas, išvardytas Reglamentų 8.11 straipsnių 2 punktuose, yra būtinos EEE ir Norvegijos finansiniams mechanizms įgyvendinti ir tiesiogiai susijusios su šių mechanizmų įgyvendinimu;

9.3. faktiškai patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais;

9.4. patirtos ir apmokėtos laikantis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Reglamentų reikalavimų ir kurios įtrauktos į ministerijos arba CPVA apskaitą, taip pat kurios gali būti nustatomos ir patikrinamos bei patvirtinamos reikiama apskaitos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose buhalterinę apskaitą, nustatytus apskaitos dokumentų rekvizitus, ar lygiavertiais įrodomaisiais dokumentais;

9.5. prieš tai nebuvo apmokėtos iš kitų finansavimo šaltinių;

- 9.6. atitinka kitus Reglamentų išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimus.
- 10. Netinkamos finansuoti techninės paramos išlaidos yra tos, kurios:
- 10.1. apibrėžtos Reglamentų 8.7 straipsniuose;
- 10.2. neatitinka Taisyklių 9 punkte nurodytų požymių.

#### **IV SKYRIUS**

##### **TECHNINĖS PARAMOS IŠLAIDŲ APMOKĖJIMAS**

11. Techninės paramos išlaidos, kurios atitinka tinkamumo finansuoti techninės paramos lėšomis požymius ir turi būti apmokėtos iš techninės paramos lėšų, apmokamos 100 procentų iš EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų pagal šį santykį:

- 11.1. 47,7273 procento iš 2014–2021 m. EEE finansinio mechanizmo lėšų;
- 11.2. 52,2727 procento iš 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo lėšų.

12. Ministerija prekių ir (arba) paslaugų viešuosius pirkimus iš techninės paramos lėšų inicijuoja ir atlieka vadovaudamasi Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-466 „Dėl Finansų ministerijos viešųjų pirkimų“, nustatyta tvarka.

13. Techninės paramos išlaidų apmokėjimas ministerijoje vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos finansų kontrolės taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1K-198 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

14. Ministerijos padaliniai, prieš teikdami Veiklos valdymo departamentui sąskaitą apmokėti, turi per duomenimis valdyti ministerijoje naudojamą kompiuterinę administracinę informacinę sistemą (AIS) pateikti ją vizuoti koordinavimo institucijai. Kai Veiklos valdymo departamentui teikiamos apmokėti sąskaitos už mokymus ir (ar) renginius, ministerijos padaliniai ar koordinavimo institucija turi papildomai pridėti mokymų ir (ar) renginių dalyvių sąrašus.

15. CPVA techninės paramos lėšas, susijusias su CPVA pavestų funkcijų vykdymu, administruoja ir jų apskaitą tvarko savo nustatyta tvarka. CPVA viešuosius pirkimus atlieka vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir savo nustatyta tvarka.

#### **V SKYRIUS**

##### **TECHNINĖS PARAMOS IŠLAIDŲ DEKLARAVIMAS**

16. Veiklos valdymo departamentas ir CPVA į rengiamas išlaidų deklaracijas įtraukia per ataskaitinį laikotarpį (nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. ir nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. imtinai) patirtas ir techninės paramos lėšomis apmokėtas išlaidas.

17. Veiklos valdymo departamentas ir CPVA ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaracijas rengia MAFT nustatyta tvarka, t. y. Veiklos valdymo departamentas ir (arba) CPVA atlieka 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų (toliau – programa) operatoriui numatytus veiksmus. Išlaidų (ne)tinkamumo finansuoti nustatymui taikomos analogiškos nuostatos, kokios nustatytos MAFT.

18. Į išlaidų deklaraciją įtrauktų patirtų ir apmokėtų išlaidų tinkamumą finansuoti tikrina ir tvirtina audito paslaugos teikėjas. Audito paslaugos teikėjas išvadas dėl išlaidų deklaracijų pateikia MAFT nustatytais terminais.

19. Audito paslaugos teikėjo patikrintas išlaidų deklaracijas ir audito išvadas Veiklos valdymo departamentas teikia CPVA, o ši EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų administravimo ir procesų automatizavimo informacinėje sistemoje (toliau – NORIS) pagal NORIS naudojimo taisyklės, tvirtinamas CPVA direktoriaus, per 2 darbo dienas suveda visą reikiamą informaciją apie išlaidų deklaraciją ir nustato išlaidų deklaruotinumą FMV datą.

#### **VI SKYRIUS**

## **TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ IR INFORMACIJOS APIE PROGNOZUOJAMAS MOKĖJIMO SUMAS RENGIMAS IR TEIKIMAS**

20. Koordinavimo institucija ir CPVA teikia Veiklos valdymo departamentui informaciją, reikalingą techninės paramos programų sąmatoms rengti. Veiklos valdymo departamentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2006 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 1K-152 „Dėl Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemos bei šios sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“, rengia techninės paramos programų sąmatas ir įkelia jas į Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemą (toliau – VBAMS).

21. CPVA, vadovaudamasi MAFT nustatyta tvarka ir terminais, rengia techninės paramos tikėtinų tarpinių mokėjimų prognozes ir teikia jas tvirtinančiajai institucijai, o tvirtinančioji institucija jas tikrina ir teikia FMV. Tarpinių mokėjimų prognozėms parengti CPVA naudoja VBAMS esančią techninės paramos programos sąmatose nurodytą informaciją ir koordinavimo institucijos pateiktą informaciją apie techninės paramos lėšų paskirstymą pamečiui visam finansavimo laikotarpiui.

22. Koordinavimo institucija iki einamųjų metų sausio 25 dienos CPVA teikia informaciją apie techninės paramos lėšų paskirstymą pamečiui visam finansavimo laikotarpiui.

23. CPVA, vadovaudamasi MAFT nustatyta tvarka ir terminais (atlikdama programos operatoriaus veiksmus), rengia techninės paramos tarpines finansines ataskaitas (toliau – finansinės ataskaitos) ir teikia jas tvirtinančiajai institucijai, o tvirtinančioji institucija, vadovaudamasi MAFT nustatyta tvarka ir terminais, jas tikrina, tvirtina, teikia FMV ir apie tai informuoja mokėjimo instituciją.

24. Koordinavimo institucija ir ministerijos padaliniai CPVA prašymu teikia jai informaciją, reikalingą finansinėms ataskaitoms parengti.

25. Kartą per metus į finansines ataskaitas, kurios rengiamos už laikotarpį nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d., tvirtinančioji institucija įtraukia valstybės išdo banko sąskaitose, skirtose EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšoms, per praėjusius kalendorinius metus susikaupusių palūkanų sumą (jei palūkanos susikaupia) ir deklaruoja ją FMV.

26. Techninės paramos lėšos pervedamos Reglamentuose nustatyta tvarka į valstybės išdo sąskaitas, skirtas EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšoms, pagal tvirtinančiosios institucijos FMV pateiktas finansines ataskaitas. Apie paramos lėšų gavimą mokėjimo institucija per 5 darbo dienas nuo paramos lėšų gavimo dienos informuoja tvirtinančiąją instituciją. Jeigu gautos paramos lėšos nesutampa su FMV pateiktose finansinėse ataskaitose nurodytomis prašytais lėšomis, tvirtinančioji institucija išsiaiškina gautų ir prašytų paramos lėšų neatitikimo priežastis ir informuoja mokėjimo instituciją apie šias priežastis. Tvirtinančioji institucija per 5 darbo dienas nuo informacijos iš mokėjimo institucijos gavimo dienos informaciją apie gautas paramos lėšas įveda į NORIS.

## **VII SKYRIUS ATSISKAITYMAS UŽ TECHNINĖS PARAMOS PANAUDOJIMĄ**

27. Galutinė techninės paramos panaudojimo ataskaita anglų kalba (toliau – galutinė ataskaita) rengiama taip:

27.1. koordinavimo institucija ir ministerijos padaliniai CPVA prašymu ne vėliau kaip iki 2025 m. rugsėjo 20 d. parengia ir CPVA pateikia galutinei ataskaitai parengti reikalingą informaciją apie techninės paramos panaudojimą;

27.2. CPVA, gavusi koordinavimo institucijos ir ministerijos padalinių pateiktą informaciją, reikalingą galutinei ataskaitai parengti, ją patikrina, papildo informacija apie CPVA skirtų techninės paramos lėšų panaudojimą ir, vadovaudamasi Reglamentų nuostatomis, pagal formą, kuriai pritarė Norvegijos užsienio reikalų ministerija ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetas, parengia galutinės ataskaitos projektą, kurį ne vėliau kaip iki 2025 m. spalio 20 d. teikia koordinavimo

institucijai, tvirtinančiajai institucijai ir pažeidimų kontrolės institucijai išvados (pastaboms ir pasiūlymams) gauti;

27.3. CPVA, vadovaudamasi Reglamentų ir Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komiteto priimtų finansinių gairių reikalavimais, parengia galutinės ataskaitos finansinio priedo projektą, kurį MAFT nustatyta tvarka pateikia tvirtinančiajai institucijai išvada (pastaboms ir pasiūlymams) gauti;

27.4. koordinavimo institucija, tvirtinančioji institucija ir pažeidimų kontrolės institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo galutinės ataskaitos projekto gavimo dienos pateikia CPVA savo pastabas ir (ar) pasiūlymus dėl galutinės ataskaitos projekto. Nurodytu terminu nepateikus pastabų ar pasiūlymų, laikoma, kad galutinės ataskaitos projektui pritariama;

27.5. tvirtinančioji institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo galutinės ataskaitos finansinio priedo projekto gavimo dienos pateikia CPVA savo pastabas ir pasiūlymus. Nurodytu terminu nepateikus pastabų ar pasiūlymų, laikoma, kad galutinės ataskaitos finansinio priedo ir paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitos projektams pritariama;

27.6. jeigu buvo pateikta pastabų ir (ar) pasiūlymų, CPVA atitinkamai patikslina galutinės ataskaitos ir jos finansinio priedo projektus ir ne vėliau kaip iki 2025 m. lapkričio 5 d. MAFT nustatyta tvarka patvirtintą galutinę ataskaitą kartu su patvirtintu jos finansiniu priedu pateikia tvirtinančiajai institucijai per valstybių donorų 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų administravimo informacinę sistemą (toliau – GRACE) ir per NORIS, o jei sutrinka GRACE ir (ar) NORIS veikla, – tvirtinančiosios institucijos nurodytu kontaktiniu adresu (paštu ar elektroniniu paštu).

28. Tvirtinančioji institucija, iš CPVA gavusi galutinę ataskaitą ir jos finansinį priedą ir iš koordinavimo institucijos gavusi raštu nuomonę dėl galutinės ataskaitos tinkamumo teikti FMV, patikrina galutinės ataskaitos finansinį priedą ir jį patvirtinusi ne vėliau kaip iki 2025 m. lapkričio 15 d. kartu su galutine ataskaita teikia FMV per GRACE, jei GRACE neveikia, – FMV nurodytu kontaktiniu adresu. Tvirtinančioji institucija per 5 darbo dienas nuo galutinės ataskaitos ir jos finansinio priedo išsiuntimo FMV informuoja mokėjimo instituciją apie FMV pateiktą galutinę ataskaitą ir jos finansiniame priede deklaruotas išlaidas bei prašomas pervesti arba grąžintinas FMV lėšas ir NORIS suveda galutinės ataskaitos finansinio priedo duomenis.

29. Tvirtinančioji institucija, nustačiusi galutinės ataskaitos finansinio priedo trūkumus, per GRACE ir per NORIS grąžina CPVA galutinę ataskaitą ir jos finansinį priedą bei paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą, nurodydama grąžinimo priežastis ir terminą trūkumams pašalinti, o jei sutrinka GRACE ir (ar) NORIS veikla, CPVA nurodytu kontaktiniu adresu (paštu ar elektroniniu paštu) nurodydama grąžinimo priežastis ir terminą trūkumams pašalinti.

30. FMV paprašius patikslinti galutinę ataskaitą ir (ar) pateikti papildomą informaciją, CPVA organizuoja galutinės ataskaitos patikslinimą ir (ar) papildomos informacijos pateikimą Taisyklių nustatyta tvarka ir FMV nustatytais terminais.

31. Galutinę ataskaitą, įskaitant jos santrauką, koordinavimo institucija ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo galutinės ataskaitos patvirtinimo FVM dienos skelbia oficialioje 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų interneto svetainėje.

## **VIII SKYRIUS TECHNINĖS PARAMOS PANAUDOJIMO SĄLYGŲ PAŽEIDIMAI**

32. Sprendimą dėl techninės paramos lėšų panaudojimo pažeidimo (toliau – pažeidimas) priima pažeidimų kontrolės institucija. Pažeidimą gali įtarti ir apie jį pažeidimų kontrolės institucijai pranešti bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, susijęs su techninės paramos veiklų įgyvendinimu.

33. Įtariamų pažeidimų tyrimus atlieka:

33.1. audito paslaugos teikėjas, jei jis nagrinėdamas išlaidų deklaraciją įtaria pažeidimą, neapimančią Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c papunkčiuose nustatytų atvejų;

33.2. pažeidimų kontrolės institucija – kitais, nei Taisyklių 33.1 papunktyje paminėtais, atvejais.

34. Jei nustatomas pažeidimas, atliekami vienas ar keli koregavimo veiksmai:

34.1. ištaisomas pažeidimas, jei jis gali būti ištaisomas (nurodomas ištaisymo būdas ir terminas);

34.2. pripažįstamos netinkamomis finansuoti su pažeidimu susijusios techninės paramos išlaidos;

34.3. nustatomas netinkamų finansuoti techninės paramos išlaidų dydis (procentas), taikomas visoms pagal pirkimo sutartį patirtoms išlaidoms, įtrauktoms į tarpines ir (arba) galutinę išlaidų deklaracijas;

34.4. susigrąžinamos arba atkuriamos ministerijos ir (arba) CPVA apskaitoje (tuo atveju, jei pažeidimas nustatytas dėl einamųjų metų išlaidų deklaracijose deklaruotų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų) su pažeidimu susijusios išmokėtos techninės paramos lėšos.

35. Detali įtariamų pažeidimų tyrimo, nustatymo, sprendimų dėl pažeidimo priėmimo, informavimo, dokumentų formų naudojimo, pažeidimų ištaisymo tvarka bei finansinių pataisų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta MAFT.

## **IX SKYRIUS**

### **GRAŽINTINŲ IR GRAŽINTŲ LĖŠŲ ADMINISTRAVIMAS**

36. Techninės paramos grąžintinos ir grąžintos lėšos administruojamos MAFT nustatyta programos operatoriaus ir (arba) programos partnerio grąžintinų ir grąžintų programos valdymo lėšų administravimo tvarka.

37. Visi su grąžintinomis ir grąžintomis lėšomis susiję duomenys registruojami NORIS naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

## **X SKYRIUS**

### **DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS**

38. Visi su techninės paramos panaudojimu susiję dokumentai saugomi vadovaujantis Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“, ir (arba) Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“.

39. Kai rengiami ir gaunami elektroniniai dokumentai ir gali būti užtikrintas jų autentiškumas ir saugojimas, popierinės tokių dokumentų versijos neturi būti kuriamos ir saugomos.

40. CPVA privalo užtikrinti NORIS sukauptų duomenų saugojimą.

41. Koordinavimo institucija, Veiklos valdymo departamentas, ministerijos padaliniai ir CPVA privalo saugoti visus su techninės paramos įgyvendinimu susijusius dokumentus ir duomenis, gautus tiek raštu, tiek informacinių sistemų priemonėmis.

42. Dokumentai turi būti saugomi taip, kad būtų galimybė Norvegijos užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, FMV, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro, Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos, audito institucijos ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atsakingiems pareigūnams susipažinti su visais dokumentais techninės paramos veiklų įgyvendinimo metu ir 3 metus nuo galutinės ataskaitos patvirtinimo dienos.

*Papildyta priedu:*

Nr. [1K-14](#), 2019-01-15, paskelbta TAR 2019-01-24, i. k. 2019-01060

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos finansų ministro  
2018 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1K-389  
(Lietuvos Respublikos finansų ministro  
2019 m. birželio 12 d. įsakymo Nr. 1K-188  
redakcija)

## **2014–2021 M. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ ADMINISTRAVIMO IR FINANSAVIMO TAISYKLĖS**

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo ir finansavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) reglamentuojama:

1.1. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) finansinio mechanizmo (toliau – EEE finansinis mechanizmas) ir 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo (toliau – Norvegijos finansinis mechanizmas) programų (toliau – programos) valdymo ir kontrolės sistemų kūrimas, priežiūra ir tobulinimas;

1.2. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų duomenų ir informacijos valdymas;

1.3. programų rengimas, tvirtinimas, programų sutarčių ir programų įgyvendinimo sutarčių sudarymas ir keitimas;

1.4. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų (toliau – mechanizmų lėšos) ir bendrojo finansavimo lėšų planavimas;

1.5. programų valdymo lėšų administravimas;

1.6. programų tarpinių finansinių ataskaitų rengimas ir teikimas;

1.7. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų tikėtinų tarpinių mokėjimų sumų prognozavimas;

1.8. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų palūkanų deklaravimas ir pervedimas Finansinių mechanizmų valdybai (toliau – FMV);

1.9. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų ir programų viešinimas;

1.10. programų vertinimas;

1.11. programų įgyvendinimo stebėsena;

1.12. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų bendradarbiavimo komitetų (toliau – bendradarbiavimo komitetas), programų komitetų ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų (toliau – projektas) atrankos komitetų sudarymo ir darbo tvarka;

1.13. programų įgyvendinimo ataskaitų rengimas ir teikimas;

1.14. strateginių EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo ataskaitų rengimas ir teikimas;

1.15. programų užbaigimas;

1.16. projektų atranka;

1.17. projektų įgyvendinimas;

1.18. projektų išlaidos;

1.19. patikros projekto įgyvendinimo ir (arba) administravimo vietose;

1.20. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pažeidimų administravimas;

1.21. grąžintų ir grąžintinų mechanizmų lėšų administravimas;

1.22. projektų tęstinumas;

1.23. pirkimų iš mechanizmų lėšų vykdymas;

1.24. projektų atrankos ir įgyvendinimo suderinimas su konkurencijos politikos nuostatomis;

1.25. su mechanizmų, programų ir projektų atranka bei įgyvendinimu susijusių dokumentų saugojimas.

2. Taisyklės netaikomos programoms „Socialinis dialogas – deramas darbas“ ir „Pilietinė visuomenė“.

Taisyklių XVII skyrius Mokslinių tyrimų programos projektų atrankai taikomas tiek, kiek šių projektų atrankos klausimų nereglamentuoja EEE finansinio mechanizmo komiteto tvirtinamos EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų Mokslinių tyrimų programų gairės, Mokslinių tyrimų programos sutartis, programos komiteto tvirtinamos gairės pareiškėjams ir Mokslinių tyrimų programos gairės vertintojams.

Taisyklės EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo administravimui taikomos tiek, kiek nurodyta 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo finansavimo ir administravimo taisyklėse, tvirtinamose Lietuvos Respublikos finansų ministro.

Taisyklėse nustatyta EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos administravimo tvarka taikoma tiek, kiek nurodyta 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšų naudojimo taisyklėse, tvirtinamose finansų ministro (toliau – Techninės paramos taisyklės).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

3. Institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, pareiškėjai, teikiantys paraiškas įgyvendinti projektus (toliau – pareiškėjai), ir projektų vykdytojai naudoja:

3.1. atitinkamų dokumentų formas, nurodytas 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamente, patvirtintame 2016 m. rugsėjo 8 d. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo komiteto, ir 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamente, patvirtintame 2016 m. rugsėjo 23 d. Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos (toliau kartu – Reglamentai);

3.2. atitinkamų dokumentų formas ir jų pildymo instrukcijas, kurias rengia 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų valdymo ir kontrolės sistemos procesų sukūrimo darbo grupė, sudaryta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 1K-109 „Dėl darbo grupės sudarymo“ (toliau – Procesų darbo grupė), ir kurios paskelbtos viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – CPVA) sukurtose EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų interneto svetainėje (toliau – mechanizmų svetainė);

3.3. Mokslinių tyrimų programos projektų atrankos dokumentų formas ir jų pildymo metodikas ir (arba) instrukcijas, tvirtinamas EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programos operatoriaus (toliau – programos operatorius) (taikoma tik Mokslinių tyrimų programos projektams).

*Papildyta papunkčiu:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

4. Pareiškėjai ir projektų vykdytojai taip pat naudoja atitinkamų dokumentų formas ir jų pildymo metodikas ir (arba) instrukcijas, tvirtinamas programos operatoriaus.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **Galutinis mokėjimo prašymas** – įgyvendinus visas projekto veiklas projekto vykdytojo programos operatoriui teikiamas mokėjimo prašymas, kurio dalis yra galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita.

5.2. **Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai** – banko arba kitos kredito įstaigos sąskaitos išrašai, kasos pajamų ir išlaidų orderiai ir (ar) kiti dokumentai, kuriais įrodoma, kad pagal išlaidų pagrindimo dokumentus buvo atliktas mokėjimas.

**5.3. Išlaidų pagrindimo dokumentai** – rangovų, paslaugų teikėjų ar prekių tiekėjų pateiktos sąskaitos faktūros, perdavimo aktai, darbo užmokesčio apskaitos dokumentai, kelionių ir (ar) kiti dokumentai, kuriais pagrindžiamos patirtos išlaidos.

**5.4. Išorės audito paslaugos teikėjas** – CPVA pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą atrinktas auditorius ar audito įmonė, vertinantys institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos valdymo ar EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo išlaidų arba EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos išlaidų tinkamumą finansuoti ir atliekantys Taisyklėse numatytus veiksmus, kuriais vertinama, ar šios lėšos panaudotos tinkamai.

**5.5. Lygiavertis įrodomasis dokumentas** – išlaidų pagrindimo ir (arba) jų apmokėjimo įrodymo dokumentams lygiavertis popierinis arba elektroninis liudijimas, kuriuo patvirtinamas ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio tapatumas. Lygiavertis įrodomasis dokumentas privalo būti pasirašomas, jeigu tokia prievolė nustatyta teisės aktuose.

**5.6. Mokėjimo prašymas** – projekto vykdytojo pildomas ir programos operatoriui teikiamas Procesų darbo grupės parengtos formos prašymas išmokėti projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą avansą ar jo dalį arba apmokėti ir (ar) kompensuoti projekto išlaidas ir (ar) atsiskaityti už projekto veiklas.

**5.7. Patirtos išlaidos** – išlaidos, nurodytos sąskaitoje faktūroje ar lygiaverčiame įrodomajame dokumente arba išankstinio mokėjimo dokumente prekėms, paslaugoms, darbams apmokėti, išlaidos, apskaičiuotos kaip darbo užmokestis ar kitos išmokos, taip pat kitos pagal projekto vykdytojo įsipareigojimą mokėti dar neapmokėtos išlaidos.

**5.8. Pažeidimas** – EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, bet kurios Europos Sąjungos teisės nuostatos arba bet kurios mechanizmų lėšas gaunančios valstybės nacionalinės teisės nuostatos pažeidimas, kuriuo padaroma žala ar gali būti padaryta žala bet kuriame EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo etape bet kurios programos, projekto ar kitos veiklos, finansuojamos iš EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų, įgyvendinimui ir (arba) biudžetui, kaip tai numatyta Reglamentų 12.2 straipsniuose.

**5.9. Projekto dalyvis** – projekto veiklose dalyvaujantis tiesioginę naudą iš projekto gaunantis fizinis asmuo, kurio dalyvavimo projekto veiklose išlaidos yra numatytos projekto biudžete.

**5.10. Projekto pabaiga** – pagal projektą teikiamo galutinio mokėjimo prašymo patvirtinimo data.

**5.11. Projekto tęstinumas** – Taisyklėse nustatyta investicijų išlaikymo prievolė, kurią projekto vykdytojas privalo įvykdyti po projekto pabaigos.

**5.12. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga** – projekto sutartyje nustatyta projekto veiklų galutinio įgyvendinimo data.

**5.13. Tiesioginio finansavimo projektas** – programos sutartyje numatytas projektas, finansuojamas tiesiogiai.

**5.14.** Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamentuose ir Institucijų, atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę Lietuvoje, funkcijų apraše, tvirtinamame finansų ministro (toliau – Aprašas).

**6.** Institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, turi teisę rinkti, kaupti ir apdoroti informaciją ir duomenis (taip pat ir asmens duomenis) apie pareiškėją ar projekto vykdytoją ir jo veiklą, būtinus paraiškų įgyvendinti projektus (toliau – paraiškos) vertinimui atlikti, sprendimams dėl projekto finansavimo priimti ir kitiems tikslams, susijusiems su projekto įgyvendinimo priežiūra, kontrole bei mechanizmų lėšų panaudojimo vertinimu, taip pat informaciją ir duomenis (taip pat ir asmens duomenis) apie projekto dalyvius. Asmens duomenys tvarkomi programų viešinimo ir įgyvendinimo tikslais (viešojo intereso tikslais) ir nepažeidžiant 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L

119, p.1) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatytų reikalavimų.

## II SKYRIUS

### EEE IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ IR PROGRAMŲ VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMŲ KŪRIMAS, PRIEŽIŪRA IR TOBULINIMAS

7. Nacionalinė EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų koordinavimo institucija (toliau – koordinavimo institucija) EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymo ir kontrolės sistemos (toliau – mechanizmų VKS) aprašymą rengia (rengiant mechanizmų VKS aprašymą dalyvauja EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų tvirtinančioji institucija (toliau – tvirtinančioji institucija), mokėjimo institucija, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pažeidimų kontrolės institucija (toliau – pažeidimų kontrolės institucija) ir kartu su EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų audito institucijos (toliau – audito institucija) mechanizmų VKS audito ataskaita ir nuomone apie mechanizmų VKS atitiktį Reglamentų reikalavimams ir visuotinai pripažintiems apskaitos principams teikia FMV vadovaudamasi Reglamentų 5.7 straipsniais.

Jei audito institucijos mechanizmų VKS audito ataskaitoje nurodyti audito metu nustatyti trūkumai ir neatitikimai (toliau – trūkumai) ir pateiktos rekomendacijos jiems pašalinti, koordinavimo institucija per audito institucijos nustatytą terminą kartu su tvirtinančiąja institucija, mokėjimo institucija, pažeidimų kontrolės institucija ir kitomis institucijomis, atsakingomis už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, rengia rekomendacijų nustatytiems trūkumams pašalinti įgyvendinimo priemonių planą ir teikia jį audito institucijai.

Audito institucija prižiūri rekomendacijų nustatytiems trūkumams pašalinti įgyvendinimo priemonių plano vykdymą ir, nustačiusi, kad šis planas yra įgyvendintas ir nustatyti trūkumai pašalinti, apie tai informuoja koordinavimo instituciją.

8. Programos operatorius ir EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programos partneris (-iai) (toliau – programos partneris) (išskyrus Mokslinių tyrimų programos partnerį) rengia Programos valdymo ir kontrolės sistemos (toliau – programos VKS) aprašymą lietuvių kalba, vadovaudamiesi Reglamentų 5.7 straipsniais.

Programos operatorius ne vėliau kaip per 4 mėnesius po to, kai valstybės donorės –Islandijos Respublika, Lichtenšteino Kunigaikštystė ir Norvegijos Karalystė – pritaria programos sutarties pasirašymui, teikia programos VKS aprašymą audito institucijai įvertinti ir apie tai informuoja koordinavimo instituciją. Audito institucija ne vėliau kaip per 2 mėnesius po programos VKS aprašymo iš programos operatoriaus gavimo dienos pateikia programos operatoriui ir koordinavimo institucijai programos VKS audito ataskaitą ir nuomonę.

Jei audito institucijos programos VKS audito ataskaitoje nurodyti audito metu nustatyti trūkumai ir pateiktos rekomendacijos jiems pašalinti, programos operatorius per audito institucijos nustatytą terminą kartu su programos partneriu (-iais) rengia rekomendacijų nustatytiems trūkumams pašalinti įgyvendinimo priemonių planą ir teikia jį audito institucijai bei apie tai informuoja koordinavimo instituciją.

Audito institucija prižiūri programos operatoriaus kartu su programos partneriu (-iais) parengto rekomendacijų nustatytiems trūkumams pašalinti įgyvendinimo priemonių plano vykdymą ir, nustačiusi, kad šis planas yra įgyvendintas ir nustatyti trūkumai pašalinti, apie tai informuoja koordinavimo instituciją.

Audito institucijai programos VKS audito ataskaitoje pateikus nuomonę, kad programos VKS atitinka Reglamentų reikalavimus ir visuotinai pripažintus apskaitos principus, koordinavimo institucija informuoja FMV apie programos VKS patvirtinimą.

Jei FMV paprašo koordinavimo institucijos programos VKS aprašymą pateikti anglų kalba, koordinavimo institucija apie tai informuoja programos operatorių ir programos partnerį (-ius). Programos operatorius programos VKS aprašymą anglų kalba teikia koordinavimo institucijai jos nurodytu terminu.

9. Koordinavimo institucija kartu su tvirtinančiąja institucija, mokėjimo institucija, pažeidimų kontrolės institucija ir kitomis institucijomis, atsakingomis už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių

mechanizmų valdymą ir kontrolę, atsako už mechanizmų VKS veikimo trūkumų pašalinimą ir jos tobulinimą. Programos operatorius kartu su programos partneriu (-iais) atsako už programos VKS veikimo trūkumų pašalinimą ir jos tobulinimą.

10. Koordinavimo institucija, atlikdama mechanizmų VKS ir programų VKS veikimo priežiūrą, siekdama pašalinti jų trūkumus ir jas tobulinti:

10.1. analizuoja audito institucijos, FMV, Norvegijos užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos auditų ataskaitas ir (ar) rekomendacijas;

10.2. rengia ir siūlo audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemones audito institucijai, FMV, Norvegijos užsienio reikalų ministerijai, EEE finansinio mechanizmo komitetui, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biurui ir Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybai, o pastariesiems pritarus pasiūlytomis priemonėms – prižiūri šių priemonių įgyvendinimą;

10.3. koordinuoja ir organizuoja mechanizmų VKS ir programų VKS trūkumų šalinimą ir šių sistemų tobulinimą;

10.4. rengia teisės aktų, reikalingų trūkumams pašalinti ir šioms sistemoms tobulinti, projektus.

### **III SKYRIUS DUOMENŲ IR INFORMACIJOS VALDYMAS**

#### **PIRMASIS SKIRSNIS DUOMENIMS IR INFORMACIJAI PERDUOTI NAUDOJAMOS PRIEMONĖS**

11. Atlikdamos Taisyklėse nustatytus veiksmus institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, naudojasi EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacine sistema (toliau – NORIS), vadovaudamosi 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų informacinės sistemos naudojimo taisyklėmis, tvirtinamomis CPVA direktoriaus (toliau – NORIS taisyklės).

12. Institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, informaciją Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai, EEE finansinio mechanizmo komitetui, FMV teikia naudodamosi 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšų administravimo informacine sistema (toliau – GRACE).

13. Mokėjimai projekto vykdytojams atliekami ir atliktų mokėjimų apskaita tvarkoma NORIS ir Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemoje (toliau – VBAMS).

14. Pareiškėjai, teikdami paraiškas ir su jomis susijusią informaciją, ir projektų vykdytojai projektų įgyvendinimo metu privalo naudotis 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų duomenų mainų svetaine (toliau – DMS), išskyrus Taisyklėse nustatytas išimtis. DMS naudojimosi tvarka nustatyta 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų duomenų mainų svetainės naudojimo taisyklėse, tvirtinamose CPVA direktoriaus (toliau – DMS taisyklės).

Mokslinių tyrimų programos pareiškėjai, teikdami paraiškas, ir projektų vykdytojai, teikdami mokslines ataskaitas, naudojasi paraiškų ir ataskaitų teikimo elektronine sistema junkis.lmt.lt.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

15. CPVA neatsako už tai, kad dėl telekomunikacijos tinklų ar kitų ne dėl CPVA kaltės atsiradusių sistemų gedimų DMS naudotojas negali prisijungti prie DMS ir laiku pateikti dokumentų arba kad dėl tokių gedimų prarandami ar iškraipomi elektroninių dokumentų duomenys, taip pat už tai, kad dėl tokių gedimų DMS naudotojas nėra tinkamai informuojamas apie jo dokumento (rinkmenos) sutvarkymą.

16. Jei GRACE funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, informaciją valstybėms donorėms teikia raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje.

Jei NORIS funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, atitinkamus veiksmus atlieka teikdamos ir kaupdamos duomenis ir kitą informaciją raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje.

Jei DMS funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, reikalingus duomenis ar informaciją, susijusius su paraiška ar projekto įgyvendinimu (projekto įgyvendinimo sutartį ir papildomus susitarimus dėl projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimo (toliau – papildomas susitarimas) ir kt.) pareiškėjas ar projekto vykdytojas programos operatoriui ir programos operatorius pareiškėjui ar projekto vykdytojui teikia originalus, pasirašytus raštu popieriuje arba kvalifikuotu elektroniniu parašu (informacija pateikiama žodžiais arba skaitmenimis, kuriuos galima perskaityti, atgaminti ir perduoti, įskaitant elektroninėmis priemonėmis perduotą ir saugomą informaciją). Dokumentai teikiami raštu popieriuje, jeigu įvertinęs aplinkybes, kad kita forma dokumentai negali būti pateikti, to paprašo programos operatorius.

17. Informaciją apie DMS funkcinių galimybių laikiną neužtikrinimą CPVA skelbia DMS ir mechanizmų svetainėje.

18. Duomenų ar informacijos pateikimas per NORIS ar DMS prilyginamas duomenų ar informacijos pateikimui dokumente, pasirašytame raštu popieriuje.

## **ANTRASIS SKIRSNIS INFORMACIJOS SKELBIMAS**

19. Visa informacija apie EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų finansavimą, šio finansavimo prašymo ir gavimo tvarką, gautas ir vertinamas paraiškas, projektų įgyvendinimo reikalavimus, įgyvendinamus projektus, naujienas ir renginius, Lietuvos Respublikos ir Islandijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandumą dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo ir Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandumą dėl 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo (toliau kartu – susitarimo memorandumai), Reglamentus, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimą, metodinius nurodymus ir rekomendacijas skelbiama mechanizmų svetainėje 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų interneto svetainės administravimo taisyklėse, tvirtinamose CPVA direktoriaus (toliau – Mechanizmų svetainės administravimo taisyklės), nustatyta tvarka.

## **TREČIASIS SKIRSNIS GALIMŲ PAREIŠKĖJŲ IR PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ KONSULTAVIMAS IR INFORMAVIMAS**

20. Galimi pareiškėjai gali programos operatoriaus prašyti konsultacijos (paaiškinimo) klausimais, susijusiais su paraiškų teikimu ir projektų įgyvendinimu (dėl dalyvavimo projektų konkurse ir tiesioginio finansavimo skyrimo procedūroje tvarkos ir sąlygų, paraiškos pildymo, informavimo apie projektą veiksmų taikymo ir pan.). Programos operatorius savo vidaus darbo tvarką ir procedūras reglamentuojančiuose dokumentuose, kiek jie susiję su EEE ir Norvegijos finansiniais mechanizmais (toliau – vidaus darbo tvarką reglamentuojantis dokumentas), nustatyta tvarka privalo konsultuoti galimus pareiškėjus juos dominančiais klausimais, susijusiais su paraiškų teikimu ir projektų įgyvendinimu, nuo pranešimo tiesioginio finansavimo projekto pareiškėjui apie programos, kurioje jis numatytas, patvirtinimą arba kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos iki paskutinės paraiškų pateikimo programos operatoriumi dienos. Į galimo pareiškėjo pateiktus klausimus atsakoma tomis pačiomis ryšio priemonėmis, kuriomis galimas pareiškėjas pateikė klausimą arba išreiškė pageidavimą gauti atsakymą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo klausimo gavimo dienos.

21. Kai paskelbiamas kvietimas teikti paraiškas, programos operatorius turi surengti informacinius susitikimus ir (ar) galimų pareiškėjų mokymą ir (ar) parengti kitas informavimo ir mokymo priemones, siekdamas paaiškinti projektų finansavimo sąlygas, paraiškų rengimo ir teikimo tvarką, prevencinius veiksmus pažeidimų ir sukčiavimų atvejams išvengti.

22. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir projekto tęstinumo laikotarpiu programos operatorius vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka projektų vykdytojams privalo teikti informaciją, reikalingą įgyvendinant projektą, organizuoti mokymus ir (ar) parengti kitas informavimo ir mokymo priemones, siekdamas užtikrinti veiksmingą projekto įgyvendinimą pagal projekto įgyvendinimo sutarties sąlygas ir sumažinti pažeidimų ir sukčiavimų atsiradimo riziką. Apie informacinius susitikimus skelbiama mechanizmų svetainėje ir informuojama per DMS ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas.

## IV SKYRIUS

### PROGRAMŲ RENGIMAS, TVIRTINIMAS, PROGRAMOS SUTARTIES IR PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO SUTARTIES SUDARYMAS IR KEITIMAS

#### PIRMASIS SKIRSNIS

##### PROGRAMOS KONCEPCIJOS RENGIMAS IR TEIKIMAS FMV

23. Programos koncepciją rengia programos partneris (-iai) (išskyrus Mokslinių tyrimų programą) ir programos operatorius, vadovaudamiesi Reglamentuose ir Rezultatų gairėse, patvirtintose EEE finansinio mechanizmo komiteto 2017 m. vasario 9 d., skelbiamose FMV puslapyje [www.eeagrants.org](http://www.eeagrants.org), taip pat šiame Taisyklių skyriuje nustatyta tvarka.

24. Programos partneris (-iai), išskyrus Mokslinių tyrimų programos partnerį, atsižvelgdamas (-i) į Reglamentų 5 priedais patvirtintą programos koncepcijos formą, rengia jam (jiems) priskirtos srities, numatytos susitarimo memorandumuose, programos koncepcijos aprašymo dalį ir ją teikia programos operatoriui.

25. Programos partnerio (-ių) prašymu programos operatorius teikia programos partneriui (-iams) metodinę ir (ar) ekspertinę pagalbą, reikalingą jam (jiems) priskirtos srities programos koncepcijos daliai parengti. Šio punkto nuostata netaikoma rengiant Mokslinių tyrimų programos koncepciją.

Mokslinių tyrimų programos operatorius, parengęs programos koncepciją, teikia ją koordinavimo institucijai, programos partneriui, FMV, programos partneriams iš valstybių donorių ir (arba) programos komitetui, sudarytam Taisyklių XIII skyriaus nustatyta tvarka, išvadoms (pastaboms ir pasiūlymams) gauti.

Kitų programų operatorius, gavęs iš programos partnerio (-ių) parengtą programos koncepciją ar jos dalį, papildo programos koncepciją ar jos dalį pagal savo kompetenciją ir teikia ją koordinavimo institucijai, FMV, programos partneriams iš valstybių donorių (jei jie numatyti programoje), tarptautinei partnerio organizacijai (jei ji numatyta programoje) ir (arba) bendradarbiavimo komitetui, sudarytam Taisyklių XIII skyriaus nustatyta tvarka, arba programos komitetui išvadoms (pastaboms ir pasiūlymams) gauti.

26. Programos operatorius organizuoja programos koncepcijos tikslinimą pagal koordinavimo institucijos, programos partnerio (kai įgyvendinama Mokslinių tyrimų programa), FMV, programos partnerių iš valstybių donorių (jei jie numatyti programoje), tarptautinės partnerio organizacijos (jei ji numatyta programoje) ir (arba) bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto pateiktas pastabas ir (ar) pasiūlymus ir patikslintą koncepciją pateikia koordinavimo institucijai.

27. Programos koncepciją koordinavimo institucija pateikia FMV per GRACE.

28. Jei programos koncepcijoje, išskyrus Mokslinių tyrimų programą, yra nurodyti tiesioginio finansavimo projektai, programos operatorius potencialių paraiškų dėl tiesioginio finansavimo projektų pirminiam vertinimui atlikti iki programos sutarties sudarymo prašo programos koncepcijoje nurodytų tiesioginio finansavimo projektų vykdytojų nustatytu terminu programos operatoriui pateikti užpildytas paraiškas dėl tiesioginio finansavimo projektų pagal Procesų darbo grupės parengtą formą, projektų išlaidų apskaičiavimo pagrindimo dokumentus ir (ar) paaiškinimus ir kitą reikalingą informaciją.

29. Programos operatorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo informacijos gavimo dienos pateikia programos koncepcijoje nurodytam tiesioginio finansavimo projekto vykdytojui išvadą dėl tiesioginio finansavimo projekto įvertinimo arba prašo tiesioginio finansavimo projekto vykdytojo per nurodytą terminą patikslinti pateiktą informaciją ir (ar) ją paaiškinti. Programos operatorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo patikslintos informacijos gavimo dienos pateikia tiesioginio finansavimo projekto vykdytojui išvadą dėl tiesioginio finansavimo projekto įvertinimo.

30. Norvegijos užsienio reikalų ministerijai ar EEE finansinio mechanizmo komitetui atmetus programos koncepciją, koordinavimo institucija gali arba įpareigoti programos operatorių kartu su programos partneriu (-iais) per jos nustatytą terminą, bet ne ilgesnį kaip 2 mėnesiai nuo informacijos apie programos koncepciją atmetimo gavimo dienos, pateikti koordinavimo institucijai pataisytą programos koncepciją, arba per 2 mėnesius nuo informacijos apie programos koncepcijos

atmetimą gavimo dienos siūlyti panaudoti programai skirtas lėšas kitu būdu (skirti kitai programai ir kt.).

31. Jei koordinavimo institucija nusprendžia FMV teikti patikslintą programos koncepciją, programos koncepcijos patikslinimo procesą pagal Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ar EEE finansinio mechanizmo komiteto išvadą (pastabas ir pasiūlymus) organizuoja programos operatorius, bendradarbiaudamas su FMV, programos partneriais iš valstybių donorių (jei jie numatyti programoje), tarptautine partnerio organizacija (jei ji numatyta programoje) ir (arba) įtraukdamas bendradarbiavimo komitetą arba programos komitetą.

32. Patikslinta programos koncepcija teikiama koordinavimo institucijai. Koordinavimo institucija, gavusi iš programos operatoriaus patikslintą programos koncepciją, įvertina, ar ji patikslinta pagal Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ar EEE finansinio mechanizmo komiteto išvadą (pastabas ir pasiūlymus), ir patikslintą programos koncepciją pateikia FMV per GRACE.

## **ANTRASIS SKIRSNIS**

### **PROGRAMOS SUTARTIES SUDARYMAS IR KEITIMAS**

33. Norvegijos užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui pritarus programos koncepcijai, programos operatorius teikia FMV prašomą informaciją, reikalingą programos sutarčiai parengti.

34. Koordinavimo institucija, suderinusi programos sutarties projektą su programos operatoriumi ir programos partneriu (-iais), suderina jį su FMV. Koordinavimo institucija pagal su FMV suderintą programos sutarties projektą sudaro programos sutartį su Norvegijos užsienio reikalų ministerija ar EEE finansinio mechanizmo komitetu.

35. Pasirašytos programos sutarties kopiją koordinavimo institucija teikia programos operatoriui ir programos partneriui (-iams).

36. Per 10 darbo dienų nuo programos sutarties pasirašymo dienos programos operatorius informaciją apie pasirašytą programos sutartį paskelbia mechanizmų svetainėje, nurodydamas programos pavadinimą, kodą, programai skirtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumas, programos sutarties pasirašymo datą, programos įgyvendinimo terminus, programos santrauką.

37. Koordinavimo institucija, programos operatorius ar programos partneris (-iai) atsiradus poreikiui inicijuoja programos sutarties keitimą. Jei programos sutarties keitimą inicijuoja programos operatorius ar programos partneris (-iai), jie per GRACE koordinavimo institucijai pateikia prašymą keisti programos sutartį ir argumentus dėl poreikio keisti programos sutartį. Koordinavimo institucija vertina programos sutarties keitimo poreikį, suderina sutarties keitimą su programos operatoriumi ir programos partneriu (-iais) ir teikia FMV. Jei programos sutarties keitimą inicijuoja koordinavimo institucija, ji sutarties keitimą suderina su programos operatoriumi ir programos partneriu (-iais) ir teikia FMV.

38. Pasirašius programos sutarties keitimą, koordinavimo institucija per 3 darbo dienas pasirašytą programos sutarties keitimo kopiją teikia programos operatoriui ir programos partneriui (-iams).

39. Per 10 darbo dienų nuo programos sutarties pakeitimo dienos programos operatorius informaciją apie sutarties pakeitimą paskelbia mechanizmų svetainėje.

## **TREČIASIS SKIRSNIS**

### **PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO SUTARTIES SUDARYMAS IR KEITIMAS**

40. Norvegijos užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui pritarus programos koncepcijai, koordinavimo institucija, atsižvelgdama į Reglamentų 6.8 straipsniuose nustatytus reikalavimus, parengia programos įgyvendinimo sutarties projektą pagal Taisyklių 1 priede pateiktą pavyzdinę programos įgyvendinimo sutarties formą ir jį suderina su programos operatoriumi ir programos partneriu (-iais). Suderintą programos įgyvendinimo sutartį koordinavimo institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo programos sutarties sudarymo

dienos teikia programos operatoriui pasirašyti. Apie pasirašytą programos įgyvendinimo sutartį koordinavimo institucija informuoja FMV ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo programos įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos.

41. Programos įgyvendinimo sutartys keičiamos jose nustatyta tvarka.

## **V SKYRIUS**

### **MECHANIZMŲ LĖŠŲ IR BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ PLANAVIMAS**

42. Programos operatorius, kurio vadovas yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, planuoja atitinkamos programos mechanizmų ir bendrojo finansavimo lėšas, išskyrus programos partnerio valdymo lėšas, kurias planuoja programos partneris. Jei programos operatoriaus vadovas nėra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, programos mechanizmų ir bendrojo finansavimo lėšas, išskyrus programos operatoriaus valdymo lėšas, planuoja programos partneris su juo susijusioje programos srityje, o tokio programos operatoriaus valdymo lėšas planuoja biudžetinė įstaiga, kuriai jis yra pavaldus ir (arba) atskaitingas.

43. Mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų poreikis 3 ateinantiems metams planuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgiant į:

43.1. programos operatoriaus, kai programos operatoriaus vadovas nėra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, pateiktus duomenis apie mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas, planuojamas išmokėti projektų vykdytojams 3 ateinantiems metams, kai įgyvendinama su programos partneriu susijusi programos sritis, arba programos operatoriaus, kai jo vadovas yra asignavimų valdytojas, turimus duomenis apie mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas, planuojamas išmokėti programos projektų vykdytojams 3 ateinantiems metams;

43.2. turimus duomenis apie programos valdymo lėšų poreikį (atsižvelgus į programos operatoriaus ir programos partnerio (-ių) programos valdymo lėšų pasidalijimą ir Taisyklių XXIV skyriaus antrajame skirsnyje „CPVA atliekami centralizuoti pirkimai“ nustatyta tvarka apskaičiuojamą lėšų CPVA atliekamiems centralizuotiems pirkimams poreikį).

44. Programos partneris ir programos operatorius, kurio vadovas yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, parengtą informaciją apie programos mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų poreikį 3 ateinantiems metams teikia koordinavimo institucijai. Programos operatorius, jei jo vadovas nėra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, kiekvienais metais koordinavimo institucijos prašymu jos nustatytais terminais, vadovaudamasis tam tikrų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plane nustatyta tvarka, parengia ir teikia koordinavimo institucijai informaciją dėl mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų programos operatoriui programai valdyti poreikio 3 ateinantiems metams.

45. Koordinavimo institucija, gavusi programų operatorių ir programos partnerių parengtą informaciją apie mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų poreikį 3 ateinantiems metams, analizuoja ją ir apibendrinusi teikia Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sudarymą ir vykdymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka už Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto projekto rengimą atsakingai institucijai.

## **VI SKYRIUS**

### **PROGRAMOS VALDYMO LĖŠŲ ADMINISTRAVIMAS**

46. Programos valdymo lėšos naudojamos laikantis Reglamentų, programos sutarčių, programos įgyvendinimo sutarčių ir Taisyklių reikalavimų.

47. Programos valdymo lėšų paskirstymas tarp programos operatoriaus ir programos partnerio nustatomas koordinavimo institucijos vadovo pasirašomame dokumente, kuriame nurodomos pagal programas išskirtos programos valdymo lėšų sumos, atskirai tenkančios kiekvienam programos operatoriui ir programos partneriui.

48. Tinkamos finansuoti programos valdymo išlaidos nurodytos Reglamentų 8.10 straipsnių 4 dalyse.

49. Programos operatorius ir programos partneris visas programos valdymo išlaidas turi patirti ir apmokėti programos sutartyje nustatytu terminu, bet ne vėliau nei 2024 m. gruodžio 31 d. Programos valdymo išlaidos yra tinkamos finansuoti nuo 2018 m. balandžio 24 d. su sąlyga, kad FMV patvirtina programą ir pasirašoma programos sutartis.

50. Programos operatoriumi ir programos partneriumi programos valdymo lėšos pervedamos vadovaujantis Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 195 „Dėl Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklės).

51. Programos operatorius ir programos partneris pagal Procesų darbo grupės parengtas formas rengia išlaidų deklaracijas, kuriose deklaruoja patirtas ir apmokėtas programos valdymo išlaidas.

52. Į atitinkamo ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaracijas įtraukiamos visos programos operatoriaus ir programos partnerio nuo atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pradžios iki atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pabaigos, tai yra nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d., nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. imtinai, patirtos ir apmokėtos tinkamos finansuoti programos valdymo išlaidos. Pirmą išlaidų deklaraciją rengiama patvirtinus mechanizmų VKS ir informavus FMV apie programos įgyvendinimo sutarties pasirašymą. Tuo atveju, kai programos operatorius rengia bendrą išlaidų deklaraciją, į kurią įtraukia daugiau nei vienos programos valdymo išlaidas, pirmą išlaidų deklaraciją rengiama, kai yra pasirašyta bent vienos iš programų, kurių valdymo išlaidos įtraukiamos į bendrą išlaidų deklaraciją, programos sutartis. Į pirmą teikiamą išlaidų deklaraciją įtraukiamos programos operatoriaus arba programos partnerio patirtos ir apmokėtos išlaidos nuo pirmos išlaidų tinkamumo finansuoti dienos iki atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Jeigu programos operatorius arba programos partneris į išlaidų deklaraciją neįtraukia per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį patirtų ir apmokėtų tam tikrų išlaidų, tai tos išlaidos įtraukiamos į kitą išlaidų deklaraciją. Baigus įgyvendinti tam tikros programos veiklas anksčiau, nei baigiasi atitinkami ataskaitiniai laikotarpiai, arba kai baigiasi tam tikros programos išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpis dar nepasibaigus atitinkamiems ataskaitiniams laikotarpiams, paskutinė programos operatoriaus išlaidų deklaracija gali būti rengiama pasirenkant kitokį (trumpesnę arba ilgesnę) ataskaitinį laikotarpį.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

53. Programos operatoriaus ir programos partnerio patirtos ir apmokėtos programos valdymo išlaidos turi būti įtrauktos į apskaitą ir pagrindžiamos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentais arba lygiaverčiais įrodomaisiais dokumentais.

54. Programos operatoriaus ir programos partnerio į atitinkamo ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaraciją įtrauktų patirtų ir apmokėtų išlaidų tinkamumą finansuoti tikrina ir tvirtina išorės audito paslaugos teikėjas.

55. Atitinkamo ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaraciją programos operatorius arba programos partneris turi parengti ir pateikti išorės audito paslaugos teikėjui per 15 darbo dienų nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Paskutinę programos išlaidų deklaraciją programos operatorius arba programos partneris turi parengti ir pateikti išorės audito paslaugos teikėjui per 10 darbo dienų pasibaigus galutiniam šių programos išlaidų tinkamumo finansuoti terminui. Gautą išlaidų deklaraciją išorės audito paslaugos teikėjas turi patikrinti ir išvadą dėl išlaidų tinkamumo finansuoti pateikti programos operatoriumi arba programos partneriumi per 10 darbo dienų nuo išlaidų deklaracijos gavimo.

56. Programos partneris, gavęs auditoriaus išvadą, per 3 darbo dienas pateikia programos operatoriumi išlaidų deklaraciją kartu su auditoriaus išvada. Paskutinę programos išlaidų deklaraciją kartu su auditoriaus išvada programos partneris turi pateikti programos operatoriumi ne vėliau kaip per 25 darbo dienas nuo galutinio programos valdymo išlaidų tinkamumo finansuoti termino.

57. Programos operatorius, gavęs auditoriaus išvadą dėl savo išlaidų deklaracijos ir (arba) programos partnerio išlaidų deklaraciją su auditoriaus išvada, per 2 darbo dienas suveda į NORIS informaciją, įkelia reikalingus dokumentus ir, vadovaudamasis Taisyklių 61 punktu, nustato išlaidų deklaruotinumo FMV datą.

58. Jeigu auditoriaus išvadoje nurodomos:

58.1. netinkamos finansuoti išlaidos, kurios nebuvo įtrauktos į ankstesnę išlaidų deklaraciją ir pripažintos tinkamomis finansuoti, ir jos neturi pažeidimo požymių, programos operatorius netinkamų finansuoti išlaidų suma sumažina einamosios išlaidų deklaracijos tinkamų finansuoti išlaidų sumą;

58.2. netinkamos finansuoti išlaidos, kurios jau buvo įtrauktos į ankstesnę išlaidų deklaraciją ir pripažintos tinkamomis finansuoti, ir jos neturi pažeidimo požymių, pažeidimų kontrolės institucija, gavusi auditoriaus išvadą, atlieka informacijos vertinimą ir, nustačiusi, kad lėšos turi būti susigrąžintos, priima sprendimą dėl lėšų grąžinimo. Apie priimtą sprendimą informuojamas programos operatorius ir (arba) programos partneris. Pažeidimų kontrolės institucija NORIS taisyklėse nustatyta tvarka įveda informaciją, susijusią su sprendimo dėl lėšų grąžinimo priėmimu;

58.3. išlaidos, kurios nebuvo įtrauktos į ankstesnę išlaidų deklaraciją ir pripažintos tinkamomis finansuoti, ir jos turi pažeidimo požymių, pažeidimų kontrolės institucija, atsižvelgdama į išorės audito paslaugos teikėjo pateiktą informaciją, priima sprendimą dėl įtariamo pažeidimo, NORIS užpildo su įtariamu pažeidimu susijusią informaciją NORIS taisyklėse nustatyta tvarka, o programos operatorius su įtariamu pažeidimu susijusių išlaidų suma sumažina einamosios išlaidų deklaracijos tinkamų finansuoti išlaidų sumą;

58.4. išlaidos, kurios jau buvo pripažintos tinkamomis finansuoti ir deklaruotos FMV, ir jos turi pažeidimo požymių, pažeidimų kontrolės institucija, atsižvelgdama į išorės audito paslaugos teikėjo pateiktą informaciją, atlieka įtariamo pažeidimo tyrimą ir užpildo su įtariamu pažeidimu susijusią informaciją NORIS. Jei pažeidimų kontrolės institucija, atlikusi pažeidimo tyrimą, nustato pažeidimą ir netinkamas finansuoti išlaidas, kurios jau buvo pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) deklaruotos FMV, pažeidimų kontrolės institucija priima sprendimą dėl pažeidimo, NORIS užpildo ir patvirtina grąžintinių lėšų (susijusių su pažeidimu) duomenis NORIS taisyklėse nustatyta tvarka.

59. Taisyklių 58.1–58.4 papunkčiuose numatytais atvejais, kai nustatomos netinkamos finansuoti išlaidos, programos operatorius arba programos partneris, kurio išlaidų deklaracijoje nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos, einamaisiais metais atlieka finansavimo šaltinių keitimą Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių nustatyta arba atlieka lėšų pervedimą, jei finansavimo šaltinių keitimas pasibaigus biudžetiniams metams nėra galimas.

60. Taisyklių 58.2–58.4 papunkčiuose numatytais atvejais pažeidimų kontrolės institucija veiksmus atlieka vadovaudamasi Taisyklių XXI skyriumi „Pažeidimų administravimas“ ir XXII skyriumi „Projektų grąžintinių ir grąžintų lėšų administravimas“ (atlikdama programos operatoriui nustatytus atlikti veiksmus, kiek jie susiję su grąžintinių ir grąžintų lėšų administravimu), o apie priimtus sprendimus informuoja išorės audito paslaugos teikėją ir susijusias institucijas.

61. Programos operatoriaus ir programos partnerio patirtos, apmokėtos, įtrauktos į ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaraciją ir auditoriaus išvadoje nustatytos tinkamos finansuoti programos valdymo išlaidos ir pažeidimų kontrolės institucijos patvirtintos grąžintinos lėšos pripažįstamos deklaruotinomis FMV vadovaujantis šiais principais:

61.1. Jei programos operatorius savo išlaidų deklaracijos auditoriaus išvadą ar programos partnerio išlaidų deklaraciją su auditoriaus išvada gauna arba jei grąžintinių lėšų duomenys patvirtinami atitinkamai iki rugpjūčio 18 d. arba vasario 18 d., programos operatorius šias išlaidas įtraukia į atitinkamo laikotarpio (už laikotarpį nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. arba nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d.) tarpinę finansinę ataskaitą, į išlaidų deklaraciją įtrauktos patirtos ir apmokėtos išlaidos arba grąžintinos lėšos pripažįstamos deklaruotinomis FMV atitinkamai laikotarpiu nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. (deklaruotinumo FMV data – birželio 30 d.) arba nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. (deklaruotinumo FMV data – gruodžio 31 d.). Jei programos operatorius savo išlaidų deklaracijos auditoriaus išvadą, o programos partnerio išlaidų deklaraciją su auditoriaus išvada gauna arba grąžintinių lėšų duomenys patvirtinami vėliau, o programos operatorius jau yra pateikęs

atitinkamo laikotarpio tarpinę finansinę ataskaitą, į tokią išlaidų deklaraciją įtrauktos patirtos ir apmokėtos išlaidos arba grąžintinos lėšos pripažįstamos deklaruotinomis FMV tą dieną, kai programos operatorius gauna savo išlaidų deklaracijos auditoriaus išvadą ar programos partnerio išlaidų deklaraciją su auditoriaus išvada arba patvirtinami grąžintinų lėšų duomenys.

61.2. Į paskutinę parengtą programos operatoriaus ir programos partnerio išlaidų deklaraciją įtrauktų programos operatoriaus ir programos partnerio išlaidų deklaruotinumą FMV data negali būti vėlesnė nei programos valdymo išlaidų paskutinė tinkamumo finansuoti diena.

## **VII SKYRIUS**

### **PROGRAMŲ TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RENGIMAS IR TEIKIMAS**

62. Koordinavimo institucija kasmet iki vasario 20 d. ir iki rugpjūčio 20 d. teikia tvirtinančiai institucijai pažymą apie mechanizmų VKS veikimą, kurioje turi patvirtinti, kad mechanizmų VKS veikia tinkamai, nebuvo esminių sistemos pasikeitimų, FMV nesiėmė jokių veiksmų ar priemonių, taip pat kad koordinavimo institucijai nėra žinomi auditų ar vertinimų rezultatai, dėl kurių į ataskaitinio laikotarpio programos tarpinę finansinę ataskaitą (toliau – finansinė atskaita) įtrauktos išlaidos negalėtų būti deklaruojamos FMV.

63. Programos partneris kasmet iki sausio 31 d. ir iki liepos 31 d. programos operatoriui jo nustatyta tvarka teikia informaciją, reikalingą atitinkamų ataskaitinių laikotarpių nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. ir nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. finansinei ataskaitai, nurodytai Reglamentų 9.3 straipsnių 2 dalyse, parengti.

64. Programos operatorius programų finansines ataskaitas rengia kasmet ir per GRACE ir NORIS tvirtinančiai institucijai už ataskaitinį laikotarpį iki birželio 30 d. teikia iki rugpjūčio 20 d. ir už ataskaitinį laikotarpį iki gruodžio 31 d. teikia iki vasario 20 d. Finansinės ataskaitos pildomos anglų kalba.

65. Į atitinkamo ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą (finansinės ataskaitos A dalis) įtraukiamos tinkamos finansuoti ir Taisyklių nustatyta tvarka pripažintos deklaruotinomis FMV programos valdymo lėšos ir projektų išlaidos pagal visus programos finansavimo šaltinius nuo atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pradžios iki atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pabaigos pagal tinkamų finansuoti išlaidų pripažinimo deklaruotinomis FMV datą. Jeigu į finansinę ataskaitą neįtraukiamos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį pripažintos deklaruotinomis FMV tam tikros išlaidos, tai tos išlaidos įtraukiamos į kitą finansinę ataskaitą.

66. Kartu su kiekviena finansine ataskaita programos operatorius NORIS parengia ir tvirtinančiai institucijai pateikia atitinkamos programos atitinkamo ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą (pagal Procesų darbo grupės parengtą formą), kurioje pateikiami duomenys apie per ataskaitinį laikotarpį deklaruotinas apmokėtų programų valdymo lėšų ir programų projektų lėšų bei bendrojo finansavimo lėšų ir grąžintinų lėšų sumas.

67. Programos operatorius, perduodamas deklaruotinių išlaidų ataskaitą per NORIS ir programos operatoriaus įgalioto asmens pasirašytą finansinę ataskaitą per GRACE ir per NORIS, patvirtina, kad finansinėje ataskaitoje deklaruojamos išlaidos atitinka Reglamentus ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius išlaidų deklaravimą, ir kad programos operatorius atliko visas būtinas procedūras ir patikrinimus, susijusius su finansinėje ataskaitoje nurodytomis išlaidomis, atsižvelgė į auditų išvadas, pateikė duomenis apie grąžintinas lėšas ir kitą informaciją, galinčią turėti įtakos išlaidų tinkamumui finansuoti ir deklaruoti.

68. Į atitinkamo ataskaitinio laikotarpio finansines ataskaitas taip pat įtraukiama planuojamų per ateinantį ataskaitinį laikotarpį pripažinti deklaruotinomis FMV išlaidų prognozė (finansinės ataskaitos B dalis). Į finansinę ataskaitą, kurioje įtrauktos pripažintos deklaruotinomis FMV tinkamos finansuoti išlaidos už ataskaitinį laikotarpį iki birželio 30 d., įtraukiamos tikėtinos pripažinti tinkamos finansuoti išlaidos už laikotarpį nuo liepos 1 d. iki spalio 31 d. ir planuojamų pripažinti deklaruotinomis FMV išlaidų prognozė už laikotarpį nuo lapkričio 1 d. iki balandžio 30 d. Į finansinę ataskaitą, kurioje įtrauktos pripažintos deklaruotinomis FMV tinkamos finansuoti išlaidos už ataskaitinį laikotarpį iki gruodžio 31 d., įtraukiamos tikėtinos pripažinti tinkamos finansuoti išlaidos už laikotarpį nuo ateinančių metų sausio 1 d. iki balandžio 30 d. ir planuojamų pripažinti deklaruotinomis FMV išlaidų prognozė už laikotarpį nuo ateinančių metų gegužės 1 d. iki

spalio 31 d.

69. Vieną kartą per metus, teikiant finansines ataskaitas už laikotarpį nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d., pagal FMV nustatytą formą programos operatorius finansinėje ataskaitoje papildomai teikia informaciją apie programos rezultatus.

70. Tvirtinančioji institucija patikrina ir patvirtina iš programos operatorių gautas finansines ataskaitas ir iki kiekvienų metų kovo 15 d. ir rugsėjo 15 d. jas per GRACE pateikia FMV. Apie FMV pateiktas finansines ataskaitas tvirtinančioji institucija iki kiekvienų metų kovo 20 d. ir rugsėjo 20 d. informuoja mokėjimo instituciją ir informaciją apie šias ataskaitas įveda NORIS.

71. Tvirtinančioji institucija, nustačiusi, kad finansinė ataskaita parengta netinkamai, grąžina programos operatoriumi netinkamai parengtą finansinę ataskaitą per GRACE ir per NORIS bei deklaruotinų išlaidų ataskaitą per NORIS, nurodydama grąžinimo priežastis ir terminą trūkumams pašalinti.

72. Mechanizmų lėšos pervedamos Reglamentuose nustatyta tvarka į atitinkamas valstybės izdo sąskaitas, skirtas mechanizmų lėšoms, pagal tvirtinančiosios institucijos FMV pateiktas finansines ataskaitas. Apie mechanizmų lėšų gavimą mokėjimo institucija per 5 darbo dienas nuo mechanizmų lėšų gavimo dienos informuoja tvirtinančiąją instituciją. Jeigu gautos mechanizmų lėšos nesutampa su FMV pateiktose finansinėse ataskaitose nurodytomis prašytais lėšomis, tvirtinančioji institucija išsiaiškina gautų ir prašytų mechanizmų lėšų neatitikimo priežastis ir informuoja mokėjimo instituciją apie šias priežastis ir gautų mechanizmų lėšų paskirstymą konkrečioms programoms. Tvirtinančioji institucija per 5 darbo dienas nuo informacijos iš mokėjimo institucijos gavimo dienos informaciją apie gautas mechanizmų lėšas įveda NORIS.

73. Jei ataskaitinio laikotarpio finansinė ataskaita pateikiama FMV pasibaigus Taisyklėse nustatytam pateikimo terminui, tačiau iki kito ataskaitinio laikotarpio finansinės ataskaitos pateikimo termino, tokia finansinė ataskaita laikoma kito ataskaitinio laikotarpio finansine ataskaita ir, vadovaujantis Reglamentų 9.3 straipsnių 5 dalimis, mokėjimą FMV atlieka kaip pagal kito ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą. Jeigu finansinė ataskaita nepateikiama FMV per 12 mėnesių nuo ataskaitinio laikotarpio, per kurį tinkamos finansuoti išlaidos buvo pripažintos deklaruotinomis FMV, pabaigos, tai, vadovaujantis Reglamentų 9.3 straipsnių 5 dalimis, per minėtą ataskaitinį laikotarpį pripažintos deklaruotinomis FMV tinkamos finansuoti išlaidos pripažįstamos netinkamomis finansuoti.

## **VIII SKYRIUS**

### **TIKĖTINŲ TARPINIŲ MOKĖJIMŲ SUMŲ PROGNOZAVIMAS**

74. Programos partneris pagal pasirašytas programų sutartis ir programų įgyvendinimo sutartis, koordinavimo institucijos vadovo pasirašytą dokumentą, kuriame nurodomos pagal programas išskirtos programos valdymo lėšų sumos, atskirai tenkančios kiekvienam programos operatoriumi ir programos partneriui, įvertinęs planuojamas patirti programos valdymo išlaidas, iki sausio 25 d., kovo 25 d., rugpjūčio 25 d., spalio 25 d. teikia programos operatoriumi pagal jo nustatytą formą informaciją, reikalingą tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal teikiamas finansines ataskaitas sumų prognozėms parengti.

75. Programos operatorius, įvertinęs programos partnerio pateiktą informaciją apie planuojamas patirti programos valdymo išlaidas, pagal pasirašytas programų sutartis, programų įgyvendinimo sutartis, koordinavimo institucijos vadovo pasirašytą dokumentą, kuriame nurodomos pagal programas išskirtos programos valdymo lėšų sumos, atskirai tenkančios kiekvienam programos operatoriumi ir programos partneriui, įvertinęs savo planuojamas patirti programos valdymo išlaidas ir pagal planuojamas pasirašyti arba pagal pasirašytas projektų įgyvendinimo sutartis planuojamas patirti projektų įgyvendinimo išlaidas, parengia ir iki vasario 5 d., balandžio 5 d., rugsėjo 5 d. ir lapkričio 5 d. teikia tvirtinančiajai institucijai pagal jos nustatytą formą tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal teikiamas finansines ataskaitas sumų prognozes.

76. Tvirtinančioji institucija iki vasario 20 d., balandžio 20 d., rugsėjo 20 d. ir lapkričio 20 d. patikrina, apibendrina programos operatorių pateiktas tarpinių mokėjimų pagal teikiamas finansines ataskaitas sumų prognozes ir per GRACE teikia FMV tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal visas

programas sumų prognozes pagal Reglamentų 8 prieduose nustatytą formą.

## **IX SKYRIUS**

### **PALŪKANŲ DEKLARAVIMAS IR PERVEDIMAS FMV**

77. Mechanizmų lėšoms atidarytose valstybės išdo banko sąskaitose sukauptos palūkanos deklaruojamos ir grąžinamos Techninės paramos taisyklėse nustatyta tvarka.

78. Programos operatoriaus, programos partnerio ir projekto vykdytojų sąskaitose sukauptos palūkanos nėra deklaruojamos ir grąžinamos FMV. Tuo atveju, jei palūkanos buvo sukauptos programos operatoriaus, programos partnerio ir projekto vykdytojų – biudžetinių įstaigų, kurioms skirti valstybės biudžeto asignavimai, sąskaitose, jos administruojamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

## **X SKYRIUS**

### **EEE IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ IR PROGRAMŲ VIEŠINIMAS**

79. Koordinavimo institucija, vadovaudamasi Reglamentais, rengia ir suderina su programų operatoriais, programų partneriais, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija, EEE finansinio mechanizmo komitetu EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų komunikacijos strategiją (toliau – Komunikacijos strategija) bei koordinuoja jos įgyvendinimą.

80. Koordinavimo institucija koordinuoja ir prižiūri programos operatorių komunikacijos ir informavimo apie EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus (toliau – komunikacija ir informavimas) veiksmus.

81. Finansų ministerijos Komunikacijos skyrius komunikacijos ir informavimo priemonės, priskirtas koordinavimo institucijai, atitinkančias Reglamentų reikalavimus, įgyvendina vadovaudamasis Komunikacijos strategija.

82. Programos operatorius, vadovaudamasis Reglamentais ir atsižvelgdamas į programos partnerių pasiūlymus ir pastabas, parengia programos komunikacijos planą, kurį pateikia FMV. Programos operatorius ir programos partneriai informavimo ir viešinimo priemonės, atitinkančias Reglamentų reikalavimus, įgyvendina vadovaudamiesi programos komunikacijos planu.

83. Programos operatoriai koordinavimo institucijos prašymu informuoja koordinavimo instituciją apie programos komunikacijos plano vykdymą.

84. Koordinavimo institucija ir programų operatoriai pagal savo kompetenciją informaciją apie EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus, pagal juos teikiamas mechanizmų lėšas ir programas skelbia mechanizmų svetainėje. Programų partneriai pagal savo kompetenciją teikia skelbtiną informaciją programų operatoriams ir (arba) CPVA.

## **XI SKYRIUS**

### **PROGRAMŲ VERTINIMAS**

85. Finansų ministerijos Finansų politikos departamentas (toliau – Finansų politikos departamentas) programų vertinimą organizuoja Reglamentų 10 skyriuose nustatyta tvarka.

86. Finansų politikos departamentas parengia ir su koordinavimo institucija, programų operatoriais, programų partneriais, kitomis suinteresuotomis institucijomis suderina programų vertinimo planą. Koordinavimo institucija vertinimo planą įtraukia į metinę strateginę ataskaitą.

87. Pabaigus programos vertinimą, Finansų politikos departamentas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų vertinimo ataskaitą ir jos santrauką skelbia mechanizmų svetainėje.

## **XII SKYRIUS**

### **PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA**

88. Koordinavimo institucija koordinuoja programų įgyvendinimą ir atlieka jų įgyvendinimo stebėseną.

89. Programos operatorius ir programos partneris (-iai) stebi ir vertina programos tikslų pasiekimo rizikas, imasi priemonių neigiamų rizikų poveikiui sumažinti ar rizikoms pašalinti.

90. Programos operatorius kaupia informaciją apie programos finansinių ir fizinių įgyvendinimo rodiklių pasiekimo būklę, ją analizuoja, nustatęs, kad yra nukrypimų nuo programoje nustatytų rodiklių, suderina su programos partneriu (-iais) programos pakeitimo motyvuotos iniciatyvos teikimą koordinavimo institucijai ar imasi kitų, jo nuomone, reikalingų veiksmų.

91. Programos projektų įgyvendinimui stebėti programos operatorius parengia ir su programos partneriu (-iais) suderina metinį programos projektų stebėsenos planą, į kurį įtraukia programos partnerio (-ių) siūlomas priemones.

92. Programos operatorius bendradarbiavimo komitetui ar programos komitetui ir (ar) programos partneriui (-iams) teikia informaciją apie įgyvendintas programos projektų stebėsenos veiklas, projektų statusą, nustatytas rizikas, siūlomas priemones ir (ar) atliktus veiksmus rizikų poveikiui sumažinti ar rizikoms pašalinti.

93. Programos partneris (-iai) vertina savo programos srities projektų rizikas, informuoja programos operatorių apie galimas projektų rizikas, inicijuoja reikalingus veiksmus rizikų poveikiui sumažinti ar rizikoms pašalinti ar imasi tokių veiksmų.

94. Programos operatorius koordinavimo institucijos prašymu teikia informaciją apie programos įgyvendinimą.

## **XIII SKYRIUS**

### **BENDRADARBIAVIMO KOMITETŲ, PROGRAMŲ KOMITETŲ IR PROJEKTŲ ATRANKOS KOMITETŲ SUDARYMAS IR DARBO TVARKA**

95. Programos operatorius sudaro kiekvienos programos bendradarbiavimo komitetą (išskyrus Mokslinių tyrimų programą ir Aplinkosaugos, energetikos, klimato kaitos programą, kurių sudaromi programų komitetai), taip pat kiekvienos programos projektų atrankos komitetą (išskyrus Mokslinių tyrimų programą, kur projektų atrankos funkcijas atlieka programos komitetas), esant poreikiui gali sudaryti atskirus projektų atrankos komitetus pagal programines sritis ir (ar) kryptis ir užtikrina šių komitetų techninį aptarnavimą. Projektų atrankos komitetas sudaromas Taisyklėse numatytoms funkcijoms, susijusioms su konkurso būdu vykdoma projektų atranka, atlikti. Bendradarbiavimo komiteto, programos komiteto ar projektų atrankos komiteto darbą organizuoja jo pirmininkas.

96. Programos operatorius tvirtina kiekvieno bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto ir projektų atrankos komiteto institucinę ir personalinę nuolatinių ir pakaitinių narių (kai jie numatomi) sudėtį, taip pat skiria bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto pirmininką. Projektų atrankos komiteto pirmininku skiriamas programos partnerio atstovas.

97. Į bendradarbiavimo komiteto sudėtį nariais įtraukiami programos operatoriaus, programos partnerio (-ių), programos partnerių iš valstybių donorų (jei programos partneriai iš valstybių donorų numatyti programoje) ir tarptautinių partnerio organizacijų (jei tarptautinės partnerio organizacijos numatytos programoje) atstovai. Bendradarbiavimo komiteto nariai turi personalinę balsavimo teisę, išskyrus programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ bendradarbiavimo komitetą, kuriame balsavimo teisę turi kiekviena atstovaujama institucija (kiekviena institucija turi vieną balsą). Į programos komiteto sudėtį nariais, turinčiais balsavimo teisę, įtraukiami programos operatoriaus ir programos partnerio (-ių) atstovai (išskyrus Mokslinių tyrimų programos partnerį, kuris skiria stebėtojus į programos komitetą ir dalyvauja programos komiteto veikloje stebėtojo teisėmis). Į projektų atrankos komiteto sudėtį nariais įtraukiami programos partnerio, kitų valstybės institucijų ir (ar) įstaigų, kurių kompetencijos sričiai priskiriami programos turinio klausimai ir (ar) svarstomi projektai, atstovai. Esant poreikiui į projektų atrankos komiteto sudėtį gali būti įtraukti ir

programos partnerių iš valstybių donorių atstovai.

98. Programos operatorius siūlo koordinavimo institucijai, FMV, Norvegijos užsienio reikalų ministerijai, Norvegijos ambasadai Lietuvoje ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui dalyvauti bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto ir projektų atrankos komiteto posėdžiuose stebėtojų teisėmis. Projektų atrankos komiteto posėdžiuose programos operatorius taip pat gali siūlyti stebėtojo teisėmis dalyvauti kitų valstybės institucijų ir (ar) įstaigų, kurių kompetencijos sričiai priskiriami svarstomi projektai, ir (ar) socialinių ekonominių partnerių atstovams ir (ar) ekspertams. Stebėtojai visų komitetų posėdžiuose dalyvauja patariamąjo balso teise.

99. Bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto ir projektų atrankos komiteto darbas organizuojamas ir sprendimai priimami šių komitetų darbo reglamentuose nustatyta tvarka.

100. Bendradarbiavimo komiteto ar programos komiteto darbo reglamente nustatytais atvejais gali būti sudaromi bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto pogrupiai atitinkamos programos srities klausimams spręsti. Bendradarbiavimo komiteto pogrupį ar programos komiteto pogrupį sudaro atitinkamos programinės srities programos partneris arba programos operatorius. Į bendradarbiavimo komiteto pogrupio ar programos komiteto pogrupio sudėtį nariais įtraukiami atitinkamos programinės srities programos partnerio (-ių), atitinkamos programinės srities programos partnerių iš valstybių donorių (jei programos partneriai iš valstybių donorių numatyti programoje), tarptautinių partnerio organizacijų (jei tarptautinės partnerio organizacijos numatytos programoje) ir programos operatoriaus atstovai. Bendradarbiavimo komiteto pogrupio arba programos komiteto pogrupio darbą organizuoja ir bendradarbiavimo komiteto pogrupiui arba programos komiteto pogrupiui pirmininkauja bendradarbiavimo komiteto pogrupio ar programos komiteto pogrupio pirmininkas (jei bendradarbiavimo komiteto ar programos komiteto darbo reglamente nenurodyta kitaip).

101. Programos operatorius turi užtikrinti, kad projektų atrankos komiteto nariai ir stebėtojai šio komiteto darbo reglamente nustatyto būdu būtų informuoti apie būsimą projektų atrankos posėdį ir gautų posėdžio medžiagą, įskaitant paraiškų vertinimo ataskaitas, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki nustatytos projektų atrankos posėdžio datos. Jei paraiškų vertinimo ataskaitos šio komiteto nariams pateikiamos vėliau nei prieš 3 darbo dienas ir bent vienas komiteto narys prieštarauja projektų atrankos posėdžio rengimui, posėdis turi būti atidedamas. Programos operatorius projektų atrankos komiteto narių prašymu gali išsiųsti papildomą informaciją.

102. Visi projektų atrankos posėdžiai protokoluojami.

103. Projektų atrankos posėdis laikomas įvykusi, jei jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų balso teisę turinčių komiteto narių.

104. Projektų atrankos komitetui priimant sprendimus siekiama bendro sutarimo. Tačiau jeigu šio komiteto narių nuomonių suderinti nepavyksta, paraiškų vertinimo ataskaitos tvirtinamos ar kiti sprendimai priimami paprasta posėdyje dalyvaujančių ir balso teisę turinčių projektų atrankos komiteto narių balsų dauguma. Jei balsuojant balsai pasidalija po lygiai, lemiamas yra projektų atrankos komiteto narių, deleguotų programos partnerio, atsakingo už kvietimo sritį, daugumos balsas.

105. Projektų atrankos posėdžio protokolą sudaro nutariamoji ir dėstomoji dalys.

106. Projektų atrankos posėdžio protokolo nutariamąją dalį projektų atrankos komiteto posėdžiui pasibaigus pasirašo visi posėdyje dalyvavę projektų atrankos komiteto nariai, posėdžio pirmininkas ir sekretorius.

107. Projektų atrankos posėdžio protokolo nutariamojoje dalyje nurodoma:

107.1. posėdžio data ir vieta;

107.2. posėdyje dalyvavę projektų atrankos komiteto nariai ir stebėtojai;

107.3. projektų atrankos posėdyje svarstytos paraiškos ar projektų koncepcijos;

107.4. projektų atrankos komiteto priimtas sprendimas dėl paraiškų vertinimo ataskaitos tvirtinimo.

108. Projektų atrankos posėdžio protokolo dėstomoji dalis parengiama posėdžiui pasibaigus ir derinama su posėdyje dalyvavusiais projektų atrankos komiteto nariais ir stebėtojais projektų atrankos komiteto darbo reglamente nustatyta tvarka ir terminais.

109. Projektų atrankos posėdžio protokolo dėstomojoje dalyje nurodoma:

109.1. posėdžio data ir vieta;

109.2. posėdyje dalyvavę projektų atrankos komiteto nariai ir stebėtojai;

109.3. projektų atrankos posėdyje svarstytos paraiškos ar projektų koncepcijos;

109.4. projektų atrankos komiteto priimtas sprendimas dėl paraiškų vertinimo ataskaitos tvirtinimo;

109.5. kita, projektų atrankos komiteto ir programos operatoriaus nuomone, svarbi posėdžio informacija.

110. Prie posėdžio protokolo dėstomosios dalies gali būti pridedami įvairūs priedai, pavyzdžiui, posėdyje nagrinėti dokumentai.

111. Projektų atrankos protokolo nutarimosios ir dėstomosios dalių kopijas ne vėliau kaip po 2 darbo dienų nuo jų pasirašymo dienos programos operatorius pateikia koordinavimo institucijai ir programos partneriui (-iams), kurių srities paraiškų vertinimo ataskaitos buvo tvirtinamos. Programos operatorius raštu informuoja pareiškėjus apie projektų atrankos komiteto sprendimą per 3 darbo dienas nuo posėdžio protokolo nutarimosios dalies pasirašymo dienos.

112. Projektų atrankos protokolo nutarimoji dalis skelbiama mechanizmų svetainėje ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jos pasirašymo dienos.

#### **XIV SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS**

113. Metinė programos įgyvendinimo ataskaita už praėjusius kalendorinius metus vadovaujantis Reglamentų 6.11 straipsniuose nustatytais reikalavimais ir pagal Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ar EEE finansinio mechanizmo komiteto nustatytą formą anglų kalba rengiama taip:

113.1. Programos partneris parengia ir ne vėliau kaip iki sausio 15 d. pateikia programos operatoriui metinės programos įgyvendinimo ataskaitos dalį apie programos partnerio kompetencijai priskirtinų veiklų įgyvendinimą su juo susijusioje programos srityje.

113.2. Programos operatorius, gavęs programos partnerio (-ių) pateiktą informaciją, reikalingą metinei programos įgyvendinimo ataskaitai parengti, atsižvelgdamas į programos ir projektų įgyvendinimo pažangos informaciją bei savo atliekamų veiklų įgyvendinimą, parengia metinės programos įgyvendinimo ataskaitos projektą, kurį ne vėliau kaip iki sausio 22 d. teikia bendradarbiavimo komitetui arba programos komitetui svarstyti ir jo išvadai (pastaboms ir pasiūlymams) gauti.

113.3. Programos operatorius patikslina metinės programos įgyvendinimo ataskaitos projektą pagal bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto išvadą (pastabas ir pasiūlymus) ir ne vėliau kaip iki vasario 15 d. metinę programos įgyvendinimo ataskaitą teikia koordinavimo institucijai ir FMV per GRACE.

114. Galutinė programos įgyvendinimo ataskaita vadovaujantis Reglamentų 6.12 straipsniuose nustatytais reikalavimais ir pagal Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ar EEE finansinio mechanizmo komiteto nustatytą formą anglų kalba rengiama taip:

114.1. Programos partneris ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo galutinio programos valdymo išlaidų tinkamumo finansuoti termino pabaigos parengia ir programos operatoriui pateikia galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos dalį apie programos partnerio kompetencijai priskirtinų veiklų įgyvendinimą su juo susijusioje programos srityje.

114.2. Programos operatorius, gavęs programos partnerio (-ių) pateiktą informaciją, reikalingą galutinei programos įgyvendinimo ataskaitai parengti, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo galutinio programos valdymo išlaidų tinkamumo finansuoti termino pabaigos, atsižvelgdamas į programos ir projektų įgyvendinimo pažangos informaciją bei savo atliekamų veiklų įgyvendinimą, parengia galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projektą ir teikia jį bendradarbiavimo komitetui arba programos komitetui išvadai (pastaboms ir pasiūlymams) gauti. Bendradarbiavimo komitetas arba programos komitetas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projekto gavimo dienos apsvarto jį ir, jei turi, pateikia savo pastabas ir pasiūlymus.

114.3. Programos operatorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto išvados (pastabų ir pasiūlymų) gavimo dienos patikslina galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projektą ir teikia jį koordinavimo institucijai, tvirtinančiajai institucijai ir pažeidimų kontrolės institucijai išvadoms (pastaboms ir pasiūlymams) gauti.

114.4. Programos operatorius, vadovaudamasis Reglamentų ir Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ar EEE finansinio mechanizmo komiteto priimtų gairių reikalavimais, parengia ir tvirtinančiajai institucijai ne vėliau kaip iki dienos, kurią koordinavimo institucijai, tvirtinančiajai institucijai ir pažeidimų kontrolės institucijai pateikiamas galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projektas, pateikia galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansinio priedo projektą ir paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitos projektą tvirtinančiosios institucijos išvadais (pastaboms ir pasiūlymams) gauti.

114.5. Koordinavimo institucija, tvirtinančioji institucija ir pažeidimų kontrolės institucija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projekto gavimo dienos pateikia, jei turi, programos operatoriumi savo išvadas (pastabas ir pasiūlymus) dėl galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projekto.

114.6. Tvirtinančioji institucija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansinio priedo projekto ir paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitos projekto gavimo dienos pateikia, jei turi, programos operatoriumi išvadą (pastabas ir pasiūlymus) dėl šių dokumentų.

114.7. Programos operatorius patikslina pagal gautas išvadas (pastabas ir pasiūlymus) galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos projektą, galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansinį priedą ir paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paskutinės išvados (pastabų ir pasiūlymų) dėl atitinkamo projekto gavimo dienos pateikia patvirtintą galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą kartu su patvirtintu galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansiniu priedu tvirtinančiajai institucijai per GRACE ir per NORIS. Kartu su galutine programos įgyvendinimo ataskaita ir jos finansiniu priedu programos operatorius pateikia tvirtinančiajai institucijai per NORIS atitinkamos programos paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą.

114.8. Programos operatorius, perduodamas paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą per NORIS ir programos operatoriaus patvirtintą galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą kartu su patvirtintu galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansiniu priedu per GRACE ir per NORIS patvirtina, kad finansiniame priede pagal Reglamentus ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius išlaidų deklaravimą, deklaruotos išlaidos ir kad programos operatorius atliko visas būtinas procedūras ir patikrinimus, analogiškai kaip ir šių Taisyklių 67 punkte.

114.9. Tvirtinančioji institucija, gavusi iš programos operatoriaus galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą ir jos finansinį priedą, taip pat paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą ir iš koordinavimo institucijos gavusi pritarimą dėl galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos tinkamumo teikti FMV, tikrina ir tvirtina galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansinį priedą ir ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo galutinio programos valdymo išlaidų tinkamumo finansuoti termino pabaigos teikia galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą ir jos finansinį priedą FMV per GRACE. Apie FMV pateiktas galutinės programos įgyvendinimo ataskaitas ir jų finansinius priedus tvirtinančioji institucija informuoja mokėjimo instituciją ir informaciją apie galutinių programos įgyvendinimo ataskaitų finansinius priedus įveda į NORIS.

114.10. Tvirtinančioji institucija, nustačiusi, kad galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos finansinis priedas parengtas netinkamai, per GRACE ir per NORIS grąžina programos operatoriumi galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą ir jos finansinį priedą ir paskutinio ataskaitinio laikotarpio deklaruotinių išlaidų ataskaitą, nurodydama grąžinimo priežastis ir terminą neatitikimams pašalinti.

115. FMV paprašius patikslinti metinę ar galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą ir (ar) pateikti papildomą informaciją, programos operatorius FMV nustatytais terminais organizuoja

metinės ar galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos patikslinimą ir (ar) papildomos informacijos pateikimą, vadovaudamasis šiame Taisyklių skyriuje nustatyta tvarka.

116. Galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant jos santrauką, koordinavimo institucija skelbia mechanizmų svetainėje ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo jos patvirtinimo FMV dienos.

## **XV SKYRIUS**

### **STRATEGINĖS EEE IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS**

117. Metinės ir galutinė strateginės ataskaitos rengiamos anglų kalba, vadovaujantis Reglamentų reikalavimais ir pagal Norvegijos užsienio reikalų ministerijos ar EEE finansinio mechanizmo komiteto nustatytą formą.

118. Programų operatoriai ir programų partneriai per koordinavimo institucijos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 10 darbo dienų, pateikia koordinavimo institucijai prašomą informaciją, reikalingą metinei ar galutinei strateginei ataskaitai parengti anglų kalba.

119. Koordinavimo institucija kasmet, atsižvelgdama į turimą informaciją apie EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų ir programų įgyvendinimą, kitų institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, pateiktą aktualią informaciją, taip pat įvertindama programų operatorių ir programos partnerių pagal Taisyklių 118 punktą pateiktą informaciją, metinėse programų įgyvendinimo ataskaitose nurodytą informaciją bei atliktus programų vertinimus, parengia metinę strateginę ataskaitą ir ją per GRACE ne vėliau kaip likus 2 mėnesiams iki metinio susitikimo su valstybėmis donorėmis teikia FMV, išskyrus atvejus, kai su FMV yra suderintas kitas metinės strateginės ataskaitos pateikimo terminas.

120. Koordinavimo institucija galutinę strateginę ataskaitą FMV teikia ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo paskutinės galutinės programos įgyvendinimo ataskaitos pateikimo FMV dienos, bet ne vėliau kaip iki 2025 m. rugpjūčio 31 d.

121. FMV paprašius pateikti papildomą informaciją dėl metinės ar galutinės strateginės ataskaitos, koordinavimo institucija per 1 mėnesį nuo prašymo pateikti papildomą informaciją gavimo dienos pateikia papildomą informaciją ir (ar) patikslintą metinę ar galutinę strateginę ataskaitą FMV.

122. Metinės ir galutinės strateginės ataskaitas koordinavimo institucija skelbia mechanizmų svetainėje ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo jų patvirtinimo FMV dienos.

## **XVI SKYRIUS**

### **PROGRAMŲ UŽBAIGIMAS**

123. Už mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo organizavimą Reglamentuose ir FMV nustatyta tvarka atsakinga koordinavimo institucija.

124. Audito institucija ne vėliau kaip iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir FMV pateikia mechanizmų lėšų teikimo užbaigimo deklaraciją.

125. Programų užbaigimo procese dalyvauja ir reikalingą informaciją ir (ar) dokumentus koordinavimo ir audito institucijų prašymu jų nustatytais terminais teikia už atitinkamas programas atsakingi programų operatoriai, programų partneriai, tvirtinančioji institucija, mokėjimo institucija ir pažeidimų kontrolės institucija.

## **XVII SKYRIUS**

### **PROJEKTŲ ATRANKA**

#### **PIRMASIS SKIRSNIS**

#### **BENDROSIOS PROJEKTŲ ATRANKOS IR FINANSAVIMO NUOSTATOS**

##### **Finansavimo procedūros**

126. Mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos projektams pagal programą įgyvendinti skiriamos taikant vieną iš trijų finansavimo procedūrų:

126.1. skiriant tiesioginį finansavimą;

126.2. finansuojant projektus, atrinktus vieno etapo konkurse (vieno etapo projektų konkursas);

126.3. finansuojant projektus, atrinktus dviejų etapų konkurse (dviejų etapų projektų konkursas).

127. Kai skiriamas tiesioginis finansavimas:

127.1. mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos skiriamos programoje numatytiems projektams;

127.2. po programos patvirtinimo, programos sutarties ir programos įgyvendinimo sutarties pasirašymo programos operatorius informuoja programoje nurodytą tiesioginio finansavimo projekto pareiškėją apie programos patvirtinimą ir siūlo jam teikti paraišką;

127.3. gavus paraiškas, atliekamas projektų tinkamumo finansuoti vertinimas;

127.4. mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos pareiškėjams skiriamos atsižvelgiant į projektų tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatus;

127.5. su pareiškėjais, kurių projektams įgyvendinti skiriamos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos, sudaromos projektų įgyvendinimo sutartys.

128. Kai finansuojami projektai, atrinkami vieno etapo projektų konkurse:

128.1. mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų skyrimo sąlygos pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas nurodomos gairėse pareiškėjams ir skelbiamos viešai;

128.2. gavus paraiškas, atliekamas projektų tinkamumo finansuoti vertinimas ir projektų naudos ir kokybės vertinimas;

128.3. mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos pareiškėjams skiriamos atsižvelgiant į projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ir projektų naudos ir kokybės vertinimo rezultatus;

128.4. atliekamas projektų administracinės atitikties vertinimas;

128.5. su pareiškėjais, kurių projektams įgyvendinti skiriamos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos ir kurie atitinka administracinės atitikties vertinimo reikalavimus, sudaromos projektų įgyvendinimo sutartys.

129. Kai finansuojami projektai, atrinkami projektų dviejų etapų konkurse:

129.1. mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų skyrimo sąlygos pagal kiekvieną kvietimą teikti projektų koncepcijas nurodomos gairėse pareiškėjams ir skelbiamos viešai;

129.2. gavus projektų koncepcijas, atliekamas projektų koncepcijų vertinimas, kurio metu atrinkamos geriausios projektų koncepcijos, pagal kurias pareiškėjai parengia ir pateikia paraiškas;

129.3. atliekamas projektų tinkamumo finansuoti vertinimas ir projektų naudos ir kokybės vertinimas;

129.4. mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos pareiškėjams skiriamos atsižvelgiant į projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ir projektų naudos ir kokybės vertinimo rezultatus;

129.5. atliekamas projektų administracinės atitikties vertinimas;

129.6. su pareiškėjais, kurių projektams įgyvendinti skiriamos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos ir kurie atitinka administracinės atitikties vertinimo reikalavimus, sudaromos projektų įgyvendinimo sutartys.

### **Reikalavimai projektų atrankai**

130. Programų operatoriai ir programų partneriai, kai projektai atrinkami tiek vieno etapo konkurse, tiek dviejų etapų konkurse, turi laikytis šių projektų atrankos principų (toliau – atrankos principai):

130.1. lygiateisiškumo – visoms tam tikrame projektų konkurse pateiktoms paraiškoms ar projektų koncepcijoms turi būti taikomi vienodi vertinimo kriterijai;

130.2. skaidrumo, nešališkumo ir aiškos atsakomybės – institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir valstybių donorių institucijoms turi būti sudaromos sąlygos nustatyti vertinimą atlikusius ir sprendimą priėmusius asmenis; visi vertintojai privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą ir būti supažindinti su savo funkcijomis ir atsakomybe atliekant vertinimą; vertinimo rezultatai turi būti viešinami Taisyklių nustatyta tvarka;

130.3. profesionalumo ir efektyvumo – vertinimui atlikti turi būti pasitelkiami kompetentingi vertintojai, o vertinimo procesas turi trukti kuo trumpiau;

130.4. proporcingumo – sprendimas atmesti paraišką ar projekto koncepciją turi būti priimtas

įvertinus neatitikties vertinimo kriterijams mastą, taip pat įtaką vertinimo procesui ir rezultatams;

130.5. konfidencialumo – turi būti užtikrintas paraiškoje ar projekto koncepcijoje pateiktos informacijos naudojimas tik vertinimo tikslais ir informacijos apie projektą neskleidimas vertinimo proceso metu, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose privalomą duomenų ar informacijos teikimą, nustatytus atvejus. Programų operatoriai ir programų partneriai teikia kitoms institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir valstybių donorų institucijoms informaciją apie pareiškėją, partnerius, planuojamus pasirinkti rangovus, prekių tiekėjus, paslaugų teikėjus ir planuojamą projekto įgyvendinimą, siekdamos užtikrinti efektyvią mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų skyrimo ir panaudojimo kontrolę ir sumažinti dvigubo tų pačių išlaidų finansavimo riziką.

131. Programų operatoriai ir programų partneriai projektų atrankos ir vertinimo metu turi užtikrinti:

131.1. informacijos apie kvietimus teikti paraiškas ar projektų koncepcijas ir kvietimų teikti paraiškas ar projektų koncepcijas dokumentacijos viešumą ir prieinamumą visiems galimiems pareiškėjams ir visuomenei;

131.2. pareiškėjo teisę žinoti visus priimtus sprendimus, susijusius su jo paraiška ar projekto koncepcija ir projektu, ir tokių sprendimų motyvus. Visi pareiškėjai, kurių paraiškos ar projekto koncepcijos buvo atmestos, raštu informuojami apie tokį sprendimą ir jo priežastis;

131.3. pareiškėjo ir kitų asmenų paraiškoje ar projekto koncepcijoje pateiktų asmens ir finansinių duomenų bei kitos informacijos konfidencialumą ir naudojimą tik projektui vertinti ir atrinkti. Tokie duomenys neatskleidžiami tretiesiems asmenims be pareiškėjo sutikimo, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių privalomą duomenų ar informacijos teikimą, nustatytus atvejus. Viešai skelbiami tik tie duomenys apie pareiškėją ir projektą, kurių pakanka projektų vertinimo ir atrankos proceso skaidrumui užtikrinti: pareiškėjo pavadinimas, projekto pavadinimas, projekto kodas, trumpas projekto aprašymas, prašoma mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma. Programų operatoriai ir programų partneriai gali teikti informaciją apie pareiškėją, partnerius ir rangovus, prekių tiekėjus ir paslaugų teikėjus, projekto įgyvendinimą kitoms institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, tam, kad būtų užtikrinta efektyvi mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų skyrimo ir panaudojimo priežiūra.

132. Programų operatoriai ir programų partneriai turi užtikrinti, kad paraiškų ar projektų koncepcijų vertinimas ir projektų atranka truktų kuo trumpiau. Ilgiausias vertinimo terminas, atsižvelgus į planuojamą paskirstyti lėšų sumą ir planuojamą gauti paraiškų ar projektų koncepcijų skaičių, nustatomas gairėse pareiškėjams kiekvienam kvietimui atskirai. Rekomenduojama, kad, kai projektai atrenkami vieno etapo projektų konkurso būdu, iki paskutinės vertinimo ataskaitos patvirtinimo praeitų ne daugiau kaip 3 mėnesiai nuo galutinės paraiškų ar projektų koncepcijų pateikimo dienos, o kai projektai atrenkami dviejų etapų projektų konkurso būdu, iki paskutinės vertinimo ataskaitos patvirtinimo praeitų ne daugiau kaip 5 mėnesiai nuo galutinės paraiškų ar projektų koncepcijų pateikimo dienos.

133. Patvirtintos vertinimo ataskaitos projektų atrankos komitetui turi būti pateiktos ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paskutinės vertinimo ataskaitos patvirtinimo.

134. Jeigu koordinavimo institucija turi pagrindą abejoti programų operatorių ir programų partnerių sprendimų pagrįstumu ir (arba) teisėtumu, ji turi imtis priemonių, reikalingų programų operatorių ir programų partnerių sprendimams iširti ir, jei reikia, mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų išmokėjimui stabdyti.

### **Paraiškų priėmimas**

135. Programos operatorius, vadovaudamasis Procesų darbo grupės parengtomis Registravimo numerių ir kodų 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų paraiškoms ir projektams suteikimo instrukcijomis (toliau – Kodų suteikimo instrukcijos), kvietimus teikti paraiškas registruoja NORIS, suteikia jiems unikalų registracijos kodą.

136. Kvietimo teikti paraiškas skelbimą programos operatorius paskelbia mechanizmų svetainėje ir programos operatoriaus svetainėje lietuvių ir anglų kalbomis. Programos operatorius kvietimo teikti paraiškas skelbimą gali papildomai skelbti ir kitais būdais bei priemonėmis, atsižvelgdamas į tai, kokios iš jų efektyviausiai informuotų tikslines pareiškėjų grupes pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas.

137. Jeigu mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos skiriamos pagal tiesioginio finansavimo skyrimo procedūrą, siūlymą teikti paraišką programos operatorius išsiunčia programos sutartyje nurodytam pareiškėjui. Siūlyme teikti paraišką programos operatorius pateikia informaciją apie reikalavimus projektui, paraiškos teikimo tvarką ir kitą aktualią informaciją.

138. Pareiškėjai teikia paraiškas programos operatoriumi per DMS DMS taisyklėse nustatytais būdais ir tvarka. Mokslinių tyrimų programos pareiškėjai paraiškas teikia per paraiškų ir ataskaitų teikimo elektroninę sistemą junkis.lmt.lt. Kitais nei DMS taisyklėse nustatytais būdais (pagal Mokslinių tyrimų programą pateiktos ne per sistemą junkis.lmt.lt) pateiktos arba po kvietime teikti paraiškas nustatyto termino pateiktos paraiškos atmetamos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

139. Programos operatoriumi turi būti pateikiamos pagal gairėse pareiškėjams ar siūlyme teikti paraišką nustatytus reikalavimus parengtos paraiškos. Siekiant užtikrinti paraiškų vertinimo skaidrumą ir pareiškėjų lygiateisiškumą, paraiškų taisymas, tikslinimas, pildymas ar papildomas dokumentų teikimas pareiškėjo iniciatyva po paraiškos pateikimo programos operatoriumi galimas tik iki paraiškų teikimo termino pabaigos ir gavus programos operatoriaus sutikimą. Programos operatorius turi leisti tikslinti paraišką, kai:

139.1. teikiamos pažymos ir kiti dokumentai, dėl kurių išdavimo buvo kreiptasi į kompetentingas institucijas ir kurių atsakymas nebuvo gautas pareiškėjui teikiant paraišką;

139.2. tikslinamos techninio pobūdžio klaidos;

139.3. atliekami kiti tikslinimai, kurie nepagerina paraiškos kokybės, bet yra būtini paraiškos vertinimui.

140. Vadovaujantis Kodų suteikimo instrukcijomis, gautos paraiškos registruojamos NORIS, suteikiant kiekvienai jų unikalų kodą.

141. Pateikusiam paraišką pareiškėjui nedelsiant išsiunčiamas paraiškos registravimo patvirtinimo pranešimas, kuriame nurodomas paraiškai suteiktas unikalus kodas.

142. Informacija apie pagal kiekvieną kvietimą registruotas paraiškas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškų pateikimo termino pabaigos (paskutinės dienos) paskelbiama mechanizmų svetainėje, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos unikalų kodą ir prašomą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą.

### **Paraiškų vertinimo organizavimas**

143. Paraiškos vertinamos pagal projektų atrankos kriterijus. Projektų atrankos kriterijai skirstomi į bendruosius projektų atrankos kriterijus, specialiuosius projektų atrankos kriterijus (pastarieji į specialiuosius projektų atitikties kriterijus ir specialiuosius prioritetinius projektų atrankos kriterijus) ir projektų administracinės atitikties kriterijus.

144. Bendruosius projektų atrankos kriterijus ir projektų administracinės atitikties kriterijus, parengtus Procesų darbo grupės, turi atitikti visi projektai, kuriuos ketinama finansuoti mechanizmų lėšomis ir bendrojo finansavimo lėšomis. Projekto atitiktį bendriesiems projektų atrankos kriterijams projektų tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustato programos operatorius užpildydamas savo patvirtintą vertinimo formą. Projekto atitiktį projektų administracinės atitikties kriterijams vertinimo metu nustato programos operatorius užpildydamas savo patvirtintą vertinimo formą. Projektų, atrenkamų tiesioginiam finansavimui gauti, administracinės atitikties vertinimas nėra atliekamas.

145. Specialieji projektų atitikties kriterijai detalizuoja bendruosius projektų atrankos kriterijus ir (arba) jų vertinimo aspektus. Programos operatorius, vadovaudamasis programos partnerio pateiktais ir patvirtintais kriterijais, patvirtina metodiką, kuria vadovaujasi vertintojai –

programos operatoriaus darbuotojai ir (ar) šios institucijos pasitelkti nepriklausomi išorės ekspertai, programos partnerio pasiūlyti ekspertai (toliau kartu – vertintojai). Apie šią metodiką informuojami pareiškėjai gairėse pareiškėjams.

146. Projektų atrankos kriterijai paraiškų vertinimo metu negali būti keičiami.

147. Paraiškų vertinimą organizuoja ir atlieka programos operatorius.

148. Projektų naudos ir kokybės vertinimas atliekamas tik tais atvejais, kai projektai atrenkami projektų konkurso būdu – vieno etapo projektų konkurso būdu arba dviejų etapų projektų konkurso būdu.

149. Paraiškas vertina vertintojai. Programos operatorius ir programos partneris vertintojus parenka atsižvelgdami į jų kvalifikaciją ir patirtį bei Reglamentuose nustatytus reikalavimus.

150. Vertintojai, atlikdami paraiškų vertinimą, turi pildyti vertinimo lenteles, kurios turi būti nurodytos gairėse pareiškėjams.

151. Paraiškos gali būti vertinamos nuo jų užregistravimo dienos arba pasibaigus paraiškų priėmimo terminui. Vertinamos visos laiku pateiktos paraiškos.

152. Programos operatorius pagal vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatytą paraiškų vertinimo tvarką paskiria už kiekvienos gautos paraiškos vertinimą atsakingus darbuotojus, kuriems pavedamos paraiškos vertinimo, paraiškos vertinimo kontrolės, pareiškėjo informavimo, duomenų įtraukimo į nustatytas duomenų bazines ir kitos funkcijos.

153. Programos operatorius, vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta paraiškų vertinimo tvarka vertindamas paraišką, gali kviesti pareiškėjus pokalbio, taip pat prireikus įsitikinti, ar paraiškoje pateikta informacija yra pagrįsta, apsilankyti planuojamoje projekto įgyvendinimo vietoje.

154. Programos operatorius, vertindamas paraiškas, gali kreiptis į kitas institucijas papildomos informacijos apie pareiškėją ir paraišką ir naudotis valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose esančia informacija, vertindamas pareiškėjo pateiktą informaciją ir duomenis.

155. Vertinimo metu nustatęs, kad pareiškėjas paraiškoje pateikė klaidinančią informaciją arba pareiškėjas ar su paraiška (planuojamu įgyvendinti projektu) susijęs asmenys siekia gauti informaciją, kurią programos operatorius laiko konfidencialia, arba neteisėtai daryti įtaką vertinimo rezultatams ar vertintojams, programos operatorius paraišką atmeta.

156. Programos operatorius, atsižvelgdamas į kvietimo specifiką ir gautų paraiškų skaičių, turi teisę nuspręsti, kurį vertinimą (projektų naudos ir kokybės ar projektų tinkamumo finansuoti) atlikti pirma arba atlikti šiuos abu vertinimus vienu metu, jei tokia teisė nustatyta gairėse pareiškėjams.

157. Jei projektų naudos ir kokybės vertinimas atliekamas prieš projektų tinkamumo finansuoti vertinimą, projektų tinkamumo finansuoti vertinimas atliekamas pradedant nuo paraiškų, kurios projektų naudos ir kokybės vertinimo etape surinko daugiausia balų, ir atliekamas, kol projektų tinkamumo finansuoti vertinimo etape pateiktoms paraiškoms nustatytas didžiausias leidžiamas skirti projektams mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydis sudaro galimybę paskirstyti visą kvietimui teikti paraiškas numatytą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą. Atlikęs projektų tinkamumo finansuoti vertinimą, programos operatorius turi patikrinti, ar projektų tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatytos aplinkybės neturi įtakos projektų naudos ir kokybės vertinimo rezultatams, ir, jeigu reikia, patikslinti projektų naudos ir kokybės vertinimo rezultatus.

### **Projektų tinkamumo finansuoti vertinimas**

158. Projektų tinkamumo finansuoti vertinimo etape nustatoma:

158.1. ar su paraiška yra pateikti visi gairėse pareiškėjams ar siūlyme teikti tiesioginio finansavimo paraišką nurodyti dokumentai ir informacija;

158.2. ar projektas atitinka bendruosius projektų atrankos kriterijus ir specialiuosius projektų atitikties kriterijus;

158.3. didžiausia leidžiama projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma ir didžiausias leidžiamas

skirti projektui mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydis.

159. Bendrieji projektų atrankos kriterijai ir specialieji projektų atitikties kriterijai nurodomi gairėse pareiškėjams ar siūlyme teikti tiesioginio finansavimo paraišką.

160. Projektų tinkamumo finansuoti vertinimą organizuoja ir atlieka programos operatoriaus paskirtas (-i) vertintojas (-ai). Tais atvejais, kai vertintojui prireikia papildomų atitinkamos srities specialiųjų žinių, gali būti papildomai pasitelkiami reikiamos kvalifikacijos ekspertai, kurie turi pareikšti nuomonę dėl projekto atitikties tam tikram specialiajam projektų atitikties kriterijui (pavyzdžiui, atitikties lyčių lygybės ir lygių galimybių ar nediskriminavimo principo nuostatomis ir pan.).

161. Projektų tinkamumo finansuoti vertinimo etape nustatomas didžiausias mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų, reikalingų projektui įgyvendinti, dydis ir lyginamoji mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dalis:

161.1. Jei dalis projekto išlaidų yra nepagrįsta, nėra akivaizdaus šių išlaidų būtinumo projekto veikloms įgyvendinti, programos operatorius raštu pareiškėjo paprašo pagrįsti tokias išlaidas ir (arba) pasiūlo sumažinti dalį projekto išlaidų. Jei per programos operatoriaus nustatytą terminą pareiškėjas nepateikia prašomos informacijos arba jo pateikta informacija nepagrindžia išlaidų būtinumo projekto veiklai įgyvendinti, nepagrįstos išlaidos laikomos netinkamomis finansuoti. Jei projekto išlaidos yra suskaičiuotos nesinaudojant realiais rinkos įkainiais, vertintojai turi teisę perskaičiuoti projekto biudžetą naudodami vidutinius rinkos įkainius ir turi atitinkamai sumažinti projekto tinkamas finansuoti išlaidas bei apie tai informuoti pareiškėją.

161.2. Mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydis turi būti nustatomas kaip didžiausia projektui įgyvendinti būtina lėšų suma, įvertinus visų kitų finansavimo šaltinių panaudojimo galimybes. Mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų lyginamoji dalis nustatoma kaip procentinė išraiška, skaičiuojama nuo bendros tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Programos operatorius apvalina mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų lyginamąją dalį, jei po kablelio yra daugiau nei du skaičiai, vadovaudamasis matematinėmis taisyklėmis ir naudoja suapvalintą proporciją tvirtindamas avanso bei tarpinių mokėjimo prašymų sumas. Su galutiniu mokėjimo prašymu programos operatorius išlygina su ankstesniais mokėjimo prašymais atsiradusią apvalinimo paklaidą.

161.3. Jei programos operatoriaus projektų tinkamumo finansuoti vertinimo etape nustatytas projekto tinkamų finansuoti išlaidų dydis ir galimas didžiausias mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydis skiriasi nuo paraiškoje pateiktų projekto tinkamų finansuoti išlaidų ir prašomų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydžių, programos operatorius turi raštu apie tai informuoti pareiškėją ir suderinti su pareiškėju, ar jis sutinka įgyvendinti projektą nustatytomis siūlomomis mechanizmų lėšomis ir bendrojo finansavimo lėšomis. Jei pareiškėjas nesutinka su programos operatoriaus nustatytomis didžiausio dydžio išlaidomis ir mechanizmų lėšomis bei bendrojo finansavimo lėšomis, programos operatorius atmeta paraišką.

162. Netinkamas finansuoti projekto išlaidas ir dalį tinkamų finansuoti išlaidų, kurių nepadengia mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos, pareiškėjas ir (ar) jo partneris privalo finansuoti nuosavomis lėšomis.

163. Jei vertinant paraišką nustatoma, kad pateikti ne visi reikiami dokumentai, jie yra netinkamos kokybės ir (ar) dėl paraiškoje pateiktos informacijos programos operatorius negali tinkamai įvertinti paraiškos, programos operatorius išsiunčia pareiškėjui prašymą pateikti dokumentus arba papildomą informaciją (jei gairėse pareiškėjams nenustatyta kitaip) ir nustato terminą, kuris negali būti trumpesnis, nei nustatyta gairėse pareiškėjams, per kurį pareiškėjas privalo pateikti trūkstamus dokumentus ar papildomą informaciją. Programos operatorius nesiunčia pareiškėjui prašymo pateikti dokumentus arba papildomą informaciją, jei gairėse pareiškėjams nustatyta, kad, pareiškėjui nepateikus tam tikrų dokumentų arba informacijos kartu su paraiška ir (arba) paraiškoje, paraiška atmetama.

164. Jei pareiškėjas per nustatytą terminą prašomų dokumentų ir (ar) papildomos informacijos nepateikia arba pateikia ne visus prašomus dokumentus ir informaciją, programos operatorius turi teisę priimti sprendimą atmesti paraišką (išskyrus atvejus, kai taikoma tiesioginio finansavimo skyrimo procedūra). Pagrįstais atvejais programos operatorius gali priimti sprendimą dėl projekto

atitikties tinkamumo finansuoti reikalavimams su išlyga, kad reikiami dokumentai ir (ar) informacija bus pateikti iki projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos ar kito projekto įgyvendinimo sutartyje nustatyto termino. Pareiškėjui nepateikus trūkstatų dokumentų ir (ar) papildomos informacijos iki nustatyto termino, projekto įgyvendinimo sutartis nepasirašoma arba pasirašyta projekto įgyvendinimo sutartis nutraukiama. Priimdamas šiuos sprendimus programos operatorius privalo užtikrinti tinkamą paraiškų vertinimą ir Taisyklėse nustatytą atrankos principų laikymąsi.

165. Tiesioginio finansavimo projektų tinkamumo finansuoti vertinimas atliekamas programos operatoriumi vedant derybas su pareiškėju, t. y. programos operatoriumi pateikus pastabas dėl paraiškos kokybės pareiškėjas gali paraišką tikslinti.

166. Įvertinęs projektų tinkamumą finansuoti, programos operatorius parengia išvadą, ar projektas yra tinkamas finansuoti ir kokio didžiausio dydžio mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos gali būti suteiktos, taip pat ar pareiškėjas sutinka įgyvendinti projektą esant programos operatoriaus nustatytam mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydžiui.

167. Jei pagal vieną iš bendrųjų projektų atrankos kriterijų arba vieną iš specialiųjų projektų atitikties kriterijų priimamas sprendimas paraišką atmesti, pagal kitus bendruosius projektų atrankos kriterijus arba specialiuosius projektų atitikties kriterijus paraiškos gali būti nebevertinamos, jei taip numatyta gairėse pareiškėjams.

168. Programos operatorius įtraukia projektų tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatus į projektų tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatų ataskaitą, kurios formą yra parengusi Procesų darbo grupė, ir ją patvirtina.

169. Patvirtinęs projektų tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatų ataskaitą, programos operatorius pareiškėjams, kurių paraiškos buvo atmetos, gairėse pareiškėjams numatytais terminais parengia ir išsiunčia pranešimą apie paraiškos atmetimą ir išsamiai paaiškina paraiškos atmetimo priežastis bei nurodo sprendimo atmeti paraišką apskundimo tvarką.

170. Informacija apie projektų tinkamumo finansuoti vertinimo etapą perėjusias paraiškas skelbiama mechanizmų svetainėje, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą, prašomą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą ir informaciją apie projektų tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatus.

### **Bendroji projektų atrankos tvarka**

171. Sprendimą dėl projekto finansavimo, sprendimą dėl paraiškos atmetimo, sprendimą dėl paraiškos įtraukimo į rezervinį sąrašą vidaus tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka priima programos operatorius.

172. Kai projektai atrenkami vieno etapo projektų konkurso būdu, programos operatorius mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas skiria tiems projektams, kuriems pritarė projektų atrankos komitetas ir kurie atitinka projektų naudos ir kokybės, projektų tinkamumo finansuoti ir administracinės atitikties vertinimo reikalavimus.

173. Kai projektai atrenkami dviejų etapų projektų konkurso būdu, programos operatorius mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas skiria tiems projektams, kurių koncepcijoms pritarė projektų atrankos komitetas ir kurie atitinka projektų naudos ir kokybės, projektų tinkamumo finansuoti ir administracinės atitikties vertinimo reikalavimus.

174. Kai taikoma tiesioginio finansavimo skyrimo procedūra, sprendimą dėl projekto finansavimo priima programos operatorius, vadovaudamasis projekto tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita. Programos operatorius apie sprendimą dėl projekto finansavimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas informuoja koordinavimo instituciją. Tais atvejais, kai programos operatorius nusprendžia neskirti mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų programoje numatytam projektui, jis privalo inicijuoti programos pakeitimą.

175. Projektų atrankos komitetas ir programos operatorius privalo užtikrinti, kad tvirtinant tinkamas finansuoti paraiškas ir sprendimus dėl projekto finansavimo arba paraiškos atmetimo ar įtraukimo į rezervinį sąrašą nebūtų teikiamos nepagrįstos privilegijos tam tikrai interesų grupei. Projektų atrankos procedūros privalo būti skaidrios, nešališkos ir atliktos laikantis viešumo

principo, kartu atsižvelgiant į konfidencialumo reikalavimus.

176. Projektų atrankos komiteto ir programos operatoriaus sprendimai turi būti nuoseklūs, argumentuoti, pagrįsti paraiškų vertinimo ataskaitose išdėstytais vertinimo išvadamis ir projektų atrankos komiteto rekomendacijomis.

## **ANTRASIS SKIRSNIS PROJEKTŲ KONKURSŲ YPATUMAI**

### **Dokumentų rengimas**

177. Projektų konkursai gali būti skelbiami tik pasirašius programos sutartis ir programos įgyvendinimo sutartis bei patvirtinus šiuos kvietimo teikti paraiškas dokumentus:

177.1. gaires pareiškėjams;

177.2. paraiškos formą ir jos pildymo instrukciją;

177.3. kvietimo teikti paraiškas skelbimo formą.

178. Gaires pareiškėjams rengia ir tvirtina programos operatorius (Mokslinių tyrimų programos gaires pareiškėjams tvirtina programos komitetas). Gairės pareiškėjams negali prieštarauti Reglamentams, taikomoms programoms ir Taisyklėms. Programos partneris ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo programos operatoriaus prašymo pateikti specialiuosius atrankos kriterijus gavimo dienos parengia, suderina su bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu ir pateikia programos operatoriui specialiuosius atrankos kriterijus, kurie yra gairių pareiškėjams sudedamoji dalis (pagal Mokslinių tyrimų programą ir Verslo plėtros, inovacijų ir MVĮ programą specialiuosius atrankos kriterijus rengia programos operatorius). Gairės pareiškėjams turi būti suderintos su programos partneriu (Mokslinių tyrimų programos partneris gairių pareiškėjams nederina), bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu (jei numatyta bendradarbiavimo komiteto arba programos komiteto sprendime), koordinavimo institucija.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

179. Programos operatorius apie rengiamas gaires pareiškėjams ir planuojamas jų tvirtinimo datas informuoja koordinavimo instituciją.

180. Gairėse pareiškėjams nurodoma:

180.1. informacija apie programą: programos tikslai, programos teikiamas finansavimas (programai skiriamos mechanizmo lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos), mechanizmų svetainės, kurioje skelbiama detalesnė informacija apie programą, adresas;

180.2. informacija apie kvietimą teikti paraiškas: kvietimo tikslai, remiamos veiklos, kvietimui skirta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma, paraiškoje galima prašyti mažiausia ir didžiausia mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma, tinkamos pareiškėjų ir partnerių grupės, partnerystės sutarties reikalavimai, tinkamos finansuoti išlaidos, galimas mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų mokėjimo intensyvumas, projektų įgyvendinimo laikotarpis, kartu su paraiška pareiškėjui privalomi pateikti dokumentai (techninis projektas, paraiškos ar kitų dokumentų vertimai į anglų kalbą ir panašiai), projekto išlaidų apmokėjimo būdai, reikalavimas pareiškėjui pateikti informaciją apie konsultantus, prisidėjusius prie paraiškos rengimo;

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

180.3. paraiškų priėmimo, registravimo, vertinimo ir atrankos tvarka, projektų vertinimo ir atrankos kriterijai, vertinimo lentelės, privaloma surinkti mažiausia balų suma, informacijos pareiškėjams teikimo tvarka paraiškų teikimo, vertinimo ir atrankos metu, skundų teikimo terminai ir nagrinėjimo tvarka;

180.4. kita, programos operatoriaus nuomone, reikalinga informacija, kuri padėtų geriau suprasti konkretaus kvietimo teikti paraiškas sąlygas ir parengti geresnės kokybės projektus.

181. Programos operatorius gali nuspręsti vienas gaires pareiškėjams taikyti keliems kvietimams teikti paraiškas, skelbiamiems pagal tą pačią programą.

182. Paraiškos formą ir jos pildymo instrukciją parengia Procesų darbo grupė. Programos operatorius gairėse pareiškėjams gali pateikti papildomas dokumentų formas informacijai apie projektą teikti.

183. Rengiant reikalavimus pareiškėjams turi būti užtikrinama, kad:

183.1. prašoma tik tos informacijos, kuri yra būtina pareiškėjų ir (ar) partnerių tinkamumui, projekto pagrįstumui ir atitiktčiai programoje ir gairėse pareiškėjams išdėstytoms sąlygoms įvertinti;

183.2. pareiškėjai pateiktą informaciją apie gautą ir (ar) gaunamą viešąjį finansavimą (įskaitant valstybės pagalbą ir per 3 pastaruosius metus skirtą *de minimis* pagalbą), jei tokios informacijos programos operatorius negali gauti iš viešai prieinamų šaltinių;

183.3. tikrinant pareiškėjų tinkamumą ir projekto pagrįstumą, pareiškėjų ir (arba) partnerių atitiktį administracinės atitikties reikalavimams būtų reikalaujama tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose.

184. Jeigu paraiška teikiama kartu su partneriais, pateikiama partnerystės sutarties projekto kopija ar ketinimų sudaryti tokią sutartį protokolas.

185. Kvietimo teikti paraiškas skelbimo formą rengia ir tvirtina programos operatorius.

186. Kvietimo teikti paraiškas skelbime turi būti nurodyta:

186.1. kvietimo teikti paraiškas pavadinimas;

186.2. programa, prioritetai, remiamos veiklos sritys;

186.3. programos operatoriaus, skelbiančio kvietimą teikti paraiškas, pavadinimas, buveinė, telefono numeris, elektroninio pašto adresas;

186.4. galimi pareiškėjai;

186.5. galutinis paraiškų pateikimo terminas. Paraiškų pateikimo terminas turi būti ne trumpesnis nei 2 mėnesiai nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos (kai projektai atrenkami dviejų etapų projektų konkurso būdu, numatomas ne trumpesnis nei 2 mėnesių projekto koncepcijos pateikimo terminas ir ne trumpesnis nei 1 mėnesio paraiškos parengimo terminas);

186.6. informacija apie paraiškų teikimo būdus;

186.7. kita reikiama informacija.

187. Gairės pareiškėjams, paraiškos forma ir jos pildymo instrukcija bei kvietimo teikti paraiškas skelbimas skelbiami mechanizmų svetainėje ir programos operatoriaus svetainėje.

188. Programos operatorius suderina kvietimo teikti paraiškas projektą su koordinavimo institucija ir ne vėliau kaip likus dviem savaitėms iki kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos pateikia jai kvietimo teikti paraiškas projektą anglų kalba, kurį koordinavimo institucija išsiunčia FMV.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

## **Dokumentų keitimas**

189. Projektų konkurso dokumentų keitimo tvarka:

189.1. Jeigu projektų konkurso dokumentuose keičiama informacija nėra esminė (nekeičiamos paraiškų pateikimo sąlygos), programos operatorius apie sprendimą keisti projektų konkurso dokumentus iki kvietimo teikti paraiškas termino pabaigos informuoja FMV, koordinavimo instituciją ir programos partnerį (-ius), parengia ir patvirtina projektų konkurso dokumentų pakeitimus. Kai programos operatorius paskelbia pakeistus projektų konkurso dokumentus Taisyklių nustatyta tvarka, apie dokumentų keitimą informuoja pareiškėjus, pateikusius paraiškas, ir, esant poreikiui, paprašo pareiškėjų per nustatytą terminą pateikti atitinkamą informaciją ar patikslinti paraišką.

189.2. Jeigu projektų konkurso dokumentuose keičiama informacija yra esminė (keičiamos paraiškų pateikimo sąlygos), programos operatorius apie būtinybę keisti projektų konkurso dokumentus iki kvietimo teikti paraiškas termino pabaigos informuoja FMV, koordinavimo instituciją, programos partnerį (-ius), projektų atrankos komitetą ir, suderinęs su koordinavimo institucija ir FMV, sustabdo paraiškų priėmimą. Programos operatorius suderina projektų konkurso dokumentų pakeitimus su programos partneriu (-iais), koordinavimo institucija, FMV ir paskelbia pakeistus projektų konkurso dokumentus Taisyklių nustatyta tvarka bei nustato kitą galutinį

paraiškų pateikimo terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo nuo pakeistų projektų konkurso dokumentų paskelbimo dienos. Programos operatorius pareiškėjams, pateikusiems paraiškas iki projektų konkurso dokumentų pakeitimo dienos, išsiunčia pranešimą apie pakeitimus ir prireikus prašo nustatytais terminais pateikti su pakeitimais susijusią papildomą informaciją ir (ar) dokumentus ir (ar) patikslinti paraišką.

### **Projektų naudos ir kokybės vertinimas**

190. Projektų naudos ir kokybės vertinimo etape projektai vertinami balais pagal gairėse pareiškėjams nustatytus specialiuosius prioritetinius projektų atrankos kriterijus.

191. Gairėse pareiškėjams turi būti nustatytas kiekvieno specialiojo prioritetinio projektų atrankos kriterijaus didžiausias balų skaičius. Didžiausia projektui pagal visus projekto naudos ir kokybės vertinimo kriterijus galima skirti balų suma turi sudaryti 100 balų. Projektui suteikiamas balas yra balus suteikusių vertintojų balų vidurkis.

192. Projektų naudos ir kokybės vertinimą atlieka mažiausiai du vertintojai, pasirinkti pagal Reglamentų ir programos operatoriaus nustatytus reikalavimus.

193. Jeigu dviejų vertintojų projektui suteikti vertinimo balai skiriasi daugiau kaip 30 procentų, programos operatorius paskiria trečią nepriklausomą vertintoją. Tokiu atveju projektui suteikiamas balas yra artimiausius balus suteikusių vertintojų balų vidurkis.

194. Programos operatorius gairėse pareiškėjams gali nustatyti projektui privalomą surinkti mažiausią balų sumą. Projektai, kurie projektų naudos ir kokybės vertinimo etape nesurenka nustatytos mažiausios balų sumos (jei tokia nuostata yra taikoma), nėra tinkami finansuoti ir yra atmetami.

195. Jeigu projektų naudos ir kokybės vertinimo metu kyla neaiškumų dėl dviprasmiškos informacijos, programos operatorius gali kreiptis į pareiškėją, prašydamas per gairėse pareiškėjams nustatytą terminą pateikti paaiškinimus ir (ar) papildomą informaciją. Užklausa dėl paaiškinimų ir (ar) papildomos informacijos pareiškėjui neturi būti siunčiama, jei paraiškoje pateiktos informacijos vertintojams pakanka atitinkamam sprendimui priimti, t. y. vertintojai negali prašyti paaiškinimų ir (ar) papildomos informacijos, kurie nepaaiškina projekto atitikties vertinimo kriterijams, o tik sustiprina projekto atitiktį vertinimo kriterijams.

196. Pareiškėjui per programos operatoriaus nustatytą terminą nepateikus paaiškinimo ir (ar) papildomos informacijos, pakartotinai užklausa nesiunčiama ir yra vertinama turima, t. y. paraiškoje ir kartu su ja pateikta, informacija. Jei pareiškėjas nepateikia paaiškinimų ir (ar) papildomos informacijos ar pareiškėjo pateikti paaiškinimai ir (ar) papildoma informacija yra nepakankami ir nepagrindžia paraiškoje nurodytos informacijos, vertinimo metu skiriamas mažesnis atitinkamo vertinimo kriterijaus balų skaičius.

197. Atlikus projekto naudos ir kokybės vertinimą, programos operatorius pagrįstais atvejais gali tikslinti projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatytą tinkamų finansuoti išlaidų sumą. Šie tikslinimai gali būti atliekami tik dėl projekto naudos ir kokybės vertinimo metu priimtų sprendimų, susijusių su projekto veiklų optimizavimu, pavyzdžiui, jei pagrįstai nusprendžiama nefinansuoti dalies projekto veiklų. Tokiu atveju programos operatorius informuoja pareiškėją apie patikslintus projekto tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatus ir Taisyklių nustatyta tvarka suderina su juo patikslintą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą.

198. Projektų naudos ir kokybės vertinimo rezultatus programos operatorius įtraukia į projektų, gautų konkurso būdu, naudos ir kokybės vertinimo ataskaitą ir ją patvirtina.

199. Informacija apie pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas atliktą projektų naudos ir kokybės vertinimą skelbiama mechanizmų svetainėje, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir prašomą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą, paraiškai suteiktą balų skaičių.

### **Paraiškų vertinimo rezultatų teikimas projektų atrankos komitetui ir paraiškų vertinimo rezultatų tvirtinimas**

200. Įvertinęs visas pagal atitinkamą kvietimą pateiktas projektų koncepcijas (dviejų etapų projektų konkurse) arba įvertinęs visas paraiškas (vieno etapo projektų konkurse), programos operatorius parengia ir projektų atrankos komitetui pateikia vertinimo ataskaitas – projektų koncepcijų vertinimo ataskaitą (dviejų etapų projektų konkurse) arba paraiškų bendros vertinimų informacijos sąrašo ataskaitą (vieno etapo projektų konkurse).

201. Programos operatorius turi teisę paraiškų vertinimo ataskaitas rengti ir teikti projektų atrankos komitetui dalimis pagal įvertintų paraiškų apimtį, jei visų pagal vieną kvietimą teikti paraiškas pateiktų paraiškų prašoma mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma neviršija kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos.

202. Projektų atrankos komiteto posėdyje programos operatoriaus atstovai pristato vertinimo ataskaitas ir išvadas bei atsako į projektų atrankos komiteto narių ir stebėtojų pateiktus klausimus. Programos operatoriaus ir programos partnerių bendru sutarimu vertinimo ataskaitų pristatymas gali būti neorganizuojamas, jeigu visoms pagal vieną kvietimą teikti paraiškas programos operatoriaus siūlomoms finansuoti paraiškoms finansuoti užtenka kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos.

203. Projektų atrankos komitetas tvirtina vertinimo ataskaitas ar priima kitus sprendimus dėl svarstomų projektų, remdamasis vertinimo ataskaitomis, stebėtojų ir vertintojų pateiktais argumentais ir kita turima informacija.

204. Projektų atrankos komitetas:

204.1. tvirtina vertinimo ataskaitas;

204.2. jei paaiškėja, kad programos operatorius paraiškų vertinimo metu nesivadovavo gairėse pareiškėjams nustatytais projektų atrankos kriterijais, projektų atrankos komitetas narių balsų dauguma, nurodydamas tokio sprendimo motyvus, turi teisę nepritari vertinimo ataskaitai ir pareikalauti pakartotinai įvertinti konkrečias paraiškas (pagal visus atrankos kriterijus arba jų dalį, atsižvelgiant į tai, kaip nurodoma projektų atrankos komiteto protokole).

### **Projektų administracinės atitikties vertinimas**

205. Projektų atrankos komitetui (vieno etapo projektų konkurse) arba programos operatoriumi (dviejų etapų projektų konkurse) patvirtinus vertinimų ataskaitą, atliekamas projektų administracinės atitikties vertinimas.

206. Projektų administracinės atitikties vertinimo etape nustatoma, ar pareiškėjo pateiktoje pareiškėjo ir partnerio deklaracijoje nurodyta informacija yra teisinga.

207. Projektų administracinės atitikties kriterijai nustatomi gairėse pareiškėjams.

208. Įvertinęs projektų administracinę atitiktį, programos operatorius informuoja pareiškėją apie projekto administracinės atitikties vertinimo rezultatus.

209. Jei vertinimo metu nustatoma, kad pareiškėjas neatitinka bent vieno projekto administracinės atitikties kriterijaus, kiti kriterijai nebevertinami ir paraiška atmetama.

210. Informacija apie projekto administracinės atitikties vertinimo etapą perėjusias paraiškas skelbiama mechanizmų svetainėje, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir prašomą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą, per 5 darbo dienas nuo sprendimo, kad paraiška atitinka administracinės atitikties kriterijus, priėmimo dienos.

## **TREČIASIS SKIRSNIS DVIEJŲ ETAPŲ PROJEKTŲ KONKURSO YPATUMAI**

### **Projektų koncepcijų vertinimas**

211. Projektų koncepcijų vertinimo etape vertinamos projektų idėjos, pateiktos pagal Procesų darbo grupės parengtą koncepcijos formą. Projektų koncepcijos vertinamos balais pagal gairėse pareiškėjams nustatytus specialiuosius prioritetinius projektų koncepcijų atrankos kriterijus.

212. Gairėse pareiškėjams turi būti nustatytas kiekvieno specialiojo prioritetinio projektų koncepcijų atrankos kriterijaus didžiausias balų skaičius. Projekto koncepcijai suteikiamas balas yra balus suteikusių vertintojų balų vidurkis.

213. Projektų koncepcijų vertinimą atlieka mažiausiai du vertintojai, pasirinkti pagal programos operatoriaus nustatytus reikalavimus.

214. Jeigu dviejų vertintojų projekto koncepcijai suteikti vertinimo balai skiriasi daugiau kaip 30 procentų, programos operatorius paskiria trečią nepriklausomą vertintoją. Tokiu atveju projekto koncepcijai suteikiamas balas yra artimiausius balus suteikusių vertintojų balų vidurkis.

215. Programos operatorius gairėse pareiškėjams gali nustatyti projekto koncepcijai privalomą surinkti mažiausią balų sumą. Projektų koncepcijos, kurios projektų koncepcijų vertinimo etape nesurenka nustatytos mažiausios balų sumos (jei tokia nuostata yra taikoma), nėra tinkamos finansuoti ir yra atmetamos.

216. Jeigu projektų koncepcijų vertinimo metu kyla neaiškumų dėl dviprasmiškos informacijos, programos operatorius gali kreiptis į pareiškėją, prašydamas per gairėse pareiškėjams nustatytą terminą pateikti paaiškinimus. Užklausa dėl paaiškinimų ir (ar) papildomos informacijos pareiškėjui neturi būti siunčiama, jei projekto koncepcijoje pateiktos informacijos vertintojams pakanka atitinkamam sprendimui priimti, t. y. vertintojai negali prašyti paaiškinimų ir (ar) papildomos informacijos, kurie nepaaiškina projekto koncepcijos atitikties vertinimo kriterijams, o tik sustiprina projekto atitiktį vertinimo kriterijams.

217. Pareiškėjui per programos operatoriaus nustatytą terminą nepateikus paaiškinimo ir (ar) papildomos informacijos, pakartotinai užklausa nesiunčiama ir vertinama turima, t. y. projekto koncepcijoje ir kartu su ja pateikta, informacija. Jei pareiškėjas nepateikia paaiškinimų ir (ar) papildomos informacijos ar pareiškėjo pateikti paaiškinimai ir (ar) papildoma informacija yra nepakankami ir nepagrindžia projekto koncepcijoje nurodytos informacijos, vertinimo metu skiriamas mažesnis atitinkamo vertinimo kriterijaus balų skaičius.

218. Atlikus projektų koncepcijų vertinimą, programos operatorius vertinimo ataskaitą pateikia projektų atrankos komitetui tvirtinti. Projektų atrankos komiteto patvirtintų projektų koncepcijų pareiškėjai informuojami apie projektų koncepcijų patvirtinimą ir privalo per programos operatoriaus gairėse pareiškėjams nustatytą terminą pateikti paraišką, kuri toliau vertinama projekto tinkamumo finansuoti, projekto naudos ir kokybės bei administracinės atitikties vertinimų etapuose.

219. Informacija apie atliktą projektų koncepcijų vertinimą skelbiama mechanizmų svetainėje, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir prašomą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą, projekto koncepcijai suteiktą balų skaičių.

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS**

### **SPRENDIMŲ DĖL PROJEKTŲ FINANSAVIMO PRIĖMIMAS, LIKUSIŲ MECHANIZMŲ LĖŠŲ IR BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ PANAUDOJIMAS**

#### **Sprendimų dėl projektų finansavimo priėmimas**

220. Programos operatorius bet kuriame projektų atrankos etape turi teisę priimti sprendimą atmesti paraišką, jei iki sprendimo dėl projekto finansavimo paaikškėja neištaisomos aplinkybės, kad projektas neatitinka Reglamentuose, Taisyklėse, gairėse pareiškėjams, siūlyme teikti paraišką nustatytų reikalavimų ir negali būti finansuojamas.

221. Jei pareiškėjas atsisako pasirašyti projekto įgyvendinimo sutartį arba jos nepasirašo per programos operatoriaus nustatytą terminą arba per nustatytą terminą neįvykdo iki projekto įgyvendinimo sutarties sudarymo numatytų įvykdyti sąlygų (neįvykdo išlygos ar nepateikia informacijos ir dokumentų, kuriais įrodomas išlygos įvykdymas), sprendimas dėl projekto finansavimo laikomas negaliojančiu (kai sprendimas buvo įformintas teisės akte, tai jį priėmęs subjektas turi tokį teisės aktą pripažinti netekusiu galios). Apie tai programos operatorius per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl projekto finansavimo netekimo galios dienos informuoja pareiškėją ir programos partnerį.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900*

222. Programos operatorius sprendimą dėl projekto finansavimo, sprendimą dėl paraiškos atmetimo, sprendimą dėl paraiškos įtraukimo į rezervinį sąrašą priima ir koordinavimo instituciją,

programos partnerį (-ius) ir pareiškėją informuoja per 3 darbo dienas nuo projekto administracinės atitikties vertinimo patikros lapo pasirašymo dienos.

223. Programos operatorius mechanizmų svetainėje skelbia informaciją apie priimtus sprendimus dėl projekto finansavimo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po sprendimo priėmimo dienos, nurodydamas pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir skirtą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą. Taip pat programos operatorius mechanizmų svetainėje skelbia informaciją apie atmestas paraiškas ir paraiškas, įtrauktas į rezervinį sąrašą.

224. Jeigu dėl nepakankamo tinkamų finansuoti projektų skaičiaus neišnaudojama konkrečiam kvietimui teikti paraiškas skirta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma, programos operatorius, suderinęs su bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu ir koordinavimo institucija, gali priimti šiuos sprendimus dėl likusių mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimo:

224.1. skelbti papildomą kvietimą teikti paraiškas pagal tą pačią programą;

224.2. perkelti likusias lėšas kitam tos pačios programos kvietimui;

224.3. siūlyti FMV apsvarstyti galimybę perskirstyti likusias lėšas kitai programai;

224.4. perskirstyti likusias lėšas kitoms tos pačios programos sutartyje numatytoms priemonėms, inicijuojant programos keitimą.

### **Likusių mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimas**

225. Jeigu neišnaudojama programai skirta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma ir nėra galimybės pagal tą programą paskelbti papildomo (-ų) kvietimo (-ų) teikti paraiškas (dėl pažeidimų susigrąžinamos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos ar pan.), programos operatorius kartu su bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu gali nuspręsti skirti papildomai mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų pagal tą programą įgyvendinamiems projektams, atrinktiems projektų konkurso būdu, ir, suderinęs su bendradarbiavimo komitetu arba programos komitetu ir koordinavimo institucija, nustatyti tokių lėšų skyrimo, laikantis skaidrumo, nešališkumo, viešumo ir vienodų sąlygų taikymo principų, sąlygas ir tvarką.

226. Jeigu koordinavimo institucija, bendradarbiavimo komitetas arba programos komitetas, programos operatorius, programos partneris (-iai) ar projekto vykdytojas inicijuoja tiesioginio finansavimo projektui skirtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydžio keitimą, kuriam neprieštarauja bendradarbiavimo komitetas arba programos komitetas, programos operatorius koordinavimo institucijai teikia pasiūlymą keisti programą Taisyklių nustatyta tvarka.

227. Skiriant papildomas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas pagal programą įgyvendinamam projektui Taisyklių nustatytais atvejais, išlaikomas atitinkamai programai taikomas mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų santykis.

228. Sprendimą dėl papildomų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų pagal programą įgyvendinamam projektui skyrimo Taisyklių nustatytais atvejais priima projektų atrankos komitetas. Sprendimas pagal programą įgyvendinamam projektui skirti papildomas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas per 3 darbo dienas po sprendimo priėmimo dienos skelbiamas mechanizmų svetainėje.

## **XVIII SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS**

### **PIRMASIS SKIRSNIS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO SUTARTIES SUDARYMAS**

229. Su pareiškėju, kurio projektą nuspręsta finansuoti iš mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų, programos operatorius sudaro dvišalę projekto įgyvendinimo sutartį.

230. Su pareiškėju sudarius projekto įgyvendinimo sutartį, pareiškėjas tampa projekto vykdytoju.

231. Tuo atveju, jeigu projektas įgyvendinamas kartu su partneriais, projekto vykdytojas atstovauja visiems partneriams projekto įgyvendinimo sutarties vykdymo ir projekto įgyvendinimo klausimais ir privalo užtikrinti, kad partneriai būtų tinkamai informuoti apie jų pareigas, susijusias su projekto įgyvendinimo sutarties vykdymu ir projekto įgyvendinimu, taip pat laikytusi visų su projekto įgyvendinimu susijusių įsipareigojimų, nustatytų projekto įgyvendinimo sutartyje, gairėse pareiškėjams ir Taisyklėse. Iki projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo projekto vykdytojas su partneriais sudaro partnerystės sutartį, kurioje nustato tarpusavio teises ir pareigas įgyvendinant projektą, išskyrus atvejus, kai gairėse pareiškėjams nustatyta kitaip.

232. Projekto įgyvendinimo sutartį sudaro bendrosios ir specialiosios sąlygos bei priedai. Bendrąsias sąlygas tvirtina programos operatorius.

Konkurso būdu atrenkamų projektų įgyvendinimo sutarties specialiosios sąlygos nustatomos gairėse pareiškėjams.

Tiesioginio finansavimo projektų įgyvendinimo sutarties specialiosios sąlygos nustatomos programos operatoriaus siūlyme pareiškėjui teikti paraišką.

Atsižvelgiant į paraiškų vertinimo metu ir prieš skiriant finansavimą projektams iškilusi poreikį nustatyti papildomus projektų įgyvendinimo reikalavimus, į projektų įgyvendinimo sutarčių specialiąsias sąlygas gali būti įtraukiamos papildomos specialiosios sąlygos.

233. Projekto įgyvendinimo sutartyje nurodoma skiriama mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma bei lyginamoji mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dalis. Skiriama mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma projekto įgyvendinimo sutartyje nurodoma kaip galima didžiausia mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma, kuri gali būti išmokėta projekto vykdytojui, jeigu jis įvykdo visus projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytus įsipareigojimus ir tinkamai atsiskaito už gautas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas. Projekto įgyvendinimo sutartyje taip pat turi būti nustatyta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų išmokėjimo tvarka, atsižvelgiant į projekto veiklos pobūdį ir jo įgyvendinimo planą.

234. Projekto įgyvendinimo sutartyje ir jos prieduose turi būti nurodomos visos mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų teikimo sąlygos: planuojami kiekybiniai rezultatai, nustatytų tinkamų finansuoti projekto išlaidų sąrašas, išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios ir pabaigos laikotarpiai, projekto įgyvendinimo grafikas, informavimo apie gautas mechanizmų lėšas ir viešinimo priemonių vykdymas, reikalavimai dėl projekto įgyvendinimo dokumentų pateikimo mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas valdančioms ir kontroliuojančioms institucijoms ir jų saugojimo, projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimo sąlygos ir tvarka, mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų mokėjimų sustabdymo ar lėšų grąžinimo tvarka, jei projekto vykdytojas pažeidžia mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų teikimo sąlygas, informacijos teikimo Taisyklių 427 punkte nurodytoms tikrinančioms institucijoms tvarka, projekto tęstinumo reikalavimai (kai taikoma) ir kitos nuostatos.

235. Jei paraiškos vertinimo metu pareiškėjui nustatoma išlyga, kurią jis turi įvykdyti iki projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo, programos operatorius iki projekto įgyvendinimo sutarties siuntimo pasirašyti pareiškėjui patikrina minėtos išlygos įvykdymą.

236. Jei pareiškėjas išlygos neįvykdo ar per programos operatoriaus nustatytą terminą nepateikia informacijos ir dokumentų, kuriais įrodomas išlygos įvykdymas, projekto įgyvendinimo sutarties rengimas sustabdomas.

237. Priėmęs sprendimą dėl projekto finansavimo, programos operatorius rengia ir suderina su pareiškėju projekto įgyvendinimo sutarties projektą. Pareiškėjas privalo pateikti pastabas dėl projekto įgyvendinimo sutarties projekto arba informuoti programos operatorių, kad pritaria projekto įgyvendinimo sutarties projektui, per 3 darbo dienas nuo jo gavimo dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

238. Programos operatoriaus įgalioto asmens pasirašyta projekto įgyvendinimo sutartis siunčiama pasirašyti pareiškėjui. Siųsdamas projekto įgyvendinimo sutartį pasirašyti programos operatorius nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto įgyvendinimo sutartį galiojimo terminą. Projekto

įgyvendinimo sutarties pasirašymo terminas turi būti ne ilgesnis nei 10 darbo dienų. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

239. Ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo paskutinės pagal atitinkamą kvietimą ar siūlymą teikti paraiškas finansuojamo projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos programos operatorius informaciją apie pasirašytas projektų įgyvendinimo sutartis paskelbia mechanizmų svetainėje, nurodymas projekto vykdytojo pavadinimą, projekto pavadinimą, projekto kodą, bendrą tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumą, projektui skirtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą, projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo datą, projekto įgyvendinimo terminą ir trumpą projekto aprašymą.

## **ANTRASIS SKIRSNIS**

### **PROJEKTO ĮGYVENDINIMO SUTARTIES KEITIMAS IR NUTRAUKIMAS**

240. Projekto vykdytojas privalo rašytiniu dokumentu informuoti programos operatorių apie visus įvykusius ar numatomus nukrypimus nuo projekto įgyvendinimo sutarties, dėl kurių keičiasi projekto apimtis, projekto išlaidos, projekto įgyvendinimo laikotarpis ar kitaip keičiasi projektas ar projekto įgyvendinimo sutartyje nustatyti projekto vykdytojo įsipareigojimai.

241. Programos operatorius arba projekto vykdytojas gali inicijuoti projekto įgyvendinimo sutarties keitimą. Programos partneris gali siūlyti programos operatoriumi inicijuoti projekto įgyvendinimo sutarties keitimą. Tokiu atveju jis išsiunčia programos operatoriumi siūlymą inicijuoti projekto įgyvendinimo sutarties keitimą ir nurodo keitimo priežastis. Gavęs programos partnerio siūlymą, programos operatorius per 10 darbo dienų priima sprendimą dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo inicijavimo.

242. Projekto įgyvendinimo sutarties keitimas gali būti inicijuojamas abiejų projekto įgyvendinimo sutarties šalių:

242.1. projekto vykdytojas teikia prašymą programos operatoriumi pakeisti projekto įgyvendinimo sutartį kartu su prašymo pagrindimo dokumentais;

242.2. programos operatorius išsiunčia pranešimą projekto vykdytojui apie inicijuojamą projekto įgyvendinimo sutarties keitimą, kuriame nurodomas keitimo pagrindimas.

243. Projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimai gali būti atliekami šiais būdais:

243.1. projekto įgyvendinimo sutarties šalims pasirašant papildomą susitarimą, jeigu projektui skiriamas papildomas finansavimas;

243.2. atliekant supaprastintą projekto įgyvendinimo sutarties keitimą – projekto įgyvendinimo sutarties šalims apsikeičiant raštais, kada keičiamos projekto įgyvendinimo sutarties sąlygos, išskyrus skiriamą papildomą finansavimą projektui (toliau – supaprastintas projekto įgyvendinimo sutarties keitimas);

243.3. programos operatoriumi vienašališkai keičiant projekto įgyvendinimo sutartį Taisyklių 255.1 papunktyje nurodytais atvejais.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

244. Gavęs projekto vykdytojo prašymą keisti projekto įgyvendinimo sutartį, programos operatorius įvertina, ar pateiktame prašyme pakanka informacijos, pakeitimo poreikį ir pagrindimą. Jei projekto vykdytojo prašymas dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo yra neišsamus, netikslus ar trūksta informacijos ir dokumentų, programos operatorius per 10 darbo dienų nuo prašymo keisti projekto įgyvendinimo sutartį gavimo dienos išsiunčia projekto vykdytojui pranešimą dėl prašymo patikslinimo. Papildomos informacijos ir dokumentų pateikimo programos operatoriumi terminas yra ne ilgesnis nei 5 darbo dienos nuo programos operatoriaus kreipimosi dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

245. Priimdamas sprendimą dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo, programos operatorius turi atsižvelgti į šias aplinkybes:

245.1. ar pakeitus projekto įgyvendinimo sutartį bus pasiekti projekto tikslai (turi būti atsižvelgiama į aplinkybes, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti teikdamas paraišką, taip pat įvertinama numatomo projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimo įtaka projektui taikytiems

projektų atrankos kriterijams);

245.2. jei projekto įgyvendinimo sutartis keičiama mažinant rodiklių reikšmes ar dar neįgyvendinus projekto veiklų, projekto įgyvendinimo sutartyje nustatyta rodiklio reikšmė mažinama dėl mažesnės projekto veiklos (-ų) apimtys (-čių) arba dėl veiksmų, kurių įtakos projekto vykdytojas negali sumažinti (tokiu atveju projekto įgyvendinimo sutartis gali būti keičiama; projekto įgyvendinimo sutartis nėra keičiama, jei dar neįgyvendinus projekto veiklų projekto įgyvendinimo sutartyje nustatyta rodiklio reikšmė mažinama dėl veiksmų, kurių įtaką projekto vykdytojas dar gali sumažinti, arba dar nėra galimybės nustatyti, kad įgyvendinus visas projekto veiklas ir (arba) rodiklio pasiekimo momentu nebus pasiekta projekto įgyvendinimo sutartyje nustatyta rodiklio reikšmė);

245.3. ar pakeitus projekto įgyvendinimo sutartį projektas galėtų duoti tiek pat arba daugiau socialinės ir (ar) ekonominės naudos, taip pat geriau prisidėtų prie EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų ir programos, iš kurios finansuojamas projektas, tikslų siekimo.

246. Kai projekto įgyvendinimo sutartis keičiama pasirašant papildomą susitarimą, programos operatorius rengia ir iš anksto suderina su projekto vykdytoju papildomo susitarimo projektą. Projekto vykdytojas per 3 darbo dienas nuo jo gavimo dienos (šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas) privalo informuoti programos operatorių, kad pritaria papildomo susitarimo projektui, arba pateikti dėl jo savo pastabas.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

247. Papildomas susitarimas pasirašomas raštu popieriuje arba kvalifikuotu elektroniniu parašu.

Suderinus papildomo susitarimo projektą, programos operatoriaus įgalioto asmens pasirašytas papildomas susitarimas siunčiamas pasirašyti projekto vykdytojui. Siųsdamas pasirašyti papildomą susitarimą, programos operatorius nurodo pasiūlymo pasirašyti papildomą susitarimą galiojimo terminą, kuris negali būti ilgesnis nei 3 darbo dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

Jeigu projekto vykdytojas per nurodytą terminą neatsiunčia pasirašyto papildomo susitarimo arba neinformuoja programos operatoriaus apie aplinkybes, dėl kurių negalėjo pasirašyti papildomo susitarimo, laikoma, kad jis nesutiko su pasiūlytu projekto įgyvendinimo sutarties keitimu.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

248. Atliekant supaprastintą projekto įgyvendinimo sutarties keitimą, projekto įgyvendinimo sutarties šalis, gavusi kitos šalies pasiūlymus, kaip keisti projekto įgyvendinimo sutartį, juos įvertina ir atsako kitai šaliai raštu, kuriame arba nurodo, kad pritaria pakeitimams, arba iš dalies pritaria pakeitimams (nurodo kuriems), arba nepritaria pakeitimams. Jeigu per nurodytą terminą kita šalis neatsiunčia atsakymo, laikoma, kad ji nesutiko su pasiūlymu keisti projekto įgyvendinimo sutartį. Supaprastintas projekto įgyvendinimo sutarties keitimas turi būti atliktas arba raštas dėl nepritarimo projekto įgyvendinimo sutarties keitimui turi būti išsiųstas:

248.1. per 15 darbo dienų nuo prašymo keisti projekto įgyvendinimo sutartį pateikimo dienos;

248.2. jeigu vadovaujantis Taisyklių 244 punktu prašymą keisti projekto įgyvendinimo sutartį reikia patikslinti, – per 10 darbo dienų nuo tinkamo projekto vykdytojo prašymo keisti projekto įgyvendinimo sutartį pateikimo dienos;

248.3. jeigu Taisyklių 250 punkte nurodytais atvejais reikalingas programos partnerio įvertinimas dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo, – per 3 darbo dienas nuo programos partnerio nuomonės dėl pateikto projekto įgyvendinimo sutarties keitimo pateikimo dienos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

249. Supaprastintas projekto įgyvendinimo sutarties keitimas įsigalioja rašto, kuriame nurodytas pritarimas ar dalinis pritarimas projekto įgyvendinimo sutarties keitimui, išsiuntimo dieną, jei kitaip nenurodyta pačiame rašte.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

250. Programos partnerio įvertinimas dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo reikalingas šiais atvejais (Mokslinių tyrimų programos ir Verslo plėtros, inovacijų ir MVI programos partneris keičiant projekto įgyvendinimo sutartį nedalyvauja), kai:

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

250.1. keičiama projekto finansavimo suma, išskyrus atvejus, kai projekto finansavimo suma mažinama atlikus pažeidimo tyrimą ar kai skiriant papildomą finansavimą priimamas bendradarbiavimo komiteto sprendimas;

250.2. daugiau nei 20 procentų mažinamos pradinėje projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytos projekto stebėsenos rodiklių reikšmės;

250.3. keičiasi projekto veiklos ir (ar) sprendimai, turintys esminę įtaką projekto apimčiai, tikslui ir uždaviniams;

250.4. projekto vykdytojo teisės ir pareigos perleidžiamos kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui.

251. Programos partnerio įvertinimo dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo tvarka ir programos operatoriaus veiksmai:

251.1. Programos operatorius per 7 darbo dienas nuo projekto vykdytojo prašymo dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo gavimo kreipiasi į programos partnerį elektroniniu paštu ir kreipimesi pagrindžia projekto įgyvendinimo sutarties keitimo poreikį (kai projekto įgyvendinimo sutarties keitimą inicijuoja pats programos operatorius) arba pateikia savo nuomonę dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo tikslingumo (kai projekto įgyvendinimo sutarties keitimą inicijuoja projekto vykdytojas). Programos partnerio nuomonės dėl pateikto projekto įgyvendinimo sutarties keitimo pateikimo terminas yra ne ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo programos operatoriaus kreipimosi dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

251.2. Programos partneris gali pritarti projekto įgyvendinimo sutarties keitimui, pritarti tik daliai keitimo (nurodo kuriai) arba keitimui nepritarti.

251.3. Jei programos partneris nepritaria siūlomam projekto įgyvendinimo sutarties keitimui, programos operatorius patikslina keičiamos projekto įgyvendinimo sutarties duomenis ir pakartotinai juos siunčia programos partneriui arba nutraukia projekto įgyvendinimo sutarties keitimo procesą.

251.4. Programos operatorius, gavęs programos partnerio pritarimą ar dalinį pritarimą projekto įgyvendinimo sutarties keitimui, atlieka projekto įgyvendinimo sutarties keitimo veiksmus.

252. Jeigu mažėja projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytos projekto stebėsenos rodiklių ir (arba) fizinės veiklos įgyvendinimo rodiklių reikšmės (toliau kartu – rodiklių reikšmės), programos operatorius turi įvertinti rodiklių reikšmių mažėjimo priežastis ir projektui skirtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų pagrįstumą, atsižvelgdamas į sumažėjusias rodiklių reikšmes, ir turi teisę vienašališkai keisti projekto įgyvendinimo sutartį, sumažinti projektui skirtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų dydį ir (ar) inicijuoti išmokėtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų ar jų dalies susigrąžinimą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

253. Projekto įgyvendinimo sutartis negali būti keičiama ir rodiklių reikšmės mažinamos, jeigu:

253.1. projekto vykdytojas dar gali sumažinti rodiklių reikšmių nepasiekimą lemiančių veiksnių įtaką ir (arba), kol neįgyvendintos visos projekto veiklos ir (arba) neatėjęs nustatytas rodiklių reikšmių pasiekimo momentas, nėra galimybės įsitikinti, kad įgyvendinus visas projekto veiklas ir (arba) atėjus rodiklių reikšmių pasiekimo momentui nebus pasiektos projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytos rodiklių reikšmės;

253.2. galutinio mokėjimo prašymo ir (arba) ataskaitos po projekto užbaigimo vertinimo metu nustatoma, kad projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytos rodiklių reikšmės nepasiekto, kai galutinai atsiskaitoma už rodiklių reikšmių pasiekimą, ir (arba) nustatomas pažeidimas vadovaujantis Taisyklių nustatyta tvarka.

254. Programos operatorius projekto vykdytojo prašymą dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo atmeta:

254.1. įvertinęs projekto vykdytojo pateiktą patikslintą informaciją dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo ir nustatęs, kad informacijos nepakanka ar ji netiksli ir (arba) projekto vykdytojas programos operatoriaus nustatytu terminu nepateikė papildomos ir (ar) patikslintos informacijos arba prašymas pakeisti projekto įgyvendinimo sutartį yra nepagrįstas, per 10 darbo dienų informuoja apie atmetimo motyvus;

254.2. gavęs programos partnerio nepritarimą projekto įgyvendinimo sutarties keitimui, per 5 darbo dienas informuoja projekto vykdytoją apie atmetimo motyvus.

255. Vienašalis projekto įgyvendinimo sutarties keitimas:

255.1. Programos operatorius turi teisę vienašališkai keisti projekto įgyvendinimo sutartį šiais atvejais:

255.1.1. projekto vykdytojui pažeidus projekto įgyvendinimo sutartį mažinama projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma;

255.1.2. keičiasi teisės aktai, dėl kurių reikia atlikti projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimus;

255.1.3. Taisyklių 252 punkte nurodytu atveju;

255.1.4. jeigu projekto įgyvendinimo sutartyje yra netikslumų ar klaidų;

255.1.5. projekto vykdytojas nepagrįstai nesutinka su programos operatoriaus ar programos partnerio inicijuotu projekto įgyvendinimo sutarties keitimu.

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

255.2. Priėmęs sprendimą vienašališkai pakeisti projekto įgyvendinimo sutartį, programos operatorius apie priimtą sprendimą raštu informuoja projekto vykdytoją. Projekto vykdytojui nesutikus su projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimu arba nevykdant pakeistos projekto įgyvendinimo sutarties sąlygų, projekto įgyvendinimo sutartis laikoma nutraukta.

256. Projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimas programos operatoriaus arba programos partnerio iniciatyva:

256.1. Projekto įgyvendinimo sutartį vienašališkai gali nutraukti programos operatorius savo arba programos partnerio iniciatyva, jeigu:

256.1.1. projekto vykdytojas netinkamai vykdo projekto įgyvendinimo sutarties sąlygas arba jų nevykdo;

256.1.2. yra įsiteisėjusi teismo nutartis dėl bankroto bylos projekto vykdytojui iškelimo (išskyrus atvejus, kai projekto vykdytojo teisės ir pareigos programos operatoriaus ir programos partnerio sutikimu perleidžiamos kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui).

256.2. Jeigu projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimą inicijuoja programos partneris pagal Taisyklių 256.1 papunktį, jis išsiunčia programos operatoriumi informacinį raštą apie inicijuojamą projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimą ir nurodo nutraukimo priežastis. Gavęs programos partnerio informacinį raštą dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo, sprendimą dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo per 10 darbo dienų priima programos operatorius.

256.3. Jeigu programos operatoriaus sprendimas dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo negali būti vienašalis ir projekto vykdytojas gali pateikti argumentus dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo netikslingumo, programos operatorius išsiunčia projekto vykdytojui pranešimą apie inicijuojamą projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimą, nurodo nutraukimo priežastis bei terminą, iki kurio projekto vykdytojas turi pateikti savo nuomonę dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo. Projekto vykdytojo nuomonės dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo pateikimo terminas yra 5 darbo dienos nuo programos operatoriaus kreipimosi dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas. Jei per nustatytą terminą projekto vykdytojas nepateikia nuomonės, programos operatorius priima sprendimą dėl

projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo, remdamasis turima informacija.

256.4. Kai projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo iniciatorius yra programos operatorius, programos operatorius privalo paklausti programos partnerio nuomonės dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo. Programos partnerio nuomonės dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo pateikimo terminas yra 10 darbo dienų nuo programos operatoriaus kreipimosi dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

256.5. Programos partneris gali pritarti projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimui arba jam nepritarti. Jei programos partneris nepritaria projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimui, programos operatorius nutraukia projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo procesą.

256.6. Jeigu paaiškėja aplinkybės, dėl kurių projekto įgyvendinimo sutartis neturi būti nutraukiama, projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo procesas nutraukiamas. Programos operatorius išsiunčia projekto vykdytojui pranešimą, kad projekto įgyvendinimo sutartis nebus nutraukiama, ir nurodo atsisakymo nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį priežastis. Jei projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimas buvo derinamas su programos partneriu, programos operatorius siunčia informacinį raštą programos partneriui su informacija, kad projekto įgyvendinimo sutartis nebus nutraukiama, ir nurodo atsisakymo nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį priežastis. Jei aplinkybių, dėl kurių projekto įgyvendinimo sutartis negali būti nutraukta, nėra, programos operatorius išsiunčia projekto vykdytojui informacinį raštą (papildomai – registruotoji korespondencijos siunta) apie sprendimą nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį ir projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo sąlygas. Priimdamas sprendimą nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį, programos operatorius inicijuoja išmokėtų projektui skirtų finansavimo lėšų grąžinimą (jei projekto vykdytojui buvo išmokėta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų).

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

256.7. Nutraukus projekto įgyvendinimo sutartį, programos operatorius per 5 darbo dienas išsiunčia programos partneriui informaciją apie sprendimą nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį ir projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo sąlygas.

257. Projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimas projekto vykdytojo iniciatyva:

257.1. Atsiradus aplinkybėms, dėl kurių reikia nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį, projekto vykdytojas teikia prašymą programos operatoriui dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo ir išdėsto nutraukimo poreikio aplinkybes.

257.2. Jei projekto vykdytojo prašymas dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo yra neišsamus, netikslus ar trūksta informacijos ir dokumentų, programos operatorius per 10 darbo dienų išsiunčia projekto vykdytojui pranešimą dėl prašymo patikslinimo. Papildomos informacijos ir dokumentų pateikimo programos operatoriui terminas yra ne ilgesnis nei 5 darbo dienos nuo programos operatoriaus kreipimosi dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

257.3. Programos operatorius privalo paklausti programos partnerio nuomonės dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo. Programos partnerio nuomonės dėl projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo pateikimo terminas yra 10 darbo dienų nuo programos operatoriaus kreipimosi dienos. Šalių susitarimu šis terminas gali būti pratęstas.

257.4. Programos operatorius atsisako nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį ir apie tokį sprendimą raštu informuoja projekto vykdytoją, jei:

257.4.1. įvertinęs projekto vykdytojo prašymą, gautą papildomą informaciją ir dokumentus, programos operatorius nustato, kad yra aplinkybių, dėl kurių projekto įgyvendinimo sutartis negali būti nutraukta;

257.4.2. projekto vykdytojas nepateikia Taisyklių 257.2 papunktyje nurodyto prašymo patikslinimo, papildomos informacijos ar dokumentų;

257.4.3. gautas programos partnerio nepritarimas projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimui.

257.5. Jei programos operatorius sutinka nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį, projekto vykdytojui siunčia informacinį raštą (papildomai – registruotoji korespondencijos siunta) apie sprendimą nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį ir projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo sąlygas. Priimdamas sprendimą nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį, programos operatorius

inicijuoja išmokėtų projektui skirtų finansavimo lėšų grąžinimą (jei projekto vykdytojai buvo išmokėta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų).

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

257.6. Nutraukęs projekto įgyvendinimo sutartį, programos operatorius per 5 darbo dienas išsiunčia programos partneriui informaciją apie sprendimą nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį ir projekto įgyvendinimo sutarties nutraukimo sąlygas.

258. Per 5 darbo dienas nuo projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimo ar nutraukimo dienos programos operatorius suveda pakeistos ar nutrauktos projekto įgyvendinimo sutarties duomenis, kurie turi būti skelbiami vadovaujantis Taisyklių 239 punktu, mechanizmų svetainėje.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

259. Projekto įgyvendinimo sutartis gali būti keičiama ir nutraukiama šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka nuo projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos iki visų projekto įgyvendinimo sutartį pasirašiusių šalių įsipareigojimų pagal projekto įgyvendinimo sutartį įvykdymo dienos, t. y. projekto įgyvendinimo laikotarpio, projekto tęstinumo laikotarpio ir dokumentų saugojimo laikotarpio.

### **TREČIASIS SKIRSNIS VIEŠINIMAS IR INFORMAVIMAS APIE PROJEKTĄ**

260. Kaip numatyta Reglamentų 3 prieduose, projekto vykdytojas ir partneriai, įgyvendindami projektą, privalo vykdyti projekto viešinimo planą, parengtą pagal Reglamentų 3 priedų 2.3 dalių reikalavimus, numatytus viešinimo ir informavimo apie projektą veiksmus, proporcingus projekto apimčiai:

260.1. suorganizuoti bent tris informacines veiklas apie projekto įgyvendinimo eigą, pasiekimus ir rezultatus, įskaitant projekto pradžios ir (arba) pabaigos informacinę veiklą. Jei projekto vertė yra mažesnė nei 500 000 eurų, pakanka suorganizuoti dvi informacines veiklas. Organizuojant projekto informacines veiklas, turi būti pateikta aiški ir matoma informacija apie valstybių donorių projektui suteiktas mechanizmų lėšas;

260.2. pristatyti ir nuolat atnaujinti informaciją apie projektą, jo įgyvendinimo eigą, pasiekimus ir rezultatus, bendradarbiavimą su subjektais iš valstybių donorių atskiroje projektui skirtoje interneto svetainėje arba projektui skirtuose puslapiuose esamoje projekto vykdytojo ir (ar) partnerio interneto svetainėje lietuvių kalba, taip pat paskelbti susijusias nuotraukas, kontaktinę informaciją, pateikti nuorodą į programą ir EEE ir (arba) Norvegijos finansinius mechanizmus. Jei projektui skirta mechanizmų lėšų suma yra 150 000 eurų arba didesnė ir (arba) projektas įgyvendinamas su partneriais iš valstybių donorių, informacija apie projektą turi būti pristatyta projektui skirtoje interneto svetainėje lietuvių ir anglų kalbomis;

260.3. pastatyti informacinį stendą kiekvienoje infrastruktūros ar statybos veiklos įgyvendinimo vietoje, jei tai veiklai įgyvendinti skirta bendra viešųjų lėšų (t. y. mechanizmų lėšų ir (arba) bendrojo finansavimo ir (arba) kitų viešųjų lėšų) suma viršija 50 000 eurų;

260.4. pakeisti informacinį stendą atminimo lenta iki projekto pabaigos, o jei atminimo lentos išlaidos numatytos projekto biudžete, – ne vėliau kaip iki projekto išlaidų tinkamumo finansuoti termino pabaigos;

260.5. užtikrinti, kad projekto dalyviai būtų informuoti apie projekto finansavimą iš atitinkamos programos ir valstybių donorių.

261. Projekto partneriai iš valstybių donorių turi pristatyti informaciją apie savo įsitraukimą į projektą ir projekto rezultatus atitinkamos valstybės donorės visuomenei savo interneto svetainėje.

262. Projekto vykdytojas ir projekto partneriai gali įgyvendinti ir kitus viešinimo ir informavimo apie projektą veiksmus, jei jie yra būtini projekto viešinimo tikslui pasiekti, yra proporcingi tam tikslui, užtikrina didesnę visuomenės informuotumą apie EEE ir (arba) Norvegijos finansinius mechanizmus.

263. Viešinimo ir informavimo apie projektą priemonės ir viešinimo medžiaga turi būti parengtos laikantis EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų viešinimo vadove, skelbiamame mechanizmų svetainėje, nustatytų reikalavimų.

264. Viešinimo ir informavimo apie projektą priemonėse ir viešinimo medžiagoje turi būti naudojamas EEE ir (arba) Norvegijos finansinių mechanizmų ženklas, kurio pavyzdžiai, techninės charakteristikos ir naudojimo reikalavimai nustatyti EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų viešinimo vadove.

## **XIX SKYRIUS PROJEKTŲ IŠLAIDOS**

### **PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS**

265. Visais atvejais tinkamos finansuoti projekto išlaidos turi būti faktiškai patirtos projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) ir atitikti šiuos kriterijus:

265.1. patirtos ir apmokėtos (išskyrus Taisyklių 268 punkte numatytą išimtį) projekto įgyvendinimo sutartyje numatytu išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpiu, bet ne vėliau kaip iki 2024 m. balandžio 30 d. Projekto išlaidų tinkamumo finansuoti pradžia negali būti ankstesnė nei sprendimo dėl projekto finansavimo priėmimo data, jei kitaip nenustatyta programos sutartyje, programos įgyvendinimo sutartyje ar projekto įgyvendinimo sutartyje. Tiesioginio finansavimo projekto išlaidų tinkamumo finansuoti pradžia negali būti ankstesnė nei data, kada koordinavimo institucija informuoja FMV apie teigiamą tiesioginio finansavimo projekto įvertinimą;

265.2. susijusios su projekto tikslu ir rezultatais, nurodytos projekto biudžete;

265.3. proporcingos ir būtinos projektui įgyvendinti;

265.4. patirtos išimtinai projekto tikslams ir rezultatams pasiekti, laikantis ekonomiško, našumo ir efektyvumo principų.

266. Išlaidos turi būti patirtos ir apmokėtos nepažeidžiant Reglamentų, ES ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių, kuriose patiriamos projekto išlaidos, išlaidų patyrimą ir apmokėjimą reglamentuojančių teisės aktų, visuotinai pripažintų apskaitos principų.

267. Netiesioginės išlaidos ir įrangos nusidėvėjimo sąnaudos laikomos patirtomis tada, kai jos yra įtraukiamos į projekto vykdytojo ir (ar) partnerio apskaitą.

268. Išlaidos, kurioms sąskaita buvo išrašyta paskutinį projekto išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpio mėnesį, yra laikomos tinkamomis finansuoti, jei projekto išlaidas pagrindžianti sąskaita apmokama per 30 dienų nuo išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos.

269. Išlaidos ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentai turi būti įtraukti į projekto vykdytojo ar partnerio apskaitą ir turi būti nustatomi, patikrinami ir patvirtinami atitinkamais apskaitos dokumentais, atitinkančiais buhalterinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, arba lygiavertės įrodomosios vertės dokumentais ir turi būti užtikrinamas šių dokumentų atsekamumas.

270. Projekto vykdytojas gali atidaryti atskirą sąskaitą kredito įstaigoje projekto lėšoms tvarkyti. Projekto vykdytojas kredito įstaigoje privalo turėti atskirą sąskaitą projektui skiriamoms finansavimo lėšoms tvarkyti tuo atveju, jeigu numatoma projektui išmokėti avansą.

### **ANTRASIS SKIRSNIS TINKAMOS FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDOS**

271. Tinkamos finansuoti projekto išlaidos gali būti tiesioginės ir netiesioginės išlaidos.

272. Tinkamos finansuoti tiesioginės projekto išlaidos yra tokios išlaidos, kurias projekto vykdytojas ir (arba) partneris pagal jų taikomus apskaitos principus ir vidaus darbo tvarką pripažįsta kaip išlaidas, tiesiogiai susijusias su projekto įgyvendinimu. Tinkamos finansuoti yra šios tiesioginės išlaidos, jeigu programos sutartyje arba gairėse pareiškėjams nenustatyta kitaip:

272.1. darbo užmokestis personalui, samdytam ar priskirtam išskirtinai projekto veikloms

vykdyti ir projektui administruoti: darbo užmokesčiai, socialinio draudimo mokesčiai, taip pat kitos pagal Lietuvos Respublikos arba valstybių donorių įstatymus su darbo užmokesčiu susijusiomis laikomos išlaidos, jeigu jos atitinka įprastą projekto vykdytojo ir partnerio darbo užmokesčio politiką. Valstybės institucijų darbuotojų darbo užmokesčio atitinkamos išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti tokia apimtimi, kiek jos yra susijusios su veikla, kurios atitinkama valstybės institucija nevykdytų, jeigu toks projektas nebūtų vykdomas;

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

272.2. projekto dalyvių, projekto veiklas vykdančių ir administruojančių darbuotojų kelionių ir komandiruočių išlaidos, įskaitant dienpinigius;

272.3. naujos arba naudotos įrangos arba įrenginių (toliau kartu – įranga) nusidėvėjimo išlaidos, su sąlyga, kad įranga yra nudėvima pagal projekto vykdytoju ar partneriui ir apskritai panašiai įrangai taikomus visuotinai pripažintus apskaitos principus. Jei programos operatorius nustato, kad įranga yra neatskiriama ir būtina projekto įgyvendinimo rezultatų dalis, visa ši įrangos įsigijimo kaina gali būti pripažįstama kaip tinkamos finansuoti išlaidos; tokiu atveju turi būti užtikrinta, kad projekto vykdytojas bent 5 metus po projekto pabaigos išlaikys įrangos nuosavybę ir naudos įrangą projekto tikslams, užtikrins įrangos draudimą bei tinkamą įrangos priežiūrą projekto įgyvendinimo metu ir bent 5 metus po projekto pabaigos, jei projekto įgyvendinimo sutartyje nenustatyta kitaip, o jei įrangą įsigyja partneris, projekto vykdytojas privalo užtikrinti, kad paminėtų nuostatų laikysis ir partneris. Programos operatorius gali atleisti projekto vykdytoją nuo šių įpareigojimų, jei tolesnis įrangos naudojimas projekto tikslais nėra ekonomiškai naudingas. Įranga laikomas kilnojamasis materialusis turtas, naudojamas tiesiogiai veiklai vykdyti, kurio įsigijimo vertė yra 1000 eurų ir daugiau (nepriklausomai nuo vertės, nuo kurios projekto vykdytojas ar partneris priskiria įsigytą turtą ilgalaikio turto kategorijai pagal savo apskaitos politiką), toks kaip kilnojami ar stacionarūs daiktai, darbui reikalingi įrankiai, mechanizmai, aparatūra ar prietaisų komplektai, kai tenkinamos šios sąlygos: naudojant pagal paskirtį turto naudingo tarnavimo laikas yra ilgesnis nei 1 metai, naudojamas turtas išlaiko savo pradinę formą ir išvaizdą; turtą sugadinus, jo dalis pametus ar joms susidėvėjus, turtą tikslingiau taisyti, nei keisti nauju; turtas nepraranda savo tapatumo (galimybės atlikti funkcijas) net ir sujungtas į kitą sudėtingesnę vienetą;

272.4. žemės ir nekilnojamojo turto pirkimo išlaidos, atsižvelgiant į Reglamentų 8.6 straipsniuose nustatytas sąlygas;

272.5. trumpalaikio vartojimo prekių ir reikmenų įsigijimo išlaidos, jeigu jos būtinos projektui įgyvendinti ir tikslams bei rodikliams pasiekti;

272.6. išlaidos, susijusios su kitomis projekto vykdytojo ar partnerio sudarytomis sutartimis ir būtinos projektui įgyvendinti, jeigu tokios sutartys yra sudarytos laikantis Lietuvos Respublikos arba valstybių donorių viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ir Taisyklių nuostatų;

*Papunkčio pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

272.7. kitos išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytais reikalavimais.

273. Supaprastintai apmokamos išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei galimybė jas apmokėti supaprastintai yra programos operatoriaus nustatyta ir numatyta iš anksto (iki projekto įgyvendinimo sutarties sudarymo), aiškiai nurodant supaprastintai apmokamų išlaidų taikymo sritį, dydžius ir taikymo sąlygas.

274. Tiesioginės išlaidos gali būti apmokamos supaprastintai, taikant:

274.1. fiksuotuosius įkainius. Fiksuotieji įkainiai nustatomi ir taikomi vadovaujantis fiksuotųjų įkainių nustatymo metodikomis, taikomomis ES panašioms projektams ir projektų vykdytojams, arba metodikomis, taikomomis panašioms projektams ir projektų vykdytojams, finansuojamiems iš kitų finansavimo šaltinių Lietuvoje, programos operatoriui įvertinus tokių metodikų tinkamumą ir pagrįstumą taikyti jas projektų išlaidoms apmokėti ir informavus apie tokių metodikų taikymą koordinavimo instituciją ir tvirtinančiąją instituciją;

274.2. fiksuotąsias sumas. Fiksuotosios sumos pagal programos operatoriaus patvirtintą

metodiką gali būti taikomos tik kelionių išlaidoms apmokėti.

275. Tinkamos finansuoti netiesioginės projekto išlaidos yra tokios išlaidos, kurios nėra skiriamos tiesiogiai projekto veikloms įgyvendinti, tačiau yra būtinos projektui įgyvendinti ir galima nustatyti jų ryšį su tiesioginėmis projekto išlaidomis. Į netiesiogines išlaidas negali būti įtrauktos jokios tiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos.

276. Netiesioginės išlaidos gali būti nustatytos naudojant vieną iš nurodytų būdų (jeigu programos sutartyje nėra nustatyta kitaip):

276.1. remiantis faktinėmis netiesioginėmis išlaidomis tų projektų vykdytojų ir partnerių, kurie netiesioginėms išlaidoms nustatyti taiko analitines apskaitos sistemas;

276.2. tais atvejais, kai projekto vykdytojai arba partneriai yra tarptautinės organizacijos arba jų institucijos ar agentūros, netiesioginės išlaidos pagal konkrečias programos sutarties nuostatas gali būti nustatytos pagal tokių organizacijų nustatytas taisykles;

276.3. netiesioginės išlaidos gali būti apmokamos supaprastintai, taikant fiksuotojo dydžio normą:

276.3.1. sudarančią iki 25 procentų visų tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus tiesiogines tinkamas finansuoti išlaidas, skirtas subrangai, ir trečiųjų šalių suteiktų išteklių, kurie nėra naudojami projekto vykdytojo ar partnerio patalpose, išlaidas; šio metodo taikymas turi būti pagrįstas programos operatoriaus atliktu sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimu arba turi būti taikomas metodas, naudojamas panašioms projektams ir projektų vykdytojams, finansuojamiems iš kitų finansinės paramos ar investicijų šaltinių Lietuvoje;

276.3.2. sudarančią iki 15 procentų visų tiesioginių tinkamų finansuoti darbo užmokesčio išlaidų; taikant šį metodą nereikalaujama, kad programos operatorius atliktų skaičiavimus norint nustatyti taikomą fiksuotojo dydžio normą;

276.3.3. sudarančią dalį visų tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų, pagrįstą esamais metodais ir atitinkamomis normomis, taikytiniais ES panašioms projektams ir projektų vykdytojams.

277. Netiesioginių išlaidų apskaičiavimo metodas ir didžiausia galima netiesioginių išlaidų suma nustatoma projekto įgyvendinimo sutartyje. Projekto partnerio netiesioginių išlaidų apskaičiavimo metodas nurodomas partnerystės sutartyje tarp projekto vykdytojo ir projekto partnerio.

278. Jeigu projekto vykdytojo ar projekto partnerio faktiškai patirtos išlaidos yra didesnės už apskaičiuotas taikant fiksuotojo dydžio normą, fiksuotuosius įkainius ar fiksuotąsias sumas, išlaidų skirtumas apmokamas iš projekto vykdytojo ar partnerio nuosavų lėšų.

279. Projekto vykdytojui ar projekto partneriui faktiškai nepanaudojus visų lėšų, gautų pagal fiksuotojo dydžio normą, fiksuotuosius įkainius ar fiksuotąsias sumas, lėšų likutį jis gali panaudoti kitoms projekto išlaidoms apmokėti, jei jos nėra apmokamos iš kitų projektui skirtų lėšų, kitoms projekto vykdytojo ar partnerio vykdomų projektų išlaidoms arba kitoms projekto vykdytojo ar partnerio reikmėms apmokėti, jei tokios išlaidos yra būtinos ir nėra apmokamos iš kitiems projektams skirtų lėšų arba iš kitų finansavimo šaltinių. Atlikdamas šiuos veiksmus projekto vykdytojas ar partneris privalo laikytis teisės aktų, reglamentuojančių jo buhalterinę apskaitą.

Koordinavimo institucijai, audito institucijai ar kitoms auditą atlikusioms institucijoms arba, kai vadovaujamosi Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektams taikomomis supaprastintai apmokamų išlaidų dydžių nustatymo metodikomis, Europos Sąjungos struktūrinių fondų vadovaujančiajai arba audito institucijai nustačius, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis ar kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos taikomi supaprastintai apmokamoms išlaidoms, patirtoms nuo supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio ir jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, apmokėti.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

## **TREČIASIS SKIRSNIS**

### **NETINKAMOS FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDOS**

280. Netinkamomis finansuoti projekto išlaidomis yra laikomos:

280.1. paskolos palūkanos, paskolos tvarkymo išlaidos ir delspinigiai;

280.2. atlyginimas už finansines operacijas ir kiti grynai finansiniai kaštai, išskyrus kaštus, susijusius su sąskaitomis, kurias kaip privalomas nustato Norvegijos užsienio reikalų ministerija ar EEE finansinio mechanizmo komitetas, koordinavimo institucija ar teisės aktai, taip pat finansinių paslaugų, nustatytų projekto įgyvendinimo sutartyje, kaštai;

280.3. atidėjiniai nuostoliams ar galimiems būsimiems įsipareigojimams padengti;

280.4. nuostoliai dėl valiutos keitimo;

280.5. susigražinamas pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM); PVM yra tinkamos finansuoti išlaidos, jei projekto vykdytojas ir (ar) partneris, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymu ir (ar) užsienio valstybės įstatymais, reglamentuojančiais PVM mokėjimą, susigražinimą ir atskaitymą, negali jo susigražinti arba atskaityti;

280.6. iš kitų šaltinių apmokėtos išlaidos;

280.7. baudos, finansinės baudos, bylinėjimosi išlaidos, išskyrus atvejus, kai bylinėjimasis yra neatskiriama ir būtina sąlyga projekto rezultatams pasiekti;

280.8. neįprastai didelės ar neapgalvotos išlaidos, pvz., neproporcingos projekto siekiamam tikslui.

281. Netinkamomis finansuoti projekto išlaidomis yra laikomos projekto vykdytojo ir (ar) partnerių patirtos išlaidos kompensaciniam atlyginimui pagal Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymą, kuris gali būti įtraukiamas į atskaitą ir susigražinamas.

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS PROJEKTO IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO BŪDAI**

282. Projekto vykdytojas ir (ar) partneris gali prie projekto įgyvendinimo prisidėti savo lėšomis ir privalo prisidėti savo lėšomis, jei tai numatyta gairėse pareiškėjams.

283. Mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas projekto vykdytojui perveda mokėjimo institucija.

284. Projekto išlaidos mechanizmų lėšomis ir bendrojo finansavimo lėšomis projekto vykdytojams, pateikus mokėjimo prašymus, gali būti apmokamos šiais būdais:

284.1. išlaidų kompensavimo būdu su avansu ar be avanso, kai projekto vykdytojas deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, taip pat išlaidas, apmokamas supaprastintai, t. y. taikant fiksuotuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba taikant fiksuotojo dydžio normą;

284.2. sąskaitų apmokėjimo būdu, kai projekto vykdytojas deklaruoja patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas. Tokiu atveju projekto vykdytojas ar partneris, gavęs lėšas, per 5 darbo dienas išmoka jas ir nuosavo įnašo dalį, jei nuosavas įnašas numatytas projekto įgyvendinimo sutartyje ir dar nebuvo pervestas, rangovui, paslaugų teikėjui ir (ar) prekių tiekėjui ir per DMS programos operatoriui pateikia pranešimą apie patirtų išlaidų apmokėjimą bei prideda išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus. Kol projekto vykdytojas ar partneris per DMS programos operatoriui nepateikia pranešimo apie patirtų išlaidų apmokėjimą, programos operatorius vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka netvirtina vėliau projekto vykdytojo teikiamo (-ų) mokėjimo prašymo (-ų) arba gali stabdyti jo (jų) tikrinimo terminą.

285. Išlaidų apmokėjimo būdas (-ai), kuris bus taikomas (-i) konkrečiam projektui, turi būti nustatytas (-i) projekto įgyvendinimo sutartyje.

286. Projekto vykdytojui viso projekto įgyvendinimo metu avansu gali būti išmokėta ne daugiau kaip 30 procentų projektui įgyvendinti skirtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumos, jei programos sutartyje nenustatyta kitaip. Avanso suma vėliau įskaitoma pripažinus tinkamomis finansuoti deklaruotas išlaidas Taisyklių nustatyta tvarka. Didžiausias galimas išmokėti projektui avanso dydis numatomas projekto įgyvendinimo sutartyje.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900*

## **PENKTASIS SKIRSNIS MOKĖJIMO PRAŠYMŲ TEIKIMAS, TIKRINIMAS IR TVIRTINIMAS**

287. Projekto vykdytojas programos operatoriui avanso, tarpinius ir galutinį mokėjimo prašymus teikia per DMS.

288. Mokėjimo prašymo formos pildomos DMS taisyklėse nustatyta tvarka.

289. Projekto vykdytojas teikia mokėjimo prašymus programos operatoriui tokiomis sąlygomis:

289.1. pirmąjį tarpinį mokėjimo prašymą projekto vykdytojas privalo pateikti per 15 darbo dienų nuo projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos, nepriklausomai, ar projekto vykdytojas patyrė išlaidų, ar ne;

289.2. avanso mokėjimo prašymus, jeigu avanso išmokėjimas numatytas projekto įgyvendinimo sutartyje, projekto vykdytojas gali teikti pateikęs pirmąjį tarpinį mokėjimo prašymą. Kartu su avanso mokėjimo prašymu projektų vykdytojai – privatūs juridiniai asmenys, privačių juridinių asmenų filialai ir atstovybės, fiziniai asmenys turi pateikti avanso draudimo dokumentą: finansų įstaigos ar draudimo įmonės garantiją ar laidavimo raštą arba laidavimo draudimo raštą dėl visos avanso sumos, viešieji juridiniai asmenys – avanso draudimo dokumentą dėl avanso sumos, kai ji didesnė kaip 50 000 eurų. Reikalavimas pateikti avanso draudimo dokumentą netaikomas biudžetinėms įstaigoms, taip pat viešosioms įstaigoms, kurių savininkė arba viena iš dalininkų yra valstybė, labdaros ir paramos fondams, kurių vienintelė dalininkė yra valstybė. Avanso draudimo dokumente nurodytas naudos gavėjas turi būti programos partneris, kai projektams mokėtinos lėšos yra planuojamos programos partnerio valstybės biudžeto lėšų sąmatose, arba programos operatorius, kai projektams mokėtinos lėšos yra planuojamos programos operatoriaus valstybės

biudžeto lėšų sąmatose. Avanso draudimo dokumente turi būti nurodyta avanso draudimo suma ir galiojimo terminas, kuris negali būti trumpesnis nei 30 darbo dienų po projekto įgyvendinimo sutartyje numatytos galutinio mokėjimo prašymo pateikimo datos;

289.3. tarpinius mokėjimo prašymus projekto vykdytojas privalo teikti ne rečiau kaip kas 3 mėnesius nuo ankstesnio tarpinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos, jei programos operatorius, atsižvelgdamas į projekto specifiką ir projekto vykdytojo pinigų srautų poreikį, projekto įgyvendinimo sutartyje arba mokėjimo prašymų teikimo grafike nenustato kitaip. Jei mokėjimo prašymas teikiamas dažniau nei vieną kartą per 3 mėnesius, jame deklaruojamų išlaidų suma negali būti mažesnė nei 3 000 eurų;

289.4. galutinį mokėjimo prašymą projekto vykdytojas turi pateikti programos operatoriui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos termino, jei projekto įgyvendinimo sutartyje nenustatyta kitaip, bet ne vėliau kaip iki 2024 m. gegužės 10 d.

290. Kartu su tarpiniais ir galutiniu mokėjimo prašymais projekto vykdytojas privalo pateikti ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas. Siekiant sumažinti administracinę naštą projektų vykdytojams, išlaidos gali būti deklaruojamos pagal programos operatoriaus patvirtintas išlaidų deklaravimo metodikas ir (arba) teikiant programos operatoriaus parengtų formų suvestines pažymas, apie išlaidų deklaravimo metodikų ir (arba) pažymų taikymą informavus koordinavimo instituciją ir tvirtinančiąją instituciją. Tokiais atvejais pirminiai išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo dokumentai gali būti neteikiami.

291. Kai išlaidos apmokamos supaprastintai, projekto vykdytojas programos operatoriui neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų, bet teikia šiuos išlaidų patvirtinimo dokumentus:

291.1. kai išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, – dokumentų, kuriais įrodomas projekto kiekybinio rezultato pasiekimas, kopijas;

291.2. kai išlaidos apmokamos taikant fiksuotąją sumą, – dokumentų, kuriais įrodomas projekto veiklos įgyvendinimas, kopijas;

291.3. kai išlaidos apmokamos taikant fiksuotojo dydžio normą, projekto vykdytojas neteikia jokių išlaidų patvirtinimo dokumentų.

292. Kai išlaidas patiria projektų partneriai iš valstybių donorų, kartu su tarpiniais ir galutiniu mokėjimo prašymais, kuriuose deklaruojamos projekto partnerio iš valstybės donorės išlaidos, gali būti pateikta:

292.1. Jei projekto partneris iš valstybės donorės yra valstybės institucija ar įstaiga, turinti kompetentingą pareigūną, kuris turi teisę atlikti atitinkamo subjekto auditą ir kurio nepriklausomumas rengiant finansines ataskaitas yra užtikrintas, toks projekto partneris su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos jo patirtos išlaidos, gali teikti minėto kompetentingo pareigūno pasirašytą išvadą dėl išlaidų tinkamumo finansuoti (pagal Procesų darbo grupės parengtą formą), kurioje patvirtinama, kad išvadoje dėl išlaidų tinkamumo finansuoti nurodytos išlaidos patirtos pagal Reglamentus, nacionalinius teisės aktus ir apskaitos praktiką projekto partnerio valstybėje.

292.2. Jei projekto partneris iš valstybės donorės nėra valstybės institucija ar įstaiga ir (arba) neturi kompetentingo pareigūno, kuris turi teisę atlikti atitinkamo subjekto auditą ir (arba) kurio nepriklausomumas rengiant finansines ataskaitas nėra užtikrintas, toks projekto partneris su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos jo patirtos išlaidos, gali teikti partnerio išlaidų deklaraciją (pagal Procesų darbo grupės parengtą formą), kurioje patvirtinama, kad išlaidų deklaracijoje nurodytos išlaidos patirtos pagal Reglamentus, nacionalinius teisės aktus ir apskaitos praktiką projekto partnerio valstybėje. Tokią projekto partnerio išlaidų deklaraciją papildomai turi pasirašyti projekto vykdytojo atstovas, patvirtindamas, kad projekto partneris įvykdė veiklas, suteikė paslaugas ir projekto vykdytoją tenkina rezultatas, o patirtos išlaidos atitinka projekto biudžetą. Jei bendros projekto partnerio iš valstybės donorės per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį patirtos išlaidos viršija 10 000 eurų (išskyrus išlaidas, kurios buvo apmokėtos supaprastintai, taikant fiksuotąjį įkainį, fiksuotąją sumą ir (ar) fiksuotojo dydžio normą), kartu su galutiniu mokėjimo prašymu dėl visų projekto partnerio patirtų išlaidų pateikiama nepriklausomo auditoriaus pasirašyta išvada dėl išlaidų tinkamumo finansuoti (pagal Procesų darbo grupės

parengtą formą). Partnerystės sutartyje tarp projekto vykdytojo ir projekto partnerio iš valstybės donorės turi būti susitarta, kuri sutarties šalis yra projekto partnerio iš valstybės donorės išlaidų audito paslaugų pirkėja ir mokėtoja, užtikrinant, kad auditą atliekantis paslaugos teikėjas bus kompetentingas atlikti tokių išlaidų auditą ir patvirtinti, kad projekto partnerio patirtos išlaidos atitinka Reglamentų, projekto partnerio iš valstybės donorės valstybėje taikomų teisės aktų reikalavimus bei apskaitos principus.

292.3. Kai teikiama projekto partnerio iš valstybės donorės išlaidų deklaracija arba išvada dėl išlaidų tinkamumo finansuoti, išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai yra neteikiami, bet, jei reikia, teikiami dokumentai, kuriais pagrindžiamas projekto rodiklio rezultato pasiekimas ar veiklos įgyvendinimo įrodymas.

293. Išlaidų deklaracijoje ir (ar) išvadoje dėl išlaidų tinkamumo finansuoti projekto partnerio iš valstybės donorės patirtų išlaidų suma turi būti nurodyta eurai. Jei išlaidos patirtos užsienio valiuta, jos perskaičiuojamos eurai pagal Europos Centrinio Banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį išlaidų deklaracijos ir (ar) išvados dėl išlaidų tinkamumo finansuoti rengimo dieną.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900*

294. Projekto partneriai iš valstybių donorių gautus išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentus privalo saugoti nepažeisdami valstybės donorės galiojančių teisės aktų nuostatų, tačiau ne trumpiau, nei nurodyta projekto įgyvendinimo sutartyje.

295. Taisyklių 292–294 punktuose nurodytos nuostatos gali būti taikomos ir projekto dalyvio iš valstybės donorės patirtoms išlaidoms deklaruoti.

296. Kai išlaidas patiria Reglamentų 7.2 straipsnių 2 dalyse nurodyti projektų partneriai ne iš Lietuvos ar valstybių donorių, kartu su mokėjimo prašymais, kuriuose deklaruojamos tokio projekto partnerio išlaidos, turi būti pateikta nepriklausomo auditoriaus pasirašyta išvada dėl išlaidų tinkamumo finansuoti (pagal Procesų darbo grupės parengtą formą). Partnerystės sutartyje tarp projekto vykdytojo ir projekto partnerio turi būti susitarta, kuri sutarties šalis yra projekto partnerio išlaidų audito paslaugų pirkėja ir mokėtoja, užtikrinant, kad auditą atliekantis paslaugos teikėjas bus kompetentingas atlikti tokių išlaidų auditą ir patvirtinti, kad projekto partnerio patirtos išlaidos atitinka Reglamentų, projekto partnerio valstybėje taikomų teisės aktų reikalavimus bei apskaitos principus.

297. Programos operatorius, vadovaudamasis NORIS taisyklėse ir vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka, patikrina ir patvirtina:

297.1. pirmąjį tarpinį mokėjimo prašymą ar avanso mokėjimo prašymą – per 5 darbo dienas nuo mokėjimo prašymo gavimo dienos,

297.2. kitus tarpinius ar galutinį mokėjimo prašymus – per 20 darbo dienų nuo tarpinių ar galutinio mokėjimo prašymų gavimo dienos.

298. Mokėjimo prašymo tikrinimo terminas gali būti stabdomas, jeigu dėl pagrįstų priežasčių mokėjimo prašymo tikrinimo sustabdymas būtų efektyvesnis ir ekonomiškesnis nei dalies mokėjimo prašymo išlaidų tvirtinimas arba jeigu dalies išlaidų, deklaruotų mokėjimo prašyme, tvirtinimas negalimas (pateiktas galutinis mokėjimo prašymas, galima finansinė pataisa yra didesnė nei likusi mokėti projektui mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma ir kt.), kai:

298.1. registruojama pažyma apie įtariamą pažeidimą ir priimamas sprendimas dėl mokėjimo prašymo tikrinimo stabdymo, iki bus priimtas sprendimas dėl pažeidimo;

298.2. patikros projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje metu užfiksuojama neatitikimų ir priimamas sprendimas dėl mokėjimo prašymo tikrinimo stabdymo, iki bus ištaisyti neatitikimai;

298.3. inicijuotas projekto įgyvendinimo sutarties keitimas, kuris turi tiesioginę įtaką mokėjimo prašyme deklaruotoms išlaidoms, iki bus pasirašytas susitarimas dėl projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimo;

298.4. nepateikti atliktų mokėjimų rangovams, paslaugų teikėjams ir (ar) prekių tiekėjams patvirtinimo dokumentai, kai išlaidos ankstesniame mokėjimo prašyme buvo deklaruotos sąskaitų apmokėjimo būdu, iki bus pateikti trūkstami dokumentai;

298.5. yra kitų pagrįstų atvejų.

299. Jei projekto vykdytoji išmokamas avansas, projekto vykdytojas privalo deklaruoti patirtas išlaidas, pateikdamas programos operatoriui mokėjimo prašymą ne vėliau kaip per 90 dienų nuo avanso gavimo dienos. Jeigu per 90 dienų nuo avanso gavimo dienos projekto vykdytojas nepatiria išlaidų ir nepateikia mokėjimo prašymo, praėjus 90 dienų nuo avanso gavimo dienos, programos operatoriui pareikalavus, projekto vykdytojas privalo per 5 darbo dienas grąžinti gautą avansą.

300. Projekto vykdytoji sumokėtas avansas pradedamas įskaityti, kai projekto vykdytoji išmokėta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma sudaro ne daugiau kaip 90 proc. skirtos mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumos, t. y. avansas turi būti įskaitytas prieš pasiekiant šią ribą. Į išmokėtą mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą įskaičiuojami sumokėtas avansas, tarpiniai ir galutinis mokėjimai. Programos operatoriui pritarus, avansas gali būti įskaitomas kitokia tvarka. Tokiais atvejais projekto vykdytojas turi pagrįsti kitokios avanso įskaitymo tvarkos poreikį.

## **ŠEŠTASIS SKIRSNIS PROJEKTO IŠLAIDŲ APMOKĖJIMAS**

301. Programos operatorius per vieną darbo dieną nuo avanso, tarpinio ar galutinio mokėjimo prašymo patvirtinimo dienos NORIS parengia paraiškos asignavimų valdytoji duomenis, juos patvirtina ir perduoda į VBAMS. Paraiškos asignavimų valdytoji duomenis per NORIS tvirtina programos operatoriaus vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

302. Kai programos projektams mokėtinos lėšos planuojamos programos operatoriaus valstybės biudžeto lėšų sąmatose, programos operatorius pagal patvirtintus paraiškos asignavimų valdytoji duomenis Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklėse nustatyta tvarka VBAMS parengia mokėjimo paraišką, ją patvirtina ir pateikia Finansų ministerijos Valstybės išdo departamentui (toliau – Valstybės išdo departamentas) (išskyrus atvejus, kai mokėjimo paraiškas rengia Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras).

303. Kai programos projektams mokėtinos lėšos planuojamos programos partnerio valstybės biudžeto lėšų sąmatose, programos partneris pagal patvirtintus paraiškos asignavimų valdytoji duomenis Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklėse nustatyta tvarka VBAMS parengia mokėjimo paraišką, ją patvirtina ir pateikia Valstybės išdo departamentui (išskyrus atvejus, kai mokėjimo paraiškas rengia Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras).

304. Tais atvejais, kai projekto finansavimo lėšos negali būti išmokėtos projekto vykdytoji dėl to, kad valstybės biudžeto lėšų sąmatose numatytos asignavimų sumos yra nepakankamos, programos operatorius, kai programos projektams mokėtinos lėšos planuojamos programos operatoriaus valstybės biudžeto lėšų sąmatose, ar programos partneris, kai programos projektams mokėtinos lėšos planuojamos programos partnerio valstybės biudžeto lėšų sąmatose, turi atlikti reikalingus valstybės biudžeto lėšų sąmatų pakeitimus.

305. Tais atvejais, kai projekto finansavimo lėšos negali būti išmokėtos projekto vykdytoji dėl neteisingai nurodytų paraiškos asignavimų valdytoji duomenų, programos operatorius, gavęs informaciją apie atmetas VBAMS mokėjimo paraiškas, ne vėliau kaip per tris darbo dienas turi patikslinti paraiškos asignavimų valdytoji duomenis, juos patvirtinti ir perduoti į VBAMS Taisyklių nustatyta tvarka.

306. Valstybės išdo departamentas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas projekto vykdytojams perveda vadovaudamasis Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklėmis.

## **SEPTINTASIS SKIRSNIS PROJEKTO IŠLAIDŲ PRIPAŽINIMAS TINKAMOMIS DEKLARUOTI FMV**

307. Kai projekto vykdytoji išmokamas avansas, išmokėta avanso suma pripažįstama deklaruotina FMV pagal visus programos finansavimo šaltinius tą dieną, kai mokėjimo institucija

perveda mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas projekto vykdytojui pagal mokėjimo paraiškas Valstybės išdo departamentui.

308. Kai taikomas išlaidų kompensavimo būdas, tinkamos finansuoti išlaidos pripažįstamos deklaruotinomis FMV pagal visus programos finansavimo šaltinius tą dieną, kai mokėjimo institucija perveda mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas projekto vykdytojui pagal mokėjimo paraiškas Valstybės išdo departamentui.

309. Kai taikomas sąskaitų apmokėjimo būdas, tinkamos finansuoti išlaidos pripažįstamos deklaruotinomis FMV tą dieną, kai projekto vykdytojas ar partneris perveda mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas, nuosavas lėšas projektui įgyvendinti rangovui, paslaugų teikėjui ir (ar) prekių tiekėjui ir pateikia programos operatoriui pervedimo įrodymo dokumentus. Jeigu projekto vykdytojas arba partneris mokėjimo prašyme nurodytas tinkamas finansuoti išlaidas rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui apmoka ne vienu mokėjimu, tai minėtos tinkamos finansuoti išlaidos pripažįstamos deklaruotinomis FMV vėliausiai atlikto mokėjimo dieną.

310. Jeigu pagal tuos pačius į VBAMS perduotus paraiškos asignavimų valdytojui duomenis mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos pervedamos ne tą pačią dieną, taikoma vėliausio pervedimo data.

311. Deklaruotinių FMV tinkamų finansuoti išlaidų dydis yra lygus projekto vykdytojui išmokėtų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumai pagal atitinkamame mokėjimo prašyme pateiktus paraiškos asignavimų valdytojui duomenis, išskyrus atvejus, kai pagal paraiškos asignavimų valdytojui duomenis mokėtina mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma yra sumažinta mechanizmų ir bendrojo finansavimo grąžintinių lėšų suma. Tais atvejais, kai pagal paraiškos asignavimų valdytojui duomenis mokėtina mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma yra sumažinta mechanizmų ir bendrojo finansavimo grąžintinių lėšų suma, deklaruotinių FMV tinkamų finansuoti išlaidų dydis yra lygus projekto vykdytojui išmokėtų ir pagal paraiškos asignavimų valdytojui duomenis įskaitytų grąžintinių mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų sumai.

312. Jeigu projekto vykdytojui avansu ir pagal mokėjimo prašymus išmokėta mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų suma yra didesnė, nei turėjo būti išmokėta pagal patvirtintus tinkamų finansuoti išlaidų pagrindimo dokumentus, projekto vykdytojas turi grąžinti perviršį Taisyklių XXII skyriuje „Projektų grąžintinių ir grąžintų lėšų administravimas“ nustatyta tvarka.

313. Tinkamas finansuoti išlaidas, pripažintas deklaruotinomis FMV, programos operatorius įtraukia į atitinkamo laikotarpio programos tarpines finansines ataskaitas.

## **XX SKYRIUS**

### **PATIKRA PROJEKTO ĮGYVENDINIMO IR (AR) ADMINISTRAVIMO VIETOJE**

314. Programos operatorius privalo atlikti kiekvieno projekto patikrą projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje (toliau – patikra vietoje) bent kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį, išskyrus šiuos atvejus (tik šiais atvejais, neatlikus patikros vietoje, projekto vykdytojui gali būti išmokėtos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos pagal galutinį mokėjimo prašymą):

314.1. jeigu galima įsitikinti visų projekto veiklų ar jų rezultatų faktiniu įvykdymu (parengta dokumentacija, straipsnis, laida, interneto puslapis ir panašiai, atitinkamai jie patys, jų įrašai, nuorodos ir panašiai pateikiami programos operatoriui) nevykstant į vietą;

314.2. įvertinus projektų riziką (atsižvelgiant į projektų vertę, ankstesnių tikrinimų rezultatus ir kitus programos operatoriaus nustatytus kriterijus), patikros vietoje atliekamos atrankiniu būdu programos operatoriaus vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente numatytais atvejais. Atranka gali būti taikoma projektams, t. y. patikros vietoje atliekamos dalies konkrečios programos projektų, ir konkretaus projekto apimčiai.

315. Programos operatorius patikras vietoje atlieka vadovaudamasis Taisyklėmis ir vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka.

316. Patikrų planavimas vyksta NORIS arba programos operatoriaus vidaus darbo tvarką reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytu būdu.

317. Programos operatorius vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatytu būdu informuoja projekto vykdytoją apie patikrą vietoje likus ne mažiau kaip 3 darbo dienoms iki patikros vietoje atlikimo dienos. Jeigu išankstinis projekto vykdytojo informavimas apie planuojamą patikrą vietoje gali turėti neigiamą įtaką patikros vietoje rezultatams, programos operatorius patikrą vietoje gali atlikti prieš tai iš anksto neinformavęs projekto vykdytojo.

318. Kai apie projekto patikrą vietoje programos operatorius informuoja projekto vykdytoją iš anksto, projekto vykdytojas turi užtikrinti projekto vykdytojo vadovo ar jo įgalioto asmens (kai projekto vykdytojas yra fizinis asmuo, – savo arba įgalioto asmens) ir kitų už projekto įgyvendinimą atsakingų asmenų dalyvavimą patikroje vietoje. Jei neįmanoma sudaryti sąlygų atlikti patikrą vietoje programos operatoriaus nurodytu metu ir (ar) joje negali dalyvauti pranešime dėl patikros vietoje įvardyti asmenys, projekto vykdytojas turi nedelsdamas per DMS arba kitomis priemonėmis informuoti programos operatorių, nurodydamas to priežastis.

319. Projekto patikrą vietoje atlieka ne mažiau kaip 2 programos operatoriaus darbuotojai. Programos operatoriaus vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatytais atvejais projekto patikrą vietoje gali atlikti ir vienas darbuotojas.

320. Patikros vietoje metu, atsižvelgiant į projekto pobūdį ir programos operatoriaus nustatytą projekto patikros vietoje tikslą ir apimtį, turi būti tikrinama, ar:

320.1. atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, už kuriuos projekto vykdytojas atsiskaitė programos operatoriumi;

320.2. įsigytos prekės, suteiktos paslaugos ar atlikti darbai naudojami projekto įgyvendinimo sutartyje numatytais tikslais (įsigytos prekės pristatytos į projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą vietą ir naudojamos pagal projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą paskirtį) ir nėra pažeistos kitos projekto įgyvendinimo sutarties ir (ar) pirkimo sutarties nuostatos;

320.3. nepasikeitė duomenys, turintys įtakos finansavimo poreikio nustatymui;

320.4. nėra padaryta Reglamentų, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimų, projekto vykdytojui įgyvendinant projektą;

320.5. projekto vykdytojas ir partneris (jei partneris yra) įgyvendina projekto viešinimo ir informavimo priemones;

320.6. projekto vykdytojas ir partneris (jei partneris yra) projekto apskaitą tvarko atskirai nuo savo buhalterinės apskaitos;

320.7. projekto vykdytojas ir partneris (jei partneris yra) laikosi kitų projekto įgyvendinimo sutarties sąlygų.

321. Kitus patikros vietoje elementus programos operatorius nustato papildydamas patikros vietoje lapą (patikros vietoje lapo forma tvirtinama karu su programos operatoriaus vidaus darbo tvarką reglamentuojančiais dokumentais) ir atsižvelgdamas į atitinkamo projekto ir pagal jį vykdomos veiklos pobūdį.

322. Programos operatorius gali tikrinti projekto vykdytojo ir jo partnerio ūkinę veiklą tik tiek, kiek ji yra susijusi su tikrinamo projekto įgyvendinimu. Programos operatorius turi teisę susipažinti ir su projekto vykdytojo, jo partnerio iš kitų finansavimo šaltinių įgyvendinamais projektais ir juos įgyvendinant sukurtais rezultatais, kitais projekto vykdytojo ir partnerio dokumentais, kiek tai būtina dvigubo tos pačios veiklos tų pačių išlaidų finansavimo prevencijai ir projekto vykdytojo pateiktuose mokėjimo prašymuose deklaruotų išlaidų tinkamumui finansuoti užtikrinti.

323. Atlikę patikrą vietoje, programos operatoriaus darbuotojai NORIS pildo patikros vietoje lapą, kuriame fiksuojamos patikros vietoje metu nustatytos faktinės aplinkybės ir išvados.

324. Programos operatorius, atlikęs patikrą vietoje, per DMS supažindina projekto vykdytoją su patikros vietoje lapu.

325. Patikros vietoje metu nustatęs neatitikimų, kurie nepažeidžia projekto įgyvendinimo sutarties ir (ar) teisės aktų ir gali būti ištaisyti projekto vykdytojo, programos operatorius nustato reikalavimus ir terminą šiems reikalavimams įvykdyti. Programos operatorius turi užtikrinti šių reikalavimų įvykdymo priežiūrą.

326. Įtaręs pažeidimą patikros vietoje metu programos operatorius atlieka įtariamo pažeidimo tyrimą Taisyklių XXII skyriuje „Pažeidimų administravimas“ nustatyta tvarka.



## **XXI SKYRIUS PAŽEIDIMŲ ADMINISTRAVIMAS**

### **PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS**

327. Pažeidimus gali įtarti išorės audito paslaugos teikėjas, vertindamas jam pateiktose išlaidų deklaracijose deklaruojamų išlaidų tinkamumą finansuoti, kiekvienas institucijos, atsakingos už EEE ir (arba) Norvegijos finansinių mechanizmų ir (arba) programų valdymą ir kontrolę, darbuotojas, vykdydamas programų ir (arba) projektų įgyvendinimo sutarčių priežiūrą, kontrolę arba auditą, gavęs informaciją iš trečiųjų šalių ar ją pastebėjęs visuomenės informavimo priemonėse ir kitais atvejais.

328. Institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, įtarusios pažeidimą ir (ar) gavusios informacijos apie įtariamus pažeidimus iš trečiųjų šalių, šią informaciją persiunčia programos operatoriui, o kai įtariamieji pažeidimai dėl programos valdymo išlaidų, – pažeidimų kontrolės institucijai.

329. Programos operatorius ir pažeidimų kontrolės institucija pažeidimams administruoti turi paskirti pažeidimų kontrolierių (-ius). Programos operatoriaus pažeidimų kontrolieriumi negali būti skiriamas institucijos vidaus audito padalinio darbuotojas.

330. Pažeidimų kontrolierius:

330.1. vertina iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, kitų institucijų, išorės audito paslaugos teikėjo, asmenų, žiniasklaidos ir kitų šaltinių gautą informaciją apie įtariamą pažeidimą;

330.2. tiria įtariamus pažeidimus ir teikia kitiems pažeidimą tiriančios institucijos darbuotojams metodinę pagalbą tiriant įtariamus pažeidimus;

330.3. rengia informaciją apie įtariamų pažeidimų tyrimą, pažeidimų nustatymą ir ištaisymą ir organizuoja jos pateikimą projekto vykdytojui ir susijusioms institucijoms Taisyklėse nustatyta tvarka;

330.4. užtikrina, kad su įtariamų pažeidimų tyrimu, nustatymu ir ištaisymu susiję dokumentai būtų tinkamai saugomi;

330.5. įtraukia duomenis apie įtariamus ir nustatytus pažeidimus į NORIS;

330.6. vykdo pažeidimų prevenciją;

330.7. vykdo kitas institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens pavestas funkcijas, susijusias su pažeidimų nustatymu, tyrimu, ištaisymu ir prevencija.

331. Dalis pažeidimų kontrolieriaus funkcijų, vadovaujantis institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens pavedimu ar įsakymu tvirtinamu dokumentu, gali būti priskiriama ir kitiems institucijos darbuotojams.

### **ANTRASIS SKIRSNIS PAŽEIDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU PROGRAMOS VALDYMO LĖŠOMIS, ADMINISTRAVIMAS**

#### **Bendrosios nuostatos**

332. Pažeidimo tyrimą dėl programos operatoriaus ir programos partnerio programos valdymo lėšų, deklaruotų išorės audito paslaugos teikėjui pateiktose išlaidų deklaracijose, atlieka išorės audito paslaugos teikėjas, išskyrus, jei įtariamasis pažeidimas turi pažeidimo, nurodyto Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c punktuose, požymių.

333. Pažeidimų kontrolės institucija tiria ir priima sprendimus dėl šių su programos operatoriaus ir programos partnerio programos valdymo lėšomis susijusių pažeidimų:

333.1. išorės audito paslaugos teikėjo įtartus pažeidimus dėl programos operatoriaus ir programos partnerio programos valdymo lėšų, deklaruotų išorės audito paslaugos teikėjui pateiktose išlaidų deklaracijose, jei įtariamasis pažeidimas turi pažeidimo, nurodyto Reglamentų 12.5 straipsnių

1 dalių a, b, c punktuose, požymių;

333.2. galimus programos operatoriaus, programos partnerio pažeidimus pagal iš institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, iš trečiųjų asmenų gautą informaciją;

333.3. pačios pažeidimų kontrolės institucijos įtartus pažeidimus pagal informaciją, gautą vykdant savo funkcijas, ar pagal visuomenės informavimo priemonėse pateiktą informaciją.

### **Išorės audito paslaugos teikėjo veiksmai, administruojant programos valdymo lėšų pažeidimus nustačius neatitikimus**

334. Išorės audito paslaugos teikėjas, vertindamas jam pateiktose išlaidų deklaracijose deklaruojamų išlaidų tinkamumą finansuoti, pastebėjęs neatitikimų, viešojo pirkimo–pardavimo sutartyje su institucija, atsakinga už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, nustatyta tvarka vertina, ar neatitikimai turi pažeidimo, nurodyto Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c punktuose, požymių. Išorės audito paslaugos teikėjas, pastebėjęs neatitikimų, per 2 darbo dienas parengia pagal Procesų darbo grupės parengtą formą pažymą apie įtariamą pažeidimą ir:

334.1. nustatęs, kad įtariamasis pažeidimas neturi Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c punktuose nurodytų požymių, atlieka šiuos veiksmus:

334.1.1. per 2 darbo dienas elektroniniu paštu nusiunčia institucijai, dėl kurios pradėtas įtariamo pažeidimo tyrimas, informaciją ir paprašo pateikti paaiškinimus, pastebėjimus ar papildomą informaciją. Institucija, dėl kurios pradėtas įtariamo pažeidimo tyrimas, apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą gali būti neinformuojama, kai informavimas galėtų turėti neigiamą įtaką pažeidimo tyrimui;

334.1.2. per 20 darbo dienų nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo atlieka įtariamo pažeidimo tyrimą ir parengia siūlymą dėl (ne)nustatyto pažeidimo (pagal Procesų darbo grupės parengtą formą parengia sprendimą dėl pažeidimo) ir jį kartu su lydraščiu elektroniniu paštu nusiunčia pažeidimų kontrolės institucijai. Siūlymas taip pat pateikiamas ir programos operatoriui. Kai dėl objektyvių priežasčių per 20 darbo dienų terminą pažeidimo tyrimas negali būti baigtas, išorės audito paslaugos teikėjo sprendimu pažeidimo tyrimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų. Jei išorės audito paslaugos teikėjas per išlaidų deklaracijai nagrinėti nustatytą terminą parengia siūlymą dėl (ne)nustatyto pažeidimo, siūlymas Taisyklių 55 punkte nustatyta tvarka atitinkamai programos operatoriui arba programos partneriui pateikiamas kartu su audito išvada;

334.2. nustatęs, kad įtariamasis pažeidimas turi Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c punktuose nurodytus požymius, nedelsdamas (ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą parengimo dienos) elektroniniu paštu apie parengtą pažymą apie įtariamą pažeidimą informuoja pažeidimų kontrolės instituciją, pateikdamas informuojantį raštą, pažymą apie įtariamą pažeidimą, visą susijusią informaciją ir (ar) dokumentų kopijas.

### **Pažeidimų kontrolės institucijos veiksmai administruojant programos valdymo lėšų pažeidimus**

335. Pažeidimų kontrolės institucija, gavusi išorės audito paslaugos teikėjo siūlymą dėl (ne)nustatyto pažeidimo, kuris neturi Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c punktuose nurodytų požymių, vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka ir terminais pagal Procesų darbo grupės parengtą formą parengia sprendimą dėl pažeidimo ir NORIS taisyklėse nustatyta tvarka NORIS įveda informaciją, susijusią su sprendimo dėl pažeidimo priėmimu. Jeigu pagal Taisyklių XXI skyrių „Pažeidimų administravimas“ priimant sprendimą dėl pažeidimo priimamas sprendimas taikyti finansinę pataisą, ji apskaičiuojama vadovaujantis Taisyklių 2 priedu „Su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo tvarkos aprašas“.

336. Jei išorės audito paslaugos teikėjo įtartas pažeidimas turi Reglamentų 12.5 straipsnių 1 dalių a, b, c punktuose nurodytų požymių, pažeidimų kontrolės institucija atlieka šiuos veiksmus:

336.1. vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka ir terminais įvertina pažymą apie įtariamą pažeidimą bei susijusią informaciją ir priima vieną iš šių sprendimų: įtarimą dėl pažeidimo tvirtinti, atmesti, patikslinti ir tvirtinti;

336.2. atsižvelgdama į su įtarimu dėl pažeidimo susijusias aplinkybes, priima sprendimą (ne)stabdyti išlaidų deklaracijos ir (ar) kitų būsimų išlaidų deklaracijų tvirtinimą (-o) ir jį įformina pažyma apie įtariamą pažeidimą;

336.3. priėmusi sprendimą pažymą apie įtariamą pažeidimą tvirtinti, šią informaciją per 2 darbo dienas suveda į NORIS;

336.4. ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo dienos apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą NORIS priemonėmis ar elektroniniu paštu informuoja įtariamą pažeidimą padariusį programos operatorių ar programos partnerį, išskyrus atvejus, kai informavimas galėtų turėti neigiamą įtaką pažeidimo tyrimui. Programos operatorius informuojamas NORIS priemonėmis, programos partneris – elektroniniu paštu;

336.5. ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo dienos apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą (įskaitant ir sprendimą (ne)stabdyti išlaidų deklaracijos ir (ar) kitų būsimų išlaidų deklaracijų tvirtinimą (-o)) elektroniniu paštu informuoja išorės audito paslaugos teikėją. Jei pažeidimų kontrolės institucija priima sprendimą netvirtinti pažymos apie įtariamą pažeidimą, apie tai išorės audito paslaugos teikėjas elektroniniu paštu informuojamas per 2 darbo dienas nuo pažeidimų kontrolės institucijos sprendimo priėmimo;

336.6. jei įtariamo pažeidimo tyrimas pradėtas dėl programos partnerio, apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą NORIS priemonėmis informuoja programos operatorių;

336.7. vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka ir terminais NORIS parengia sprendimą dėl pažeidimo.

337. Kiti pažeidimų kontrolės institucijos veiksmai ir sprendimai administruojant programų valdymo lėšų panaudojimo pažeidimus nustatyti šio skyriaus trečiajame skirsnyje „Pažeidimų, susijusių su projektų įgyvendinimu, administravimas“.

## **TREČIASIS SKIRSNIS**

### **PAŽEIDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMU, ADMINISTRAVIMAS**

#### **Įtariamo pažeidimo registravimas**

338. Pažeidimas gali būti įtariamas tik tada, kai programos operatoriaus ar pažeidimų kontrolės institucijos vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka yra atliktas iš kitų šaltinių gautos informacijos apie pastebėtus neatitikimus (galimo įtariamo pažeidimo įvertinimas) arba programos operatoriaus, pažeidimų kontrolės institucijos nustatytų neatitikimų įvertinimas.

339. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija, gavę iš kitų šaltinių informaciją apie pastebėtą neatitikimą (galimą įtariamą pažeidimą), ne vėliau kaip per 10 darbo dienų turi įvertinti gautą informaciją ir priimti sprendimą įtarti pažeidimą arba neįtarti pažeidimo. Jei programos operatorius arba pažeidimų kontrolės institucija nustato neatitikimų, juos turi įvertinti ir priimti sprendimą įtarti pažeidimą arba neįtarti pažeidimo vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka ir terminais.

340. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija priima sprendimą įtarti pažeidimą, jei neatitikimai sudaro pagrindą įtarti, kad veikoje yra pažeidimo požymių, nurodytų Reglamentų 12.2 straipsniuose. Sprendimas įtarti pažeidimą įforminamas ir registruojamas NORIS užpildant pažymos apie įtariamą pažeidimą formą, parengtą Procesų darbo grupės.

341. Pažeidimo tyrimo pradžia laikytina pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo ir užregistravimo NORIS diena.

342. Pažeidimas nėra įtariamas ir išlaidos pripažįstamos netinkamomis finansuoti neatliekant įtariamo pažeidimo tyrimo šiais atvejais:

342.1. kai yra techninės rašymo ar aritmetinės klaidos;

342.2. programos operatoriui, programos partneriui ar projekto vykdytojui deklaravus

išlaidas, kurios nors ir neatitinka vieno ar kelių išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimų, tačiau neatitikimas neturi teisės pažeidimo sudėties.

343. Pažymoje apie įtariamą pažeidimą programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija nurodo priimamą sprendimą dėl išlaidų pripažinimo netinkamomis finansuoti, mokėjimo prašymo ar išlaidų deklaracijos tvirtinimo stabdymo, iki įtariamas pažeidimas bus ištirtas. Šis sprendimas taikomas, iki priimamas sprendimas dėl pažeidimo, išskyrus atvejus, kai nustatytas pažeidimas, kurį turi ištaisyti projekto vykdytojas, programos operatorius ar programos partneris, ir kitais sprendime dėl pažeidimo nurodytais atvejais. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija turi teisę sprendimą dėl išlaidų pripažinimo netinkamomis finansuoti, mokėjimo prašymo ar išlaidų deklaracijos stabdymo motyvuotai panaikinti iki pažeidimo tyrimo pabaigos.

344. Sprendimas stabdyti mokėjimo prašymo, išlaidų deklaracijos tvirtinimą ir (ar) išlaidų sumą, kuri nurodyta mokėjimo prašyme ar išlaidų deklaracijoje, pripažinti netinkama finansuoti, iki įtariamas pažeidimas bus ištirtas, priimamas, jei programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija mano, kad lėšų išmokėjimas ar išlaidų pripažinimas tinkamomis finansuoti gali padaryti žalą bet kuriam EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo etapui, visų pirma, bet kurios programos, projekto, finansuojamų iš mechanizmų lėšų, įgyvendinimui ir (arba) biudžetui, bet neapsiribojant tuo, arba turės neigiamą įtaką dėl nustatyto pažeidimo pripažintų netinkamomis finansuoti projekto išlaidų grąžinimui:

344.1. jei su įtariamu pažeidimu susijusios projekto lėšos nebuvo išmokėtos, su įtariamu pažeidimu susijusios projekto išlaidos gali būti pripažįstamos netinkamomis finansuoti pagal pateiktą mokėjimo prašymą ir gali būti deklaruojamos teikiant kitą mokėjimo prašymą, kai baigiamas pažeidimo tyrimas (šiuo atveju nestabdomas mokėjimo prašymo tvirtinimas);

344.2. jei su įtariamu pažeidimu susijusios lėšos buvo išmokėtos, gali būti stabdomas pateikto mokėjimo prašymo ar išlaidų deklaracijos ir (ar) kitų būsimų mokėjimo prašymų ar išlaidų deklaracijų tvirtinimas;

344.3. galutinio mokėjimo prašymo nagrinėjimas stabdomas bet kuriuo atveju.

345. Dėl Taisyklių 344.1 ir 344.2 papunkčiuose nurodytų veiksmų programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija sprendžia atsižvelgdami į galimą pažeidimo finansinį poveikį, įtariamo pažeidimo pobūdį, projekto įgyvendinimo laipsnį ir kitas svarbias aplinkybes bei turimą informaciją apie projektą, programos valdymo lėšų panaudojimą ar įtariamą pažeidimą padariusį projekto vykdytoją, programos operatorių ar programos partnerį.

346. Jei informaciją apie įtariamą pažeidimą programos operatoriumi ar pažeidimų kontrolės institucijai praneša kita institucija ir atitinkamai programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija, įvertinę gautą informaciją, nustato, kad pažeidimo požymių nėra, apie tai programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka informuoja informaciją apie įtariamą pažeidimą pateikusią instituciją.

### **Įtariamo pažeidimo tyrimas**

347. Kitą darbo dieną po pažymos apie įtariamą pažeidimą užregistravimo NORIS dienos programos operatorius NORIS priemonėmis informuoja projekto vykdytoją apie pradėtą pažeidimo tyrimą, išskyrus atvejus, kai projekto vykdytojo informavimas galėtų turėti neigiamą įtaką pažeidimo tyrimui.

348. Jei įtariama, kad įtariamas pažeidimas susijęs su nusikalstama veika, programos operatorius ir (ar) pažeidimų kontrolės institucija atlieka šiuos informavimo veiksmus:

348.1. programos operatorius per 2 darbo dienas nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo ir užregistravimo NORIS dienos per NORIS apie tai informuoja pažeidimų kontrolės instituciją;

348.2. programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija informuoja Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) (kai įtariamas sukčiavimas) arba Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą (toliau – STT) (kai įtariama korupcinio pobūdžio nusikalstama veika) raštu ir pateikia visą turimą informaciją apie įtariamą nusikalstamą veiką, susijusią su įtariamu pažeidimu, nurodo įtariamo pažeidimo tyrimo metu

nustatytus įtariamų nusikalstamų veikų požymius, teisės aktų pažeidimus ir pateikia tai patvirtinančių dokumentų kopijas per 7 darbo dienas nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo ir užregistravimo NORIS dienos. Kai įtariamasis pažeidimas įgyvendinant projektą, rašto kopija pateikiama programos partneriui, koordinavimo institucijai ir pažeidimų kontrolės institucijai. Kai įtariamasis pažeidimas susijęs su programos valdymo lėšomis, rašto kopija pateikiama koordinavimo institucijai, programos operatoriui (kai pažeidimas susijęs su programos partnerio valdymo lėšomis), programos partneriui (kai pažeidimas susijęs su programos operatoriaus valdymo lėšomis). Jei nusikalstama veika paaiškėja priimant sprendimą dėl pažeidimo, FNTT (kai įtariamasis sukčiavimas) arba STT (kai įtariama korupcinio pobūdžio veika) ir atitinkamos institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, informuojamos per 7 darbo dienas nuo sprendimo dėl pažeidimo priėmimo dienos.

349. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija, įtarę rimtą valdymo trūkumą, galintį paveikti mechanizmų lėšų panaudojimą, apie tai per NORIS per 2 darbo dienas nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo ir užregistravimo NORIS dienos, informuoja koordinavimo instituciją ir pažeidimų kontrolės instituciją (kai įtariamo pažeidimo tyrimą atlieka programos operatorius). Jei rimtas valdymo trūkumas, galintis paveikti mechanizmų lėšų panaudojimą, paaiškėja priimant sprendimą dėl pažeidimo, apie tai minėtos institucijos informuojamos per 2 darbo dienas nuo sprendimo dėl pažeidimo priėmimo dienos. Įtarę rimtą valdymo trūkumą, galintį paveikti mechanizmų lėšų panaudojimą, programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija patikrina visus su įtariamu rimtu valdymo trūkumu susijusius savo administruojamus projektus ar išlaidų deklaracijas, vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka įvertina, ar dėl jų yra pagrindo pradėti įtariamo pažeidimo tyrimus, šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka atlieka pažeidimų tyrimus ir kitus nurodytus veiksmus.

350. Programos operatorius, įtaręs pažeidimą, kuris susijęs su grėsme sėkmingai įgyvendinti projektą ir pasiekti jo tikslus, apie tai NORIS per 2 darbo dienas nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą patvirtinimo ir užregistravimo NORIS dienos, informuoja pažeidimų kontrolės instituciją.

351. Įtariamo pažeidimo tyrimo metu programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija vertina projekto vykdytojo, programos operatoriaus, programos partnerio ar kitų institucijų ir (ar) įstaigų pateiktą informaciją, duomenis ir dokumentus, taip pat gali atlikti projekto patikras vietoje, prašyti paaiškinti įtariamą pažeidimą, kreiptis į kitas institucijas su prašymu pateikti išvadas, paaiškinimus apie įtariamo pažeidimo aplinkybes ir informaciją, susijusią su atliekamu pažeidimo tyrimu, ir (ar) atlikti kitus veiksmus, kuriais siekiama ištirti įtariamą pažeidimą.

352. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija įtariamo pažeidimo tyrimą turi atlikti ir sprendimą dėl pažeidimo priimti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą užregistravimo NORIS dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą pažeidimo tyrimas negali būti baigtas, programos operatoriaus ar pažeidimų kontrolės institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu pažeidimo tyrimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų.

353. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti pažeidimo tyrimą priėmimo dienos praneša projekto vykdytojui, programos operatoriui ar programos partneriui apie pratęstą pažeidimo tyrimo terminą. Projekto vykdytojas ir programos operatorius informuojami DMS priemonėmis, programos partneris – elektroniniu paštu.

354. Tais atvejais, kai reikia kreiptis į kitas institucijas ir (ar) projekto vykdytoją, programos operatorių ar programos partnerį dėl papildomos informacijos, įtariamo pažeidimo tyrimas stabdomas iki dienos, kol bus gauta pažeidimo tyrimui būtina informacija. Gavus prašytą informaciją pažeidimo tyrimas užbaigiamas ir sprendimas dėl pažeidimo priimamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo papildomos informacijos gavimo dienos. Pirminis kreipimasis dėl papildomos informacijos turi būti pateiktas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pažymos apie įtariamą pažeidimą užregistravimo NORIS dienos.

355. Tais atvejais, kai įtariamo pažeidimo tyrimas susijęs su vykstančiu ikiteisminiu tyrimu ar

teisminių procesu dėl nusikalstamos veikos, įtariamo pažeidimo tyrimo ir nustatymo veiksmus programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija atlieka nelaukdami ikiteisminio tyrimo pabaigos ir (ar) teismo nuosprendžio dėl nusikalstamos veikos. Jei atlikę įtariamo pažeidimo tyrimą ir įvertinę visą su įtariamu pažeidimu susijusias aplinkybes programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija neturi pagrindo nustatyti pažeidimo, pažeidimo tyrimas baigiamas ir pažeidimas nėra nustatomas. Pažeidimo tyrimas atnaujinamas, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, patvirtinantis nusikalstamą veiką.

356. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija užtikrina, kad informacija apie įtariamo pažeidimo tyrimo eigą ir rezultatus bei kita su pažeidimu susijusi informacija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo ar informacijos gavimo dienos, jei Taisyklėse nenustatyti trumpesni konkrečios informacijos registravimo terminai, būtų užregistruota NORIS, jei tam yra techninės ir funkcinės galimybės.

### **Sprendimas dėl pažeidimo**

357. Programos operatoriaus ar pažeidimų kontrolės institucijos sprendimas dėl nustatyto pažeidimo įforminamas ir registruojamas NORIS užpildant sprendimo dėl pažeidimo formą, parengtą Procesų darbo grupės. Sprendimas dėl pažeidimo turi atitikti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytus individualiam administraciniam aktui taikomus reikalavimus. Jei, priimant sprendimą dėl pažeidimo, nutarta susigražinti su pažeidimu susijusias išmokėtas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas, sprendimas dėl pažeidimo laikytinas ir reikalavimu grąžinti su pažeidimu susijusias grąžintinas lėšas (kitas dokumentas dėl grąžintinų lėšų nėra priimamas).

358. Apie priimtą sprendimą dėl pažeidimo ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos programos operatorius arba pažeidimų kontrolės institucija informuoja projekto vykdytoją, programos operatorių ar programos partnerį, dėl kurio buvo atliekamas įtariamo pažeidimo tyrimas, bei pažeidimų kontrolės instituciją (kai tyrimą atliko programos operatorius). Projekto vykdytojas ir programos operatorius informuojami DMS priemonėmis, programos partneris – elektroniniu paštu. Pažeidimų kontrolės institucijos sprendimas dėl pažeidimo taip pat pateikiamas išorės audito paslaugos teikėjui. Jei pažeidimą padarė programos partneris, sprendimas dėl pažeidimo pateikiamas ir programos operatoriumi.

359. Sprendimą dėl pažeidimo pasirašo programos operatoriaus arba pažeidimų kontrolės institucijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

360. Sprendime dėl pažeidimo nurodoma viena iš šių išvadų:

360.1. pažeidimas nenustatytas;

360.2. pažeidimas nustatytas.

361. Projekto vykdytoji nepasiekus projekto įgyvendinimo sutartyje numatytų rodiklių, įskaitant rodiklius, numatytus projekto tęstinumo laikotarpiui, pažeidimas nustatomas, jei:

361.1. rodiklių reikšmių nepasiekimas yra susijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu ir projekto vykdytojo pateikti paaiškinimai dėl pasiektų mažesnių rodiklių reikšmių ir jiems pasiekti panaudotų mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų yra iš dalies ar visiškai nepagrįsti. Pagrįstais laikytini tokie projekto vykdytojo paaiškinimai, kuriais projekto vykdytojas įrodo, kad rodiklių reikšmės nepasiektos dėl veiksmų, kurių įtakos projekto vykdytojas negalėjo sumažinti, ir (arba) rodiklių reikšmių nepasiekimas tiesiogiai neturi įtakos projektui skirtų finansavimo lėšų dydžiui;

361.2. rodiklių reikšmių nepasiekimas, kuris nėra susijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu, sudaro daugiau kaip 10 procentų projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytų rodiklių reikšmių. Nustatant pažeidimą atsižvelgiama į tai, ar veiksniai, galėję lemti rodiklių reikšmių nepasiekimą, buvo žinomi projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo metu, ar projekto vykdytoji būtų skirtos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos, jei paraiškoje būtų nurodytos faktiškai pasiektos mažesnės rodiklių reikšmės, ar projekto vykdytojas, nelaukdamas projekto įgyvendinimo pabaigos ar tęstinumo rodikliui pasiekti nustatyto termino pabaigos, apie galimą riziką nepasiekti nustatytų rodiklių reikšmių informavo programos operatorių

ir ėmėsi veiksmų šių reikšmių pasiekimui užtikrinti.

362. Jei nustatomas pažeidimas, programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija nurodo vieną ar kelis sprendimus:

362.1. pažeidimas nustatytas, bet gali būti ištaisytas (nurodomas ištaisymo būdas, terminas);

362.2. pripažinti netinkamomis finansuoti su pažeidimu susijusias išlaidas;

362.3. nustatyti netinkamų finansuoti išlaidų dydį (procentą), taikomą visoms pagal pirkimo sutartį patirtoms išlaidoms, pagal pateiktą (-us) ir (arba) kitą (kitus) teikiamą (-us) tarpinį (-ius) ar galutinį mokėjimo prašymą ar išlaidų deklaraciją (-as);

362.4. pagal mokėjimo prašymą ar išlaidų deklaraciją pripažinti tinkamų finansuoti išlaidų sumą, sumažintą atlikus pažeidimo tyrimą nustatytų netinkamų finansuoti išlaidų suma ar jos dalimi (šis papunktis taikomas, kai lėšos dar neišmokėtos);

362.5. susigrąžinti išmokėtas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas (šis papunktis taikomas, kai lėšos jau išmokėtos);

362.6. nutraukti projekto įgyvendinimo sutartį;

362.7. pakeisti projekto įgyvendinimo sutartį, sumažinant projektui skirtas mechanizmų lėšas ir bendrojo finansavimo lėšas.

363. Su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti išlaidų nustatymo tikslas – atkurti situaciją, kurioje visos išlaidos (arba jų dalis) atitinka teisės aktų, nustatančių projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimus, nuostatas.

364. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija, atsižvelgdami į įtariamo pažeidimo pobūdį ir sunkumą, apskaičiuoja netinkamų finansuoti projekto išlaidų dydį, atitinkantį su pažeidimu susijusią projekto ar programos valdymo išlaidų:

364.1. sumą, jei ją galima tiesiogiai nustatyti;

364.2. dalį, kuri apskaičiuojama Taisyklių 2 priede nustatyta tvarka, jei su pažeidimu susijusių išlaidų negalima tiesiogiai nustatyti.

365. Kai įtariamas pažeidimas susijęs su nustatyta nusikalstama veika dėl projekto vykdytojo ar institucijos, atsakingos už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, darbuotojo neteisėtų veiksmų, dėl kurių projektui buvo neteisėtai skirtos ir (arba) išmokėtos, ir (arba) panaudotos finansavimo lėšos, netinkamomis finansuoti pripažįstamos visos projekto ar su nustatytu pažeidimu susijusios programos valdymo išlaidos.

366. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija, nustatę, kad projekto vykdytojo, programos operatoriaus ar programos partnerio įvykdytas pažeidimas susijęs su pirkimu, įvykdytu pažeidžiant teisės aktų nuostatas, arba su pirkimo sutarties vykdymu, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, ir neįmanoma tiksliai apskaičiuoti su tokiu pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti išlaidų dydžio, šis dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Europos Komisijos 2013 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. C(2013) 9527 patvirtintomis Gairėmis dėl Komisijos finansinių korekcijų, taikytinų Sąjungos išlaidoms, valdomoms pagal pasidalijamojo valdymo principą, kai nesilaikyta viešojo pirkimo taisyklių, nustatymo (angl. *Guidelines for determining financial corrections to be made by the Commission to expenditure financed by the Union under shared management, for non-compliance with the rules on public procurement*) (toliau – Gairės), kurios skelbiamos mechanizmų svetainėje, ir Taisyklių 2 priedo nuostatomis. Programos operatorius turi teisę patvirtinti Gairių taikymo metodiką, kuri būtų taikoma visiems ją patvirtinusio programos operatoriaus administruojamos (-ų) programos (-ų) nustatytiems pažeidimams.

367. Nustačius kitus nei Taisyklių 366 punkte nurodytus pažeidimus netinkamų finansuoti išlaidų dydis apskaičiuojamas Taisyklių 2 priede nustatyta tvarka.

368. Programos operatorius vienašališkai pakeičia projekto įgyvendinimo sutartį, sumažindamas projektui skirtas lėšas pritaikytos finansinės pataisos dydžiu, jei nustato šiuos pažeidimus (jei pritaikoma 100 procentų projekto įgyvendinimo sutartyje numatytų išlaidų finansinė pataisa, projekto įgyvendinimo sutartis nutraukiama):

368.1. projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo metu ar projekto įgyvendinimo sutartyje numatytu projekto tęstinumo laikotarpiu nutraukia veiklą, kuriai skirtos mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos, arba pakeičia šios veiklos pobūdį, tikslą ir (ar) įgyvendinimo sąlygas, arba, negavęs programos operatoriaus leidimo, naudoja žemę, kuriai įsigyti skirtas finansavimas, ir

(arba) nekilnojamąjį turtą, ir (arba) įrangą, kuriems įsigyti, sukurti ar atnaujinti skirtas finansavimas, ne pagal projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą paskirtį ir (arba), negavęs programos operatoriaus leidimo, parduoda, kitu būdu perleidžia, išnuomoja, įkeičia turtą, kuriam įsigyti, sukurti ar atnaujinti skirtas finansavimas, ar kitoku būdu suvaržo daiktines teises į tokį turtą, ir (arba) tampa bankrutuojantis ar likviduojamas;

368.2. projekto viešinimo reikalavimų pažeidimą;

368.3. pažeidimą, susijusį su projekto rodiklių nepasiekimu;

368.4. pažeidimą, susijusį su pirkimu ar pirkimo sutarties vykdymu;

368.5. pažeidimą, susijusį su rimtu valdymo trūkumu, galinčiu paveikti mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimą.

369. Jei buvo nustatytas pažeidimas, susijęs su rimtu valdymo trūkumu, galinčiu paveikti mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimą, dėl pažeidimo sumažinto finansavimo lėšos negali būti pakartotinai panaudotos tai pačiai programai. Kitų pažeidimų atveju sumažinto finansavimo lėšos gali būti panaudotos kitiems programos projektams.

370. Pažeidimas gali būti ištaisytas:

370.1. atliekant pirkimą iš naujo, jei įtariamas pažeidimas susijęs su pirkimo sutartimi, kurią sudarant ar vykdant nesilaikyta teisės aktuose nustatytos pirkimų tvarkos;

370.2. pateikiant papildomus išlaidų pagrindimo dokumentus ir jų apmokėjimo įrodymo arba kitus dokumentus;

370.3. įvykdant projekto įgyvendinimo sutartyje ir (ar) pirkimo sutartyje nustatytus reikalavimus ir pateikiant įrodymo dokumentus.

371. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija, nustatę pažeidimą, kuris gali būti ištaisytas, projekto vykdytoji, programos operatoriui ar programos partneriui nurodo įtariamo pažeidimo ištaisymo terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos ir ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų nuo sprendimo dėl pažeidimo gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių aplinkybių (pavyzdžiui, reikia kreiptis į kitas institucijas dėl papildomos informacijos) įtariamas pažeidimas negali būti ištaisytas per 20 darbo dienų. Gavę pagrįstą projekto vykdytojo, programos operatoriaus ar programos partnerio prašymą programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija turi teisę pratęsti pažeidimo ištaisymo terminą, bet ne ilgiau kaip iki 90 darbo dienų nuo sprendimo dėl pažeidimo gavimo dienos.

372. Projekto vykdytojas ar pažeidimą padaręs programos operatorius arba programos partneris programos operatoriui ar pažeidimų kontrolės institucijai NORIS priemonėmis (programos partneris – elektroniniu paštu) teikia informaciją apie pažeidimo ištaisymo veiksmus.

373. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija turi įvertinti gautą informaciją ir priimti sprendimą, ar pažeidimas ištaisytas per 10 darbo dienų nuo informacijos gavimo dienos.

374. Jei projekto vykdytojas, programos operatorius ar programos partneris per jam nustatytą terminą pažeidimo neištaiso, programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija priima sprendimą dėl pažeidimo tyrimo atnaujinimo ir atnaujintą įtariamo pažeidimo tyrimą atlieka šiame Taisyklių skyriuje nustatyta tvarka.

375. Sprendimas dėl pažeidimo laikomas įvykdytu ir pažeidimo administravimo procesas laikomas baigtu šiais atvejais (tuo atveju, jei sprendime dėl pažeidimo nurodyti keli pažeidimo ištaisymo būdai, sprendimas dėl pažeidimo laikomas įvykdytu ir pažeidimo administravimo procesas laikomas baigtu, kai atliekami visi veiksmai):

375.1. jei nustatomas ištaisomas pažeidimas, kai pažeidimą padaręs projekto vykdytojas, programos operatorius ar programos partneris ištaiso pažeidimą ir atitinkamai programos operatorius arba pažeidimų kontrolės institucija NORIS pažymi, kad pažeidimas ištaisytas;

375.2. jei pažeidimas nesijęs su grąžintinomis lėšomis, kai programos operatorius netinkamų finansuoti išlaidų sumą išskaičiuoja iš mokėjimo prašymo arba programos valdymo lėšų, pažeidimo atveju netinkamų finansuoti išlaidų suma išskaičiuojama iš išlaidų deklaracijos ir pažeidimą padariusi institucija apskaitoje atlieka finansavimo šaltinių keitimą (jei lėšos buvo išmokėtos einamaisiais metais) arba lėšų pervedimą;

375.3. jei pažeidimas susijęs su grąžintinomis lėšomis, kai netinkamos finansuoti grąžintinos lėšos išskaičiuojamos iš pateikto mokėjimo prašymo ar išlaidų deklaracijos ir (ar) projekto

vykdytojas, programos operatorius ar programos partneris grąžina sprendime dėl pažeidimo nurodytas lėšas.

376. Tuo atveju, jei nustatomas programos operatoriaus, programos partnerio arba projekto vykdytojo sisteminis dažnai pasikartojantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų pažeidimas (toliau – sisteminis pažeidimas), programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija turi pagal kompetenciją imtis vienos ar kelių sisteminio pažeidimo šalinimo priemonių:

376.1. tobulinti valdymo ir kontrolės sistemą bei jos reglamentavimą ar inicijuoti šiuos veiksmus;

376.2. laikinai sustabdyti mokėjimo prašymų ar išlaidų deklaracijų nagrinėjimą ir (ar) mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų išmokėjimą didesnės rizikos projektams, iki sisteminis pažeidimas bus pašalintas, ar inicijuoti šiuos veiksmus;

376.3. padidinti programos operatoriaus, programos partnerio ar projektų vykdytojų pateikiamų dokumentų priežiūros apimtį arba inicijuoti šiuos veiksmus;

376.4. priskirti projektą didesnės rizikos grupei projektų patikroms vietoje atlikti;

376.5. imtis kitų, programos operatoriaus ar pažeidimų kontrolės institucijos nuomone, būtinų veiksmų ir priemonių.

### **Pažeidimo tyrimo atnaujinimas**

377. Paaiškėjus naujoms aplinkybėms, kurios nebuvo įvertintos pažeidimo tyrimo metu, atitinkamai programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija gali atnaujinti pažeidimo tyrimą priimdami sprendimą dėl pažeidimo tyrimo atnaujinimo (užpildoma sprendimo dėl pažeidimo atnaujinimo forma, parengta Procesų darbo grupės). Tokiu atveju pažeidimo tyrimas atliekamas iš naujo ir, atsižvelgiant į jo rezultatus, atitinkamai gali būti priimtas naujas sprendimas dėl pažeidimo. Atnaujintas pažeidimo tyrimas atliekamas ir sprendimas dėl pažeidimo priimamas šiame skirsnyje nustatyta tvarka.

378. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija taip pat atnaujina pažeidimo tyrimą, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo patvirtinama nusikalstama veika, ir kai projekto vykdytojas, programos operatorius ar programos partneris neištaiso pažeidimo sprendime dėl pažeidimo nurodytu būdu ir terminais.

379. Programos operatorius ar pažeidimų kontrolės institucija ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo dėl pažeidimo tyrimo atnaujinimo užregistravimo NORIS dienos praneša projekto vykdytojui, programos operatoriumi ar programos partneriui apie pažeidimo tyrimo atnaujinimą. Projekto vykdytojas ir programos operatorius informuojami DMS priemonėmis, programos partneris – elektroniniu paštu.

### **Pranešimų apie pažeidimus teikimas FMV**

380. Programos operatorius ir pažeidimų kontrolės institucija NORIS registruoja ir kaupia informaciją apie visus pažeidimus (įtariamus ir nustatytus), įskaitant ir tuos, apie kuriuos neturi būti pranešta pagal Reglamentų 12.5 straipsnių 3 dalis.

381. Pažeidimų kontrolės institucija analizuoja ir (arba) tikrina NORIS užregistruotą informaciją apie įtariamus ir (arba) nustatomus pažeidimus, taip pat informaciją apie priemones, kurių imtasi dėl FMV jau praneštų pažeidimų, ir per GRACE teikia FMV pranešimus apie įtariamus ir nustatytus pažeidimus, kaip nustatyta Reglamentų 12.4–12.6 straipsniuose.

## **XXII SKYRIUS**

### **PROJEKTŲ GRAŽINTINŲ IR GRAŽINTŲ LĖŠŲ ADMINISTRAVIMAS**

382. Sprendimu dėl lėšų grąžinimo laikomas programos operatoriaus priimtas sprendimas dėl pažeidimo (kai nustatomas pažeidimas), sprendimas dėl projekto įgyvendinimo sutarties keitimo arba jos nutraukimo, kai kartu tvirtinami ir duomenys dėl grąžintinų lėšų, arba, kai grąžintinos lėšos

nesusijusios su pažeidimu ar projekto įgyvendinimo sutarties keitimu ar jos nutraukimu, – programos operatoriaus raštas, kuriuo nurodoma grąžinti lėšas. Sprendimo dėl lėšų grąžinimo įsigaliojimo diena ir grąžintinų lėšų deklaruoatimumo FMV data yra sprendimo dėl lėšų grąžinimo priėmimo diena.

383. Grąžintinomis lėšomis laikomos nustatytos netinkamos finansuoti projektų išlaidos, kurios anksčiau jau buvo pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos, ir (ar) kitos pagal EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus ir (ar) projekto įgyvendinimo sutartį reikalaujamos grąžinti lėšos.

384. Pagrindas projekto vykdytoji grąžinti jo gautas arba už jį sumokėtas lėšas yra programos operatoriaus priimtas sprendimas dėl lėšų grąžinimo arba kitas Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklės), nurodytas pagrindas.

385. Sprendimas dėl lėšų grąžinimo priimamas ir lėšos turi būti susigrąžinamos vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis, programos operatorių laikant administruojančiąja institucija, projekto įgyvendinimo sutartį – paramos sutartimi.

386. Programos operatorius, prieš priimdamas sprendimą dėl lėšų grąžinimo, per 2 darbo dienas nuo netinkamų finansuoti išlaidų reikalaujamų grąžinti lėšų nustatymo ar informacijos iš išorės audito paslaugų teikėjo gavimo turi suvesti informaciją į NORIS.

387. Sprendime dėl lėšų grąžinimo programos operatorius turi nurodyti projekto vykdytoji terminą, ne ilgesnį kaip 90 dienų nuo sprendimo dėl lėšų grąžinimo įsigaliojimo dienos, per kuri lėšos turi būti grąžintos šiame Taisyklių skyriuje nustatyta tvarka.

388. Grąžintinos lėšos gali būti grąžinamos vienu iš lėšų susigrąžinimo būdų, kuris nurodomas sprendime dėl lėšų grąžinimo:

388.1. programos operatoriui išskaičiuojant jas iš sumos, mokėtinios pagal projekto vykdytojo pateiktą (-us) mokėjimo prašymą (-us);

388.2. projekto vykdytoji pervedant jas į programos operatoriaus sprendime dėl lėšų grąžinimo nurodytą valstybės biudžeto asignavimų valdytojo vadovaujamos įstaigos sąskaitą.

389. Apie priimtą sprendimą dėl lėšų susigrąžinimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos programos operatorius per DMS informuoja projekto vykdytoją ir per NORIS asignavimų valdytoją tuo atveju, kai programos operatoriaus vadovas nėra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas.

390. Projekto vykdytojas, gavęs sprendimą dėl lėšų susigrąžinimo, turi teisę likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki sprendime nurodyto termino, per kuri lėšos turi būti grąžintos, pabaigos per DMS pateikti prašymą programos operatoriui atidėti terminą, per kuri lėšos turi būti grąžintos, ne ilgesniam nei 12 mėnesių laikotarpiui arba leisti grąžintiną sumą grąžinti dalimis per terminą, ne ilgesnį nei 12 mėnesių nuo sprendimo priėmimo dienos. Prašymas teikiamas, programos operatoriaus nagrinėjamas, sprendimas dėl lėšų grąžinimo gavus valstybės biudžeto asignavimų valdytojo pritarimą keičiamas ir pagal pakeistą sprendimą dėl lėšų grąžinimo grąžintos lėšos administruojamos vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklių nustatyta tvarka, programos operatorių laikant administruojančiąja institucija.

391. Jei lėšos grąžinamos jas pervedant į sprendime dėl lėšų grąžinimo nurodytą valstybės biudžeto asignavimų valdytojo vadovaujamos įstaigos sąskaitą, valstybės biudžeto asignavimų valdytojas nuo visų ar dalies lėšų grąžinimo dienos per 3 darbo dienas per NORIS turi informuoti programos operatorių, jei programos operatoriaus vadovas nėra asignavimų valdytojas.

392. Nustatęs, kad sprendime dėl lėšų grąžinimo nurodytos grąžintinos lėšos yra tinkamos finansuoti ir neturi ar neturėjo būti grąžintos, programos operatorius per 5 darbo dienas nuo fakto nustatymo dienos panaikina priimtą sprendimą dėl lėšų grąžinimo ir apie tai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl lėšų grąžinimo panaikinimo dienos informuoja per DMS projekto vykdytoją ir (ar) per NORIS valstybės biudžeto asignavimų valdytoją, kai programos operatoriaus vadovas nėra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas. Jei grąžintinos lėšos buvo deklaruotos

FMV ir (ar) grąžintos, programos operatorius sprendimą dėl lėšų grąžinimo panaikina, veiksmus derindamas su tvirtinančiąja institucija.

393. Jei projekto vykdytojas nevykdo sprendimo dėl lėšų grąžinimo ir per nustatytą terminą negrąžina visų arba dalies grąžintinų lėšų, tolesni veiksmai dėl skolos susigrąžinimo vykdomi vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklių nustatyta tvarka, programos operatorių laikant administruojančiąja institucija.

394. Programos operatorius administruoja grąžintinas lėšas tol, kol jos susigrąžinamos arba, vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis, nusprendžiama nebetęsti grąžintinų lėšų išieškojimo.

395. Grąžintinos lėšos tampa grąžintomis, kai pagal sprendimą dėl lėšų grąžinimo jos, priklausomai nuo sprendime nurodyto būdo, išskaičiuojamos iš sumos, mokėtinos pagal projekto vykdytojo pateiktą (-us) mokėjimo prašymą (-us), arba visiškai pervedamos į programos operatoriaus sprendime dėl lėšų grąžinimo nurodytą valstybės biudžeto asignavimų valdytojo vadovaujamos įstaigos sąskaitą, arba, vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis, nusprendžiama nebetęsti grąžintinų lėšų išieškojimo.

396. Visi su grąžintinomis lėšomis susiję duomenys registruojami NORIS taisyklėse nustatyta tvarka naudojant Procesų darbo grupės parengtas dokumentų formas.

## **XXIII SKYRIUS PROJEKTŲ TĘSTINUMAS**

397. Po projekto pabaigos turi būti užtikrintas projekto tęstinumas, t. y. projektų, pagal kuriuos investuojama į nekilnojamąjį turtą ir (arba) žemę (įskaitant atnaujinimą), ir (arba) įrangą, vykdytojai 5 metus nuo dienos, kurią programos operatorius patvirtina galutinį mokėjimo prašymą, o kitų projektų vykdytojai gairėse pareiškėjams ir projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą laikotarpį:

397.1. turi užtikrinti projekto įgyvendinimo sutartyje projekto tęstinumo laikotarpiui numatytą projekto rodiklių pasiekimą;

397.2. turi užtikrinti, kad žemė ir (arba) nekilnojamasis turtas, ir (arba) įranga būtų naudojami pagal projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą paskirtį, išskyrus atvejus, kai programos operatorius yra atleidęs projekto vykdytoją nuo pareigos naudoti įrangą projekto tikslais;

397.3. negali keisti veiklos, kuriai skirtas finansavimas, pobūdžio, tikslų ir (ar) įgyvendinimo sąlygų ar nutraukti šią veiklą;

397.4. negali be programos operatoriaus rašytinio sutikimo parduoti, kitu būdu perleisti, išnuomoti, įkeisti turtą ar kitokiu būdu suvaržyti daiktinių teisių į turtą, kuriam įsigyti, sukurti ar atnaujinti skirtas finansavimas. Programos operatoriaus sutikimas duodamas projekto vykdytojui pateikus argumentus, įrodančius, kad turto perleidimas ar daiktinių teisių suvaržymas būtinas sėkmingam projekto tęstinumo įsipareigojimų vykdymui;

397.5. turi užtikrinti kitų įsipareigojimų projekto tęstinumo laikotarpiu vykdymą, jei šie įsipareigojimai nustatyti projekto įgyvendinimo sutartyje.

398. Programos operatorius, vykdydamas projekto tęstinumo priežiūrą:

398.1. tikrina ataskaitas po projekto užbaigimo;

398.2. atlieka patikras vietose;

398.3. prašo projekto vykdytojo pateikti informaciją, susijusią su projekto tęstinumo įsipareigojimų vykdymu.

399. Projekto vykdytojas privalo iš anksto elektroniniu paštu informuoti programos operatorių apie visas svarbias aplinkybes, galinčias turėti įtakos projekto tęstinumo reikalavimų vykdymui. Programos operatorius, gavęs tokią informaciją, įvertina, ar nėra pažeisti projekto tęstinumo reikalavimai, taip pat projekto įgyvendinimo sutartis, ir apie tai elektroniniu paštu informuoja projekto vykdytoją. Projekto vykdytojui neįvykdžius tęstinumo reikalavimų, programos operatorius inicijuoja pažeidimo tyrimą, o nustatęs pažeidimą ir nurodęs grąžintinas lėšas, inicijuoja išmokėtų projekto finansavimo lėšų ar jų dalies susigrąžinimą.

400. Projekto vykdytojas, atsiskaitydamas už 5 metų ar kitą gairėse pareiškėjams ir projekto

įgyvendinimo sutartyje nustatytą projekto tęstinumo laikotarpį, privalo ne vėliau kaip per 20 darbo dienų praėjus kiekvieniems metams po projekto pabaigos visą projekto tęstinumo laikotarpį programos operatoriui jo elektroniniu paštu teikti ataskaitą po projekto užbaigimo, jeigu kitaip nenumatyta projekto įgyvendinimo sutartyje. Ataskaitos po projekto užbaigimo formą rengia Procesų darbo grupė.

401. Programos operatorius gali paprašyti projekto vykdytojo ataskaitą po projekto užbaigimo patikslinti ir (arba) atlikti patikrą vietoje. Programos operatorius ataskaitą po projekto užbaigimo nagrinėja programos operatoriaus vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka ir terminais.

402. Jeigu projekto vykdytojas laiku nepateikia ataskaitos po projekto užbaigimo, programos operatorius projekto vykdytojui elektroniniu paštu siunčia priminimą ir nustato terminą, per kurį ataskaita po projekto užbaigimo turi būti pateikta. Jeigu projekto vykdytojas ataskaitos po projekto užbaigimo laiku nepateikia net ir po priminimo ir (ar) ataskaitoje po projekto užbaigimo pateikti klaidingi duomenys, programos operatorius gali įtarti ir (arba) nustatyti pažeidimą ir inicijuoti išmokėtų lėšų arba jų dalies grąžinimą, kaip numatyta projekto įgyvendinimo sutartyje.

## **XXIV SKYRIUS PIRKIMŲ VYKDYMAS**

### **PIRMASIS SKIRSNIS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ IR (AR) PARTNERIŲ PIRKIMŲ VYKDYMAS**

403. Kai pareiškėjas, projekto vykdytojas ar partneris yra perkančioji organizacija pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, jis atsako už Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų laikymąsi. Ne perkančioji organizacija (įskaitant Reglamentų 8.15 straipsnių 2 dalyse aptartą atvejį) atsako už CPVA nustatytos 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų bei EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų dvišalio bendradarbiavimo fondo projektų pirkimų priežiūros ir neperkančiųjų organizacijų bei perkančiųjų organizacijų pagal Reglamentus pirkimų vykdymo tvarkos (toliau – Pirkimų priežiūros tvarka) reikalavimų laikymąsi.

404. Pareiškėjas, projekto vykdytojas ar partneris (viešuosius) pirkimus planuoja, (viešuosius) pirkimus vykdo ir informaciją apie atliktus (viešuosius) pirkimus teikia, o programos operatorius pirkimų priežiūrą vykdo vadovaudamiesi Pirkimų priežiūros tvarka. Programos operatorius (viešųjų) pirkimų tikrinimo apimtį pasirenka vadovaudamasis Procesų darbo grupės parengtame pirkimų patikros procesų ir vidaus darbo tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyta tvarka.

405. Vykdydamas pirkimų priežiūrą, programos operatorius gali organizuoti pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokymus dėl pirkimų vykdymo, skelbti metodinius dokumentus.

### **ANTRASIS SKIRSNIS CPVA ATLIEKAMI CENTRALIZUOTI PIRKIMAI**

406. Centralizuotų pirkimų vykdymo poreikį gali pareikšti CPVA, programos, iš kurios lėšų finansuojami projektai, kuriuos įgyvendinant numatomi atlikti centralizuoti pirkimai, operatorius ir už projektą (-us) atsakingas programos partneris (-iai).

407. Jei CPVA mano, kad tikslinga atlikti konkretų (-čius) centralizuotą (-us) pirkimą (-us), apie tai elektroniniu paštu informuoja programos, iš kurios lėšų būtų finansuojami projektai, kuriuos įgyvendinant numatomas (-i) atlikti centralizuotas (-i) pirkimas (-ai), operatorių ir už programos sritį atsakingą (-us) programos partnerį (-ius), kartu pateikdama argumentus dėl centralizuoto (-ų) pirkimo (-ų) tikslingumo.

408. Jei programos operatorius ar programos partneris mano, kad tikslinga atlikti konkretų (-čius) centralizuotą (-us) pirkimą (-us), apie tai informuoja CPVA ir atitinkamai kitą programos operatorių ir (ar) programos partnerį, kartu pateikdamas argumentus dėl centralizuoto (-ų) pirkimo (-ų) tikslingumo.

409. Sprendimas dėl poreikio atlikti centralizuotą (-us) pirkimą (-us) turi būti priimtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo poreikio pareiškimo. Sprendimas priimamas teisę jį priimti turinčioms institucijoms, atsakingoms už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, sprendimą pateikiant elektroniniu paštu ar pareiškiam poreikiui apsvarstyti surengto posėdžio metu.

410. CPVA turi užtikrinti, kad, atlikus centralizuoto pirkimo procedūras, prieš sudarant pirkimo sutartį, pirkimo procedūrų teisėtumas būtų patikrintas darbuotojo (-ų), nedalyvavusio (-ių) jokiame pirkimo vykdymo etape ir neturinčio (-ių) pavaldumo santykių su asmenimis, dalyvavusiais vykdant pirkimo procedūras.

411. CPVA išlaidos, patirtos vykdant centralizuotą pirkimą ir administruojant atlikus centralizuotą pirkimą sudarytą preliminarą sutartį, kompensuojamos iš:

411.1. CPVA administruojamų programų – proporcingomis pagal programos dydį dalimis iš programos (-ų), iš kurios (kurių) lėšų būtų finansuojami projektai, kuriuos įgyvendinant vykdomi konkretūs centralizuoti pirkimai, CVPA skirtų programos (-ų) valdymo lėšų;

411.2. kitų programų – lygiomis dalimis iš programos (-ų), iš kurios (kurių) lėšų būtų finansuojami projektai, kuriuos įgyvendinant vykdomi konkretūs centralizuoti pirkimai, operatoriui (-iams) ir už projektą (-us) atsakingam programos partneriui skirtų programos (-ų) valdymo lėšų.

## **XXV SKYRIUS KONKURENCIJOS POLITIKA**

412. Programos operatorius, užtikrindamas valstybės pagalbos teikimo pagal Sutarties dėl ES veikimo 107 straipsnį sąlygų laikymąsi:

412.1. projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustato, ar pagal gaires pareiškėjams ar pagal siūlymą teikti paraišką pateiktam projektui yra taikomos Sutarties dėl ES veikimo 107 straipsnio 1 dalies nuostatos; jeigu taip, ar tokios valstybės pagalbos priemonės yra suderinamos arba gali būti suderinamos su ES bendrąja rinka pagal patvirtintas gaires pareiškėjams arba kitą vadovaujantis valstybės pagalbą reglamentuojančiais ES teisės aktais priimtą dokumentą, kuriame nustatomi valstybės pagalbos priemonėms taikomi reikalavimai;

412.2. vertina, ar projekto finansavimas, kuris projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu buvo pripažintas ne valstybės pagalba, projekto įgyvendinimo metu, atliekant projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimus, netaps valstybės pagalba;

412.3. vertina, ar projekto finansavimas, kuris projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu buvo pripažintas suderinamu su ES bendrąja rinka, projekto įgyvendinimo metu, atliekant projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimus ar skiriant papildomai lėšų, nepažeis Sutarties dėl ES veikimo 108 straipsnio 3 dalies ir netaps neteisėta ar netinkamai taikoma pagalba, kaip nustatyta 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamente (ES) Nr. 2015/1589, nustatančiame išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL 2015 L 248, p. 9);

412.4. renka iš projekto vykdytojo informaciją apie gautą ir gaunamą valstybės pagalbą (jeigu projektui taikytinos valstybės pagalbos taisyklės), taip pat *de minimis* pagalbą (jeigu projektui taikytinos *de minimis* pagalbos taisyklės) ir prireikęs kreipiasi į valstybės ir kitas institucijas bei įstaigas, kitus subjektus, kurie gali turėti reikiamos informacijos apie pareiškėjo, projekto vykdytojo ar projekto partnerio gautą ir gaunamą valstybės pagalbą ir *de minimis* pagalbą;

412.5. bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba ir valstybės pagalbos bei *de minimis* pagalbos teikėjais;

412.6. kontroliuoja, kad lėšos projektui finansuoti, pripažintos nesuderinamomis su ES bendrąja rinka, būtų grąžinamos kartu su palūkanomis, kurias nustato EK, kai teikiama neteisėta pagalba.

413. Programos operatorius, įtaręs konkurencijos politikos pažeidimus, susijusius su viešojo administravimo subjektų pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, konkurenciją ribojančiais susitarimais ar piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymu, apie tai praneša Konkurencijos tarybai.

## XXVI SKYRIUS DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

414. Koordinavimo institucija, tvirtinančioji institucija, pažeidimų kontrolės institucija, audito institucija, programos operatoriai, programos partneriai visų su programų įgyvendinimu susijusių dokumentų ir duomenų saugojimą bei projektų vykdytojai privalomų saugoti projektų dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamiesi Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“ (toliau – Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklė), ir (arba) Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-152 „Dėl Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“.

415. Kai teikiami elektroniniai dokumentai ar dokumentai teikiamai Taisyklių III skyriaus pirmajame ir antrajame skirsniuose nurodytomis priemonėmis, šių dokumentų popierinių versijų saugoti nereikia.

416. Projekto vykdytojas dokumentų ir duomenų, kuriuos pateikia programos operatoriui, saugoti neprivalo, išskyrus projekto vykdytojo apskaitos ir (viešųjų) pirkimų, kurie nebuvo vykdyti Centrinės viešųjų pirkimų informacinėmis sistemos priemonėmis, dokumentus ir įrodymus apie pasiektus projekto rezultatus.

417. Programos operatorius projekto įgyvendinimo sutartyje gali nurodyti konkretaus projekto papildomai privalomus saugoti dokumentus ir jų saugojimo terminą.

418. FMV patvirtinus galutinę programos, pagal kurią įgyvendinamas projektas, įgyvendinimo ataskaitą, programos operatorius informuoja apie tai projekto vykdytoją ir primena projekto vykdytojui apie dokumentų saugojimo terminą.

419. CPVA privalo užtikrinti NORIS sukauptų duomenų saugojimą. Jei programos operatorius naudoja kitą informacinę sistemą duomenims iš pareiškėjų ir (ar) projektų vykdytojų surinkti, programos operatorius privalo užtikrinti tokių duomenų saugojimą.

420. Programos operatorius privalo saugoti visus su programos ir projektų įgyvendinimu susijusius dokumentus ir duomenis, siųstus ir gautus tiek popieriuje (popierinėje laikmenoje), tiek priemonėmis, nurodytomis Taisyklių III skyriaus pirmajame ir antrajame skirsniuose:

420.1. programų planavimo ir įgyvendinimo koordinavimo dokumentus;

420.2. mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų planavimo dokumentus ir duomenis;

420.3. gairių pareiškėjams ir kvietimų (siūlymų) teikti paraiškas dokumentus ir duomenis;

420.4. kvietimų (siūlymų) teikti paraiškas dokumentus ir duomenis;

420.5. paraiškų registravimo ir vertinimo dokumentus ir duomenis;

420.6. paraiškas (įskaitant ir vertinimo metu atmestas paraiškas) ir jų priedus;

420.7. paraiškų keitimo dokumentus ir duomenis;

420.8. informacinius raštus apie paraiškų atmetimą;

420.9. susirašinėjimo su pareiškėju dokumentus ir duomenis;

420.10. projekto įgyvendinimo sutartis, prašymus pakeisti projekto įgyvendinimo sutartis ir sprendimus dėl projekto įgyvendinimo sutarčių pakeitimo, kitus susijusius dokumentus ir duomenis;

420.11. mokėjimo prašymus kartu su išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentais ir duomenimis, mokėjimo prašymo patikros ir tvirtinimo duomenis;

420.12. su grąžintinomis ir grąžintomis lėšomis susijusią informaciją, dokumentus ir duomenis;

420.13. (viešųjų) pirkimų dokumentus ir jų patikros dokumentus ir duomenis;

420.14. susirašinėjimo su koordinavimo institucija, tvirtinančiąja institucija, audito institucija,

pažeidimų kontrolės institucija ir programų partneriais dokumentus ir duomenis;

420.15. paraiškų asignavimų valdytojai duomenis;

420.16. lėšų išmokėjimo projektų vykdytojams pagrindimo dokumentus ir duomenis;

420.17. projektų patikrų vietose dokumentus ir duomenis;

420.18. susirašinėjimo su projekto vykdytoju dokumentus ir duomenis;

420.19. mokėjimo prognozes, teikiamas tvirtinančiajai institucijai;

420.20. išlaidų deklaracijas ir su jų parengimu susijusius dokumentus, išlaidų deklaracijų audito išvadas;

420.21. galutinių programos įgyvendinimo ataskaitų ir jų priedų, teikiamų FMV, originalus ir kopijas;

420.22. susirašinėjimo su FMV, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija, EEE finansinio mechanizmo komitetu, programos partneriais iš valstybių donorių ir kitomis valstybės institucijomis dėl programų įgyvendinimo dokumentus.

421. Programos partneris privalo saugoti:

421.1. programų planavimo ir įgyvendinimo koordinavimo dokumentus;

421.2. projektų ir mechanizmų lėšų ir bendrojo finansavimo lėšų planavimo dokumentus;

421.3. paraiškų atrankos dokumentus;

421.4. gautus paraiškų asignavimų valdytojai duomenis;

421.5. susirašinėjimo su koordinavimo institucija, tvirtinančiąja institucija, audito institucija, pažeidimų kontrolės institucija, programos operatoriumi ir projektų vykdytojais dokumentus ir duomenis;

421.6. susirašinėjimo su FMV, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija, EEE finansinio mechanizmo komitetu, programos partneriais iš valstybių donorių ir kitomis valstybės institucijomis dėl programų įgyvendinimo dokumentus;

421.7. informaciją, susijusią su grąžintomis, grąžintinomis ir išieškotinomis lėšomis, ir kitus susijusius dokumentus.

422. Tvirtinančioji institucija privalo saugoti:

422.1. susirašinėjimo su FMV, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija, EEE finansinio mechanizmo komitetu ir kitomis valstybės institucijomis dėl programų įgyvendinimo dokumentus;

422.2. susirašinėjimo su išorės audito paslaugos teikėju dokumentus;

422.3. tarpinių finansinių ataskaitų, teikiamų FMV, originalus;

422.4. galutinių programos įgyvendinimo ataskaitų finansinių priedų, teikiamų FMV, originalus;

422.5. tikėtinų tarpinių mokėjimų pagal teikiamas tarpines finansines ataskaitas sumų prognozių, teikiamų FMV, originalus;

422.6. sprendimus dėl pažeidimų;

422.7. pranešimų FMV apie įtariamus ar nustatytus pažeidimus originalus arba kopijas;

422.8. atliktų patikrinimų ataskaitų dokumentus.

423. Koordinavimo institucija privalo saugoti:

423.1. ataskaitų, teikiamų FMV, kopijas;

423.2. susirašinėjimo su tvirtinančiąja institucija, pažeidimų kontrolės institucija, mokėjimo institucija, programų operatoriais, programų partneriais, audito institucija, pareiškėjais ir projektų vykdytojais dokumentus;

423.3. susirašinėjimo su FMV, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetu ir kitomis valstybės institucijomis dėl programų įgyvendinimo dokumentus;

423.4. atliktų patikrinimų ataskaitų dokumentus.

424. Pažeidimų kontrolės institucija privalo saugoti:

424.1. pranešimų apie įtariamus ir nustatytus pažeidimus, teikiamų FMV, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai ir (ar) EEE finansinio mechanizmo komitetui, dokumentus;

424.2. pažeidimų tyrimo dokumentus ir sprendimus dėl įtariamų ir nustatytų pažeidimų;

424.3. susirašinėjimo su programos operatoriumi, projekto vykdytoju, išorės audito paslaugos

teikėju dėl įtariamų ir nustatytų pažeidimų dokumentus ir duomenis;

424.4. susirašinėjimo su FMV ir kitomis valstybės institucijomis dėl programų įgyvendinimo dokumentus, dokumentus, susijusius su auditų metu pateiktų rekomendacijų pažangos stebėjimo priežiūra;

424.5. patikrinimo dokumentus (patikros lapai, patikrų vietose (jei tokios atliekamos) lapai).

425. Audito institucija privalo saugoti:

425.1. atliktų auditų, analizės ir surinktos informacijos apie mechanizmų VKS ir programų VKS dokumentus, dokumentus, susijusius su auditų metu pateiktų rekomendacijų pažangos stebėjimo priežiūra;

425.2. susirašinėjimo su FMV, Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija, EEE finansinio mechanizmo komitetu, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuru, Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdyba, visomis nacionalinėmis institucijomis, atsakingomis už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir kitomis Lietuvos Respublikos institucijomis, įstaigomis dėl EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo ir taikomų valdymo ir kontrolės priemonių dokumentus.

426. Visoms institucijoms dokumentų ir duomenų saugojimo terminas turi būti ne trumpesnis nei (pasirenkamas vėliausias taikomas terminas):

426.1. 3 metai nuo galutinės atitinkamos programos ataskaitos patvirtinimo (pagal Reglamentų 9.8 straipsnių 3 dalis);

426.2. konkrečiam projektui nustatytas projekto tęstinumo įsipareigojimų terminas;

426.3. Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklėje nustatytas terminas.

427. Pagal šiame Taisyklių skyriuje nustatytą dokumentų saugojimo tvarką visais atvejais turi būti sudaryta galimybė Norvegijos užsienio reikalų ministerijos, EEE finansinio mechanizmo komiteto, FMV, Norvegijos Karalystės generalinio auditoriaus biuro, Europos laisvosios prekybos asociacijos auditorių valdybos, institucijų, atsakingų už EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę, ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atsakingiems pareigūnams susipažinti su visais dokumentais programų (projektų) įgyvendinimo metu ir 3 metus nuo galutinių programų įgyvendinimo ataskaitų patvirtinimo dienos.

428. Pasibaigus dokumentų ir duomenų saugojimo terminui, dokumentai ir duomenys gali būti sunaikinami.

## **XXVII SKYRIUS SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS**

429. Pareiškėjai ir projektų vykdytojai programos operatorių sprendimus ar veiksmus (neveikimą) turi teisę skusti Lietuvos administracinių ginčų komisijai ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Programos operatoriai ir programos partneriai sprendimą dėl nustatyto pažeidimo turi teisę skusti Lietuvos administracinių ginčų komisijai ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

*Papildyta priedu:*

Nr. [1K-188](#), 2019-06-12, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09713

**(Pavyzdinė programos įgyvendinimo sutarties forma)**

**PROGRAMOS NR.** \_\_\_\_\_ „\_\_\_\_\_“ **ĮGYVENDINIMO SUTARTIS**  
(programos pavadinimas)

20\_\_ m. \_\_\_\_\_ d. Nr. \_\_\_\_\_  
Vilnius

Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Koordinavimo institucija), atstovaujama \_\_\_\_\_, veikiančio (-ios) pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 20 m. d. įsakymo Nr. 1K- „Dėl dokumentų pasirašymo“ \_\_\_\_\_ punktą,  
ir \_\_\_\_\_ (toliau – Programos operatorius), atstovaujamas (-a)  
a) \_\_\_\_\_, veikiančio (-ios) pagal \_\_\_\_\_ (toliau kartu – Šalys),  
vadovaudamiesi (-osi) Institucijų, atsakingų už 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų valdymą ir kontrolę Lietuvoje, funkcijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1K-389 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje“ (toliau – Funkcijų aprašas), 4.7 ir 20.12 papunkčiais,

atsižvelgdami (-os) į:

2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamentą, patvirtintą 2016 m. rugsėjo 8 d. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo komiteto (arba 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamentą, patvirtintą 2016 m. rugsėjo 23 d. Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos) (toliau – Reglamentas),

Lietuvos Respublikos ir Islandijos Respublikos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandumą dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo įgyvendinimo (arba Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės 2018 m. balandžio 24 d. susitarimo memorandumą dėl 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo) (toliau – Susitarimo memorandumas),

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo komiteto (arba Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos) 20\_\_ m. \_\_\_\_\_ d. programos sutartį (toliau – programos sutartis),

2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 20\_\_ m. \_\_\_\_\_ d. įsakymu Nr. \_\_\_\_ (toliau – Taisyklės),

sudaro šią programos Nr. \_\_\_\_ „\_\_\_\_\_“ (toliau – programa) įgyvendinimo sutartį  
(toliau – Sutartis): (programos pavadinimas)

## I. SĄVOKOS

1.1. Sutartyje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente, Funkcijų apraše ir Taisyklėse.

## II. TEISINIS PAGRINDAS

2.1. Sutartis aiškinama ir taikoma kartu su:

2.1.1. Reglamentu;

2.1.2. Susitarimo memorandumu;

2.1.3. bet kokiomis Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) finansinio mechanizmo komiteto (*arba Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos*) priimtomis gairėmis, reglamentuojančiomis EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą;

2.1.4. Funkcijų aprašu;

2.1.5. Taisyklėmis;

2.1.6. kitais Lietuvos Respublikos finansų ministro arba Programos operatoriaus patvirtintais teisės aktais arba gairėmis, reglamentuojančiais EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą.

2.2. Jei yra Sutarties ir Susitarimo memorandumo, Reglamento ar programos sutarties neatitikimų, vadovaujamas Susitarimo memorandumu, Reglamentu ir programos sutartimi.

2.3. Teisinį pagrindą sudarančių dokumentų nuostatos Šalims yra privalomos.

## III. SUTARTIES DALYKAS

3.1. Sutartimi nustatomos pagrindinės programos įgyvendinimo ir finansavimo sąlygos.

## IV. PROGRAMOS REIKALAVIMAI

4.1. Programa turi būti įgyvendinama pagal programos sutartyje nustatytas programos įgyvendinimo sąlygas, laikantis 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų.

4.2. Programos keitimai atliekami pagal programos keitimo sąlygas, nustatytas Reglamento 6.9 straipsnyje ir programos sutartyje, laikantis Susitarimo memorandumo, Reglamento ir kitų 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

4.3. Tinkamomis finansuoti programos išlaidomis laikomos tokios išlaidos, kurios atitinka Reglamento 8 straipsnio reikalavimus ir yra patirtos nepažeidžiant programos sutarties ir Sutarties 4.1 papunktyje nurodytų teisės aktų.

4.4. Pirma ir paskutinė programos išlaidų tinkamumo finansuoti dienos atitinka programos sutartyje nustatytas pirmą ir paskutinę programos išlaidų tinkamumo finansuoti dienas.

4.5. Programa įgyvendinama kartu su ..... (*nurodyti programos partnerį (-ius) ir donorų programos partnerį (-ius), jei tokie yra*).

## V. PROGRAMAI SKIRTŲ PARAMOS IR BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ PASKIRSTYMAS

- 5.1. Programai skirtų lėšų suma nustatyta programos sutartyje.
- 5.2. Programai valdyti skirtos lėšos paskirstomos Taisyklėse nustatyta tvarka.

## VI. ŠALIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

### 6.1. Koordinavimo institucijos teisės:

6.1.1. sustabdyti mokėjimus arba pareikalauti, kad Programos operatorius grąžintų jam išmokėtas EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo ir bendrojo finansavimo lėšas, jei tokį sprendimą priėmė ji pati arba EEE finansinio mechanizmo komitetas (*arba Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerija*);

6.1.2. turi kitas Sutartyje, programos sutartyje, Funkcijų apraše, Taisyklėse ir kituose 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas teises.

### 6.2. Koordinavimo institucijos pareigos:

6.2.1. nustačius ar gavus informaciją, kad programa įgyvendinama netinkamai, imtis priemonių, reikalingų mokėjimams projektų vykdytojams ar Programos operatoriui stabdyti ar išmokėtoms EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo programos lėšoms ir bendrojo finansavimo lėšoms susigrąžinti;

6.2.2. turi kitas Sutartyje, programos sutartyje, Funkcijų apraše, Taisyklėse ir kituose 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas pareigas.

### 6.3. Programos operatoriaus teisės:

6.3.1. kreiptis į Koordinavimo instituciją ir pateikus pagrindžiančią informaciją prašyti, kad būtų stabdomas EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo ir bendrojo finansavimo lėšų, skirtų projektams įgyvendinti, išmokėjimas projektų vykdytojams;

6.3.2. turi kitas Sutartyje, programos sutartyje, Funkcijų apraše, Taisyklėse ir kituose 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas teises.

### 6.4. Programos operatoriaus pareigos:

6.4.1. užtikrinti, kad programa būtų įgyvendinama pagal Susitarimo memorandumą, Reglamentą ir kitus 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus bei pagal programos sutartyje nustatytas programos įgyvendinimo sąlygas;

6.4.2. informuoti Koordinavimo instituciją apie priežastis, kliudančias įgyvendinti programą, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo tokių priežasčių paaiškinimo dienos;

6.4.3. laiku teikti EEE finansinio mechanizmo komitetui (*arba Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijai*), Koordinavimo institucijai ir kitoms institucijoms pagal Reglamentą, programos sutartį, Funkcijų aprašą, Taisykles ir kitus 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus privalomas teikti ataskaitas ir (ar) kitą informaciją;

6.4.4. nuosavomis lėšomis padengti Programos operatoriaus padarytas netinkamas finansuoti programos valdymo išlaidas;

6.4.5. turi kitas Sutartyje, programos sutartyje, Funkcijų apraše, Taisyklėse ir kituose 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas pareigas.

### 6.5. Kartu Šalys sutaria:

6.5.1. užtikrinti galimybę audituoti, vertinti ir tikrinti programų įgyvendinimą;

6.5.2. laikytis Reglamente, programos sutartyje, Funkcijų apraše, Taisyklėse ir kituose 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų informavimo ir viešinimo reikalavimų.

## VII. NENUGALIMA JĖGA

7.1. Nė viena Šalis nėra laikoma pažeidusi Sutartį arba nevykdanti savo įsipareigojimų pagal ją, jei įsipareigojimus vykdyti jai trukdo nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės, atsiradusios po Sutarties įsigaliojimo dienos.

7.2. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių sąvoka apibrėžiama ir Šalių teisės, pareigos ir atsakomybė, esant šioms aplinkybėms, reglamentuojamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 straipsniu ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“.

7.3. Jei kuri nors Šalis mano, kad atsirado nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės, dėl kurių ji negali vykdyti savo įsipareigojimų, ji nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo tokių aplinkybių atsiradimo dienos, informuoja apie tai kitą Šalį, pranešdama apie aplinkybių pobūdį, galimą trukmę ir tikėtiną poveikį.

7.4. Jeigu nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės trunka ilgiau kaip 45 (keturiasdešimt penkias) dienas, bet kuri Šalis turi teisę nutraukti Sutartį įspėdama apie tai kitą Šalį prieš 10 (dešimt) darbo dienų. Jeigu pasibaigus šiam 10 (dešimt) darbo dienų terminui nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės vis dar tęsiasi, Sutartis nutraukiama, Programos operatorius grąžina jam išmokėtas ir nepanaudotas programos valdymo lėšas ir pagal Sutarties sąlygas Šalys atleidžiamos nuo tolesnio Sutarties vykdymo.

## VIII. SUTARTIES NUTRAUKIMAS

8.1. Koordinavimo institucija turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį prieš 20 (dvidešimt) darbo dienų įspėjusi Programos operatorių, jeigu:

8.1.1. Programos operatorius pažeidžia Sutarties sąlygas ir neužtikrina tinkamo Programos operatoriaus pareigų vykdymo;

8.1.2. paaiškėja, kad programa negali būti įgyvendinta;

8.1.3. programos sutartis yra nutraukiama;

8.1.4. kitais 2014–2021 m. EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais atvejais.

8.2. Šalims nutraukus Sutartį, Programos operatorius įsipareigoja:

8.2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka grąžinti jam išmokėtas ir nepanaudotas programos valdymo lėšas ir (ar) neteisėtai panaudotas ir (ar) pažeidžiant teisės aktus išmokėtas programos valdymo lėšas;

8.2.2. imtis veiksmų, reikalingų neteisėtai projektų vykdytojų panaudotoms ir (ar) projektų vykdytojams išmokėtoms EEE (*arba Norvegijos*) finansinio mechanizmo ir bendrojo finansavimo lėšoms susigrąžinti.

8.3. Koordinavimo institucija neatsako už Programos operatoriaus patirtus nuostolius, atsiradusius Koordinavimo institucijai vienašališkai, vadovaujantis Sutarties 8.1 papunkčiu, nutraukus Sutartį.

## IX. TAIKYTINA TEISĖ IR GINČŲ SPRENDIMAS

9.1. Sutartis vykdoma, nagrinėjama ir aiškinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais.

9.2. Ginčai, kylantys dėl Sutarties ar susiję su Sutartimi, sprendžiami derybomis. Kilus ginčui, Šalis raštu išdėsto savo nuomonę kitai Šaliai ir pasiūlo ginčo sprendimą. Gavusi pasiūlymą ginčą spręsti derybomis, Šalis privalo į jį atsakyti per 10 (dešimt) darbo dienų nuo pasiūlymo ginčą spręsti derybomis gavimo dienos.

9.3. Ginčas turi būti išspręstas per ne ilgesnį nei 30 (trisdešimt) darbo dienų terminą nuo pirmojo pasiūlymo ginčą spręsti derybomis gavimo dienos.

9.4. Jeigu ginčo išspręsti derybomis nepavyksta, visi ginčai, kylantys dėl Sutarties ar su ja susiję, sprendžiami teismuose Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

## **X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

10.1. Sutartis įsigalioja, kai Šalys pasirašo Sutartį.

10.2. Sutartis galioja iki visų Sutartyje numatytų įsipareigojimų įvykdymo.

10.3. Šalių viena kitai siunčiami pranešimai turi būti siunčiami Šalių rekvizituose nurodytu pašto adresu, faksu, elektroninio pašto adresu.

10.4. Šalys susirašinėja lietuvių kalba.

10.5. Jeigu Šaliai reikia pranešimo gavimo patvirtinimo, ji nurodo tokį reikalavimą pranešime. Jeigu nustatytas atsakymo į rašytinį pranešimą gavimo terminas, Šalis pranešime turėtų nurodyti reikalavimą patvirtinti rašytinio pranešimo gavimą. Bet kuriuo atveju Šalis imasi priemonių, būtinų jos pranešimo gavimui užtikrinti. Pranešimai neturi būti nepagrįstai sulaikomi arba delsimi išsiųsti.

10.6. Apie visus Šalių rekvizitų pakeitimus Šalys privalo raštu informuoti viena kitą per 10 (dešimt) darbo dienų nuo rekvizitų pasikeitimo dienos. Šalis, per nustatytą terminą neinformavusi kitos Šalies apie rekvizitų pakeitimus, negali reikšti pretenzijų, kad kita Šalis netinkamai įvykdė savo įsipareigojimus, jei išsiuntė pranešimus arba atsiskaitė pagal paskutinius žinomus kitos Šalies rekvizitus.

10.7. Šaliai pranešus kitą adresą, dokumentai privalo būti siunčiami (įteikiami) naujuoju adresu.

10.8. Sutarties pakeitimai, papildymai ir priedai įforminami papildomais Šalių susitarimais raštu.

10.9. Sutartis surašyta dviem egzemplioriais lietuvių kalba, turinčiais vienodą teisinę galią – po vieną kiekvienai Šaliai.

## **XI. ŠALIŲ REKVIZITAI IR PARAŠAI**

### **KOORDINAVIMO INSTITUCIJA**

Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Pašto adresas: Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Juridinio asmens kodas 288601650

Bankas

A. s. Nr. LT

Tel. (8 5) 000 0000

Faks. (8 5) 000 0000

El. pašto adresas [eeagrants@finmin.lt](mailto:eeagrants@finmin.lt)  
([norwaygrants@finmin.lt](mailto:norwaygrants@finmin.lt))

### **PROGRAMOS OPERATORIUS**

Pašto adresas:

Juridinio asmens kodas

Bankas

Tel.

Faks.

El. pašto adresas

.....

.....

(parašas)

(parašas)

Data:

Data:

*Papildyta priedu:**Nr. [1K-188](#), 2019-06-12, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09713*

## **SU PAŽEIDIMU SUSIJUSIŲ NETINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ APSKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

1. Su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojamas netinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo (toliau – EEE finansinis mechanizmas) ir (ar) 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo (toliau – Norvegijos finansinis mechanizmas) projektais (toliau – projektas) ir EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programų valdymu, apskaičiavimas (nustatymas), kai EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos operatorius (toliau – programos operatorius) ar EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų pažeidimų kontrolės institucija, atlikę pažeidimo tyrimą, nustato pažeidimą.

2. Nustatant dėl pažeidimo netinkamų finansuoti išlaidų sumą, pirmenybė teikiama tikslios su pažeidimu susijusios netinkamų finansuoti išlaidų sumos nustatymui.

3. Nustačius pažeidimą dėl projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytų rodiklių reikšmių nepasiekimo, kuris susijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu (pavyzdžiui, projekto įgyvendinimo sutartyje numatyta parengti 5 mokymų programas, tačiau projekto vykdytojas sukuria tik 3 mokymų programas), netinkamų finansuoti išlaidų suma apskaičiuojama proporcingai pagal sumažėjusias projekto veiklų vykdymo apimtis ir įvertinus projekto vykdytojo pateiktą pagrindimą dėl išlaidų, patirtų siekiant mažesnių rodiklių reikšmių (faktinių rodiklių reikšmių), t. y. netinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstamos tos išlaidos, kurių pagrįsto patyrimo siekiant mažesnio rodiklio, programos operatoriaus vertinimu, projekto vykdytojas nepagrindžia.

4. Nustačius pažeidimą dėl rodiklių reikšmių nepasiekimo, kuris nesusijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu, taikomas finansinės pataisos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis šia lentele:

| Rodiklio nepasiekimo procentinė dalis (skaičiuojama nuo projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytos rodiklio reikšmės) | Finansinės pataisos dydis (procentinė dalis nuo visos projekto išlaidų, pripažintų tinkamomis finansuoti, sumos) |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Daugiau kaip 10 proc. ir iki 25 proc. (imtinai)                                                                       | 5 proc.                                                                                                          |
| Daugiau kaip 25 proc. ir iki 40 proc. (imtinai)                                                                       | 10 proc.                                                                                                         |
| Daugiau kaip 40 proc. ir iki 50 proc. (imtinai)                                                                       | 15 proc.                                                                                                         |
| Daugiau kaip 50 proc.                                                                                                 | 20 proc.                                                                                                         |

5. Jei daugiau nei vieno rodiklio reikšmė nepasiekama daugiau kaip 10 procentų, taikomas tik vienas didžiausias nepasiektai rodiklio reikšmei taikytinas Aprašo 4 punkto lentelėje nurodytas finansinės pataisos dydis. Šiame punkte nurodytas taikytinas finansinės pataisos dydis taikomas atskirai už projekto įgyvendinimo metu padarytus pažeidimus ir už projekto tęstinumo laikotarpiu padarytus pažeidimus.

6. Jei projekto vykdytojas padaro kelis pažeidimus, iš kurių vienas susijęs su konkrečios veiklos vykdymo apimties sumažėjimu, o kitas nesusijęs su konkrečios veiklos vykdymo apimties sumažėjimu, turi būti taikomas tik vienas didžiausias finansinės pataisos dydis. Jei už skirtingų rodiklių nepasiekimą reikia taikyti keletą skirtingų finansinių pataisų dydžių, apskaičiuotų Aprašo 3 ir 4 punktuose nustatyta tvarka, turi būti taikomas tik vienas didžiausias finansinės pataisos dydis, apskaičiuotas viename iš minėtų punktų nustatyta tvarka. Šiame punkte nurodytas apskaičiuojamas taikomas finansinės pataisos dydis taikomas atskirai už projekto įgyvendinimo metu padarytus pažeidimus ir už projekto tęstinumo laikotarpiu padarytus pažeidimus.

7. Jei Aprašo 3 punkte nustatyta tvarka jau buvo vieną kartą apskaičiuotas ir pritaikytas 20 procentų visos projekto išlaidų, pripažintų tinkamomis finansuoti, sumos ar didesnis finansinės pataisos dydis, vėliau nebegali būti taikomas papildomas finansinės pataisos dydis, apskaičiuotas Aprašo 4 punkte nustatyta tvarka. Jei Aprašo 3 punkte nustatyta tvarka apskaičiuotas ir pritaikytas finansinės pataisos dydis yra mažesnis nei 20 procentų visos projekto išlaidų, pripažintų tinkamomis finansuoti, sumos, vėliau jis gali būti papildomai padidintas Aprašo 4 punkte nustatyta tvarka, bet ne daugiau kaip iki 20 procentų visos projekto išlaidų, pripažintų tinkamomis finansuoti, sumos. Šiame punkte nustatyti finansinės pataisos dydžio ribojimai taikomi atskirai už projekto įgyvendinimo metu padarytus pažeidimus ir projekto tęstinumo laikotarpiu padarytus pažeidimus.

8. Nustačius pažeidimą dėl to, kad atsiranda pakeitimų dėl veiklos ir turto – projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo metu ar projekto įgyvendinimo sutartyje numatytu projekto tęstinumo laikotarpiu nutraukia veiklą, kuriai skirtos EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos, arba pakeičia šios veiklos pobūdį, tikslą ir (ar) įgyvendinimo sąlygas, arba, negavęs programos operatoriaus leidimo, naudoja žemę ir (arba) nekilnojamąjį turtą, ir (arba) įrangą, kuriai įsigyti, sukurti ar atnaujinti skirtas finansavimas, ne pagal projekto įgyvendinimo sutartyje numatytą paskirtį, arba, negavęs programos operatoriaus leidimo, parduoda, kitu būdu perleidžia, išnuomoja, įkeičia turtą, kuriam įsigyti, sukurti ar atnaujinti skirtas finansavimas, ar kitokiu būdu suvaržo daiktines teises į tokį turtą ir (arba) tampa bankrutuojantis ar likviduojamas, – išskyrus atvejus, kai pakeitimai dėl veiklos ir turto atsiranda dėl nuo projekto vykdytojo nepriklausančių aplinkybių, taikomos finansinės pataisos:

8.1. kai pakeitimai dėl veiklos ir turto padaryti projekto įgyvendinimo metu, taikomas 100 procentų projekto įgyvendinimo sutartyje numatytų išlaidų, susijusių su padarytais pakeitimais dėl veiklos ir turto, finansinės pataisos dydis;

8.2. kai pakeitimai dėl veiklos ir turto padaryti projekto tęstinumo laikotarpiu, finansinės pataisos dydis apskaičiuojamas pagal formulę  $n = (k - d) * t / k$ , kur  $n$  – projekto netinkamų finansuoti išlaidų suma;  $k$  – projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytas projekto tęstinumo laikotarpis, apskaičiuotas kalendorinėmis dienomis,  $d$  – kalendorinių dienų, kurias projekto tęstinumas buvo užtikrintas, skaičius,  $t$  – projekto pripažintos tinkamomis finansuoti EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų ir bendrojo finansavimo išlaidos, susijusios su padarytais pakeitimais dėl veiklos ir turto:

8.2.1. kai nėra galimybės nustatyti tikslios datos, kada buvo padaryti pakeitimai dėl veiklos ir turto, bet žinoma, kad pakeitimai dėl veiklos ir turto buvo padaryti per konkrečią savaitę, mėnesį ar metus, pakeitimų dėl veiklos ir turto padarymo data nustatoma pagal konkrečios savaitės, mėnesio ar metų pabaigą ir atitinkamai apskaičiuojamas kalendorinių dienų, per kurias projekto tęstinumas buvo užtikrintas, skaičius;

8.2.2. kai turto nusidėvėjimo trukmė yra trumpesnė už projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytą projekto tęstinumo laikotarpį, projekto tęstinumo laikotarpiu laikoma turto nusidėvėjimo trukmė.

9. Jei projekto vykdytojas pažeidžia nustatytus projekto viešinimo reikalavimus (pavyzdžiui, projekto vykdytojas interneto svetainėje nepaskelbia informacijos apie projektą ar naudoja netinkamą logotipą) ir programos operatoriaus nurodytu terminu neįvykdo programos operatoriaus per 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) pateikto prašymo užtikrinti šių reikalavimų laikymąsi, už kiekvieno reikalavimo nesilaikymą taikoma 1–5 procentų finansinė pataisa, kuri skaičiuojama nuo projektui viešinti skirtos lėšų sumos. Dėl finansinės pataisos dydžio sprendžiama laikantis proporcingumo principo, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, įtaką projekto žinomumui.

10. Jei projekto įgyvendinimo metu projekto vykdytojas pažeidžia projekto įgyvendinimo sutartyje nustatytus reikalavimus, kuriems vykdyti nėra skirtas finansavimas (pavyzdžiui, reikalavimas įdarbinti tam tikros kvalifikacijos darbuotojus, kurių darbo užmokestis nėra finansuojamas projekto lėšomis), ir programos operatoriaus nurodytu terminu neįvykdo programos operatoriaus per DMS pateikto prašymo užtikrinti šių reikalavimų laikymąsi, už kiekvieno reikalavimo nesilaikymą taikoma 1–5 procentų finansinė pataisa, kuri skaičiuojama nuo projektui

administruoti skirtos lėšų sumos. Dėl finansinės pataisos dydžio sprendžiama laikantis proporcingumo principo, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, įtaką projektui.

11. Nustačius pirkimų pažeidimą, susijusį su pirkimu, įvykdytu pažeidžiant teisės aktų nuostatas, arba su netinkamu sudarytos pirkimo sutarties vykdymu (toliau – pirkimo pažeidimas), finansinės pataisos dydis taikomas projekto vykdytojo, EEE ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų programos partnerio ar programos operatoriaus deklaruotai išlaidų sumai, susijusiai su pirkimo sutartimi arba jos dalimi, kuriai pažeidimas daro poveikį. Tas pats nustatytas pataisos dydis taikomas ir bet kurioms būsimoms išlaidoms, susijusioms su ta pačia sutartimi arba jos dalimi, kuriai pažeidimas padarė poveikį, prieš patvirtinant išlaidas.

12. Pirkimo sutarties dalimi, kuriai pažeidimas daro poveikį, laikytina pirkimo sutarties dalis:

12.1. finansuojama projekto lėšomis ar programos valdymo lėšomis;

12.2. pirkimo sutarties suma be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), jei PVM netinkamas finansuoti;

12.3. atsižvelgiant į kitus pagrįstus atvejus nustatyta pirkimo sutarties dalis.

13. Nustatant finansinės pataisos dydį, kai nustatomas pirkimo pažeidimas, atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį ir sunkumą, finansinį jo poveikį EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų biudžetui.

14. Nustatant pirkimo pažeidimo sunkumą ir susijusį finansinį poveikį EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų biudžetui atsižvelgiama į konkurencijos lygį, skaidrumą ir vienodą požiūrį įvertinant:

14.1. pirkimo objekto sudėtingumą ir prieinamumą;

14.2. pažeidimo įtaką rangovų, prekių tiekėjų, paslaugų teikėjų (toliau kartu – tiekėjai) konkurencijai, įvertinant:

14.2.1. pažeidimo įtaką tiekėjų apsisprendimui dalyvauti pirkime;

14.2.2. gautų pasiūlymų skaičių;

14.2.3. galimybes dalyvauti pirkimo procedūrose pasitelkiant kitus tiekėjus;

14.2.4. pasiūlymų atmetimo ar priėmimo priežastis;

14.2.5. informaciją apie atmetus ir priimtus pasiūlymus;

14.3. kainą (ar ją vertindama perkančioji organizacija racionaliai naudojosi visuotinai prieinama informacija, paraiškoje nurodyta informacija, atsižvelgė į pasikeitusias rinkos sąlygas);

14.4. su pažeidimu susijusias pretenzijas, jų nagrinėjimą perkančiojoje organizacijoje, teikusių pretenzijas tiekėjų dalyvavimą pirkime (pretenzijų ir skundų nebuvimas savaime nėra lengvinanti aplinkybė);

14.5. su pažeidimu susijusius ieškinius teismui;

14.6. aplinkybę, ar įvykdytas tarptautinis, keliantis tarptautinį susidomėjimą, supaprastintas, mažos vertės, skelbiamas ar neskelbiamas pirkimai (kreipimaisi į kelis, du ar vieną tiekėją);

14.7. kitas svarbias aplinkybes.

15. Kai pirkimo pažeidimas yra tik formalaus pobūdžio, t. y. nėra pažeidžiami pagrindiniai pirkimų principai ir pažeidimas neturi jokio teisinio ar galimo finansinio poveikio, pažeidimas nenustatomas ir finansinės pataisos netaikomos.

16. Finansinės pataisos netaikomos nustačius labai mažos ekonominės svarbos pirkimo pažeidimus.

17. Labai mažos ekonominės svarbos pirkimo pažeidimais laikytini atvejai, kai finansinis pažeidimo poveikis (taikytinos finansinės pataisos dydis) ne daugiau nei 180 eurų, išskyrus atvejus, kai apmokėtos nepatirtos išlaidos (pavyzdžiui, neatlikti sutartyje numatyti ir apmokėti darbai).

*Papildyta priedu:*

Nr. [1K-188](#), 2019-06-12, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09713

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-419](#), 2018-12-07, paskelbta TAR 2018-12-11, i. k. 2018-20219

Dėl finansų ministro 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-14](#), 2019-01-15, paskelbta TAR 2019-01-24, i. k. 2019-01060

Dėl finansų ministro 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-188](#), 2019-06-12, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09713

Dėl finansų ministro 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-179](#), 2019-06-05, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12677

Dėl finansų ministro 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-28](#), 2020-02-07, paskelbta TAR 2020-02-10, i. k. 2020-02900

Dėl finansų ministro 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų įgyvendinimo Lietuvoje“ pakeitimo